

การประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริต
คอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา
A Performance Assessment of Local Administration in an Anti Conflict of
Interest: A Case Study of Songkhla's Local Administration

นันทิตา มาศงามเมือง
Nuntita Masngammuang

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration
Prince of Songkla University

2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอด
ทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จ.สงขลา
ผู้เขียน นางสาวนันทิตา มาศงามเมือง
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ ผลจากการประเมิน อปท. ผลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และผลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบ่งเป็นกลุ่มผู้ถูกประเมิน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน กลุ่มผู้ถูกประเมิน คือ อปท. จ.สงขลา จำนวน 18 แห่ง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน คือ ข้อมูลจากเอกสารของ อปท. และข้อมูลที่ได้จากประชาชนกลุ่มเฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จำนวน 770 คน และ 2) ผู้นำชุมชน จำนวน 53 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติค่าความถี่ร้อยละ และหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank

ผลการประเมิน พบว่า 1) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เทศบาลตำบลปริก เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลตำบลบ่อยาง อบต. ชะแล้ อบต. จะทิ้งพระ และ อบต. คลองอู่ตะเภา ปัญหาที่พบ คือ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชน 2) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เทศบาลตำบลปริก ปัญหาที่พบ คือ การเปิดเผยงบประมาณรายจ่าย การรับรู้การติดตามประเมินผล การเปิดเผยการติดตามประเมินผลเรื่องทั่วไป และการเปิดเผยร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เรื่องทั่วไป 3) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เทศบาลตำบลปริก ปัญหาที่พบ คือ ระดับการมีส่วนร่วมและการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. และ 4) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุด คือ เทศบาลตำบลปริก ปัญหาที่พบ คือ การนำโครงการ/กิจกรรมไปจัดทำงบประมาณรายจ่าย

ผลความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank พบว่า

1) คุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง ต้องมีค่าสหสัมพันธ์สูง แต่ผลความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ

2) คุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน ต้องมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง ผลความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินที่มีสหสัมพันธ์ต่ำ คือ หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงานกับหลักนิติธรรม หน่วยงาน

3) คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน ต้องมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ผลความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินที่มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำ หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน หลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

ข้อเสนอแนะจากข้อปัญหาที่พบ คือ หาแนวทางการพัฒนาให้ อปท. ตระหนักถึงความต้องการของประชาชนบนพื้นฐานของอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด อปท. จะต้องเปิดเผยการดำเนินงานในทุกๆ ด้าน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการและ อปท. จะต้องเสริมสร้างให้กับประชาชนเข้าใจสภาพปัญหาของตนเองเพื่อการพัฒนาต่อไป

Thesis Title	A Performance Assessment of Local Administration in an Anti Conflict of Interest : A Case Study of Songkhla's Local Administration
Author	Miss Nuntita Masngammuang
Major Program	Public Administration
Academic Year	2010

Abstract

There are two main objectives of this study which are 1) To evaluate in the result of the Local Administration in case of an Anti Conflict of Interest. 2) To examine the relation in the results of 3 data resources in the Local Administration evaluation by using the structural interview and the semi-structural interview. The sampling groups are the evaluated people and the informant. The evaluated people are from 18 places of Songkhla's Local Administration offices. And the informant are separated in 2 groups: 1) The amount of 770 people who contact with the government officer and 2) The amount of 53 people from the local's leaders. An analysis process data is using the frequency statistics and evaluating the multi-relation in all resources from Spearman Rank.

In concluding, the result of this evaluation shows that 1) The highest score of an Anti Conflict of Interest by the rule of law are Prik Sub-district Municipality, Khohong District Municipality, Bortru Sub-district Municipality, Chalare Sub-district Administrative Organization, Jatingphra Sub-district Administrative Organization, Klong-u-taphao Sub-district Administrative Organization. The distinguish problems are the ordinance/ commandment which are not from the need of people. 2) The highest score of an Anti Conflict of Interest by the transparency is Prik Sub-district Municipality. It show that undisclosed the dispense budget status, the evaluation and the draft of the ordinance/ commandment. 3) The highest score of an Anti Conflict of Interest by the participation is Prik Sub-district Municipality. It shows that the people in Prik's area can participate in the ordinance/commandment. 4) The highest score of an Anti Conflict of Interest by the responsibility sense is Prik Sub-district Municipality. It shows that the dispense budget concerns with the projects and the activities.

The results are from using multi-relation evaluation from Spearman Rank shows that;

- 1) The Validity Diagonals ; it must be high multi-relation but it is not.

2) The Heterotrait- Monomethod Triangles ; it must be lower multi-relation than same quality-Different method. The result of this case are the participation and the rule of law in and organization.

3) The Heterotrait- Heteromethod Triangles; It must the lowest multi-relation which are the rule of law and the transparency of the organization, the rule of law and the leader participation, the leader participation and the responsibility, the transparency to the people and the responsibility sense and the transparency and the officers' responsibility sense.

The suggestion is the Local Administration must realize in self-development. Which focus in the need of people. The entire rule and the law must be revealed so that people can take part in the participation process. The important is the Local Administration must support their people in self-development.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(11)
คำย่อ	(12)
บทที่	
1	บทนำ
	ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย
	ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย
	ขอบเขตของการวิจัย
	นิยามศัพท์เฉพาะ
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2	วิธีการวิจัย
	กรอบแนวคิดและการประเมิน
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
	การพัฒนาเครื่องมือการประเมินและการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
3	ผลการวิจัย
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
	สรุปผลการวิจัย
	การอภิปรายผลการวิจัย
	(8)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	216
บรรณานุกรม	219
ภาคผนวก	230
1 องค์การที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น โดยแบ่งตามภาระหน้าที่ขององค์กร	231
2 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือการประเมิน	234
3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	236
4 การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	238
5 เครื่องมือการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย	246
ประวัติผู้เขียน	270

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	สรุปประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านปลอดการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา	35
2	กรอบแนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านปลอดการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา	73
3	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งและกลุ่มตัวอย่าง	78
4	ผลคะแนนเทศบาลตำบลปริก	89
5	ผลคะแนนเทศบาลเมืองคองหงส์	95
6	ผลคะแนนเทศบาลตำบลบ่อตรู	101
7	ผลคะแนน อบต. ชะแล้	107
8	ผลคะแนนเทศบาลควนลัง	113
9	ผลคะแนน อบต. ทำบอน	119
10	ผลคะแนนเทศบาลนาสีทอง	125
11	ผลคะแนน อบต. จะทิ้งพระ	131
12	ผลคะแนน อบต. คลองอู่ตะเภา	137
13	ผลคะแนน อบต. คลองทลา	143
14	ผลคะแนน อบต. ชุมพล	149
15	ผลคะแนน อบต. คลองหอยโข่ง	155
16	ผลคะแนนเทศบาลสบ้ายอ้อย	161
17	ผลคะแนน อบต. คูซุด	167
18	ผลคะแนน อบต. ความรู้	173
19	ผลคะแนน อบต. บางเหรียง	179
20	ผลคะแนน อบต. ฉลุง	185
21	ผลคะแนน อบต. คลองหรั่ง	191
22	สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย	197
23	แสดงผลสหสัมพันธ์ spearman's	203
24	สรุปสหสัมพันธ์ spearman's	204

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	เมตริกซ์สหสัมพันธ์	62
2	เมตริกซ์สมมาตร	63
3	ตัวอย่างการแปลความหมาย	65
4	ผลการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย จ.สงขลา	198

คำย่อ

1. สำนักงาน ป.ป.ช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
2. สตง. หมายถึง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
3. ก.พ.ร. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ
4. ป.ป.ท. หมายถึง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
5. กรมส่งเสริมฯ หมายถึง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
6. คณะกรรมการ ป.ป.ช. หมายถึง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
7. อปท. หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
8. อบต. หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล
9. ข้อบัญญัติ อบต. หมายถึง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
10. กม. หมายถึง กฎหมาย
11. ปชช. หมายถึง ประชาชน
12. งปม. หมายถึง งบประมาณ

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีภาพลักษณ์เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ในอันดับต้น ๆ จากการสำรวจขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ หรือ Transparency International ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2550 ที่ผ่านมามีประเทศไทยยังไม่เคยได้คะแนนถึง 4 คะแนน โดยประเทศไทยมีคะแนนระหว่าง 3.20-3.80 เท่านั้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าประเทศไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำมาโดยตลอด แต่ในขณะเดียวกันประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ สิงคโปร์และมาเลเซียสอบผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำและได้คะแนน 9.30 และ 5.1 (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2551 : 1) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยอยู่ในสภาวะที่มีการทุจริตมากมีความโปร่งใสน้อย จึงทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเป็นประเด็นที่โจษจันกันมาก

มีข้อกล่าวหาต่อนักการเมืองข้าราชการว่ามีพฤติกรรมในเชิงทุจริตคอร์รัปชันและกระทำการในหลายรูปแบบ ทั้งในแง่ของการยกยอก การแอบเอางบประมาณหรือทรัพย์สินของรัฐไปเป็นของตน การเลือกจ้างและการทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทาน เฉพาะพรรคพวก ผู้สนับสนุนตน การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐเอื้อประโยชน์ให้บริษัทของตนเองและพรรคพวก การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ อย่างมีอคติลำเอียง รวมทั้งการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในเชิงนโยบาย เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ารูปแบบการกระทำการทุจริตคอร์รัปชันดังกล่าว มีพัฒนาการสู่ความหลากหลายและมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น จากพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันแบบเดิม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บนฐานของการเรียกสินบน การยกยอก และมีแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมการทุจริตไปสู่รูปแบบของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงระบบหรือการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายเพิ่มขึ้น (โกวิทย์ กังสนันท์ และคณะ, 2546 : 6) ดังนั้นเราสามารถแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การทุจริตคอร์รัปชันเชิงพฤติกรรมและการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

สำหรับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1) มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการ หรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือโดยรัฐบาลที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ หรือประชาชนเป็นประการแรก 2) มีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือข้อกฎระเบียบ (โดยการออกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคณะมติกรรมการ) และ 3) ผลประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะตกอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้กำหนดนโยบายดังกล่าว (คณะกรรมการการวิสามัญ, 2549 : 16) สภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายนี้ถือ

เป็นการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนเป็นการทุจริตที่ฉ้อฉล แอบยล โดยขั้นตอนของการทุจริตคอร์รัปชันจะอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ โดยซ่อนเงื่อนการทุจริตภายในตัวบทกฎหมายนั้น และการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายนี้มักจะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีอำนาจทางการบริหาร มีอำนาจในการออกกฎหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถออกกฎระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นได้ และหากท้องถิ่นใดเกิดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายขึ้น ก็ย่อมที่จะส่งผลต่อการบริหารงานภาครัฐ ทำให้การบริหารงานต่าง ๆ ตกในมือของผู้มีอำนาจและผลประโยชน์ที่ได้อาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ภาคประชาชน ถูกเอารัดเอาเปรียบ ทั้งนี้เพราะนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ได้กำหนดให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายเหล่านั้น

จากพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นดังกล่าว รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการขององค์กรไปในแนวทางการบริหารจัดการที่ดี เพราะการสร้างการจัดการบ้านเมืองที่ดีให้มีลักษณะธรรมาภิบาล (good governance) สามารถสร้างความมั่นคงให้กับประชาธิปไตย และลดการทุจริตที่เป็นปัญหาใหญ่สำหรับประเทศไทย และจะนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้น และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน (วารคดี อรรถนิธ, 2542 : 2) ธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ความพยายามดังกล่าวส่งผลให้ส่วนราชการต้องเริ่มปรับตัวไปสู่ทิศทางการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น อาทิ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความโปร่งใสขององค์กร การเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนและโครงการ รวมทั้งร่วมตรวจสอบการดำเนินงานการจัดทำและใช้จ่ายงบประมาณที่คำนึงถึงความคุ้มค่า และผลของงานมากขึ้น นอกจากนี้ภาครัฐยังได้มีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันโดยให้กระทรวงมหาดไทย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานเชื่อมโยง (Linking Pin) ระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในทุกพื้นที่ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีกลไกในการดำเนินงานทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนภารกิจ/งาน/นโยบายสำคัญของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์, 2551) ดังนั้น จึงมีองค์กรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ทั้งหมด 7 องค์กร คือ 1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 2) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 3) สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 4) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) 5) ผู้ตรวจการแผ่นดิน 6) ภาคประชาชน และ 7) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หากแบ่งตามภาระหน้าที่ขององค์กรสามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2550 :

33-44, กระทรวงยุติธรรม, 2551, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551, สำนักงาน ก.พ.ร., 2551)

กลุ่มที่ 1 องค์การราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีทั้งหมด 4 องค์การ คือ 1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือสำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริต และการตรวจสอบทรัพย์สิน 2) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือ สตง. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษาและการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบผลการดำเนินงาน หากผลการตรวจสอบปรากฏมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของราชการ ให้คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งเมื่อพนักงานสอบสวนรับเรื่องก็จะส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป 3) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบราชการด้านโครงสร้าง การบริการ ขนาด และเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลตรวจสอบการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานการปฏิบัติราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และประโยชน์สุขของประชาชน 4) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกับข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับ 8 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือกระทำทุจริตต่อหน้าที่ราชการเพื่อไม่ให้เกิดการบกพร่องของการตรวจสอบและต่อต้านการคอร์รัปชันไปในตัว โดยหน่วยงาน ป.ป.ท. จะต้องทำงานร่วมกับ ป.ป.ช. และ 5) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบ/รับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆ และดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย (ดังปรากฏตามตารางภาคผนวก 1)

กลุ่มที่ 2 องค์การราชการที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 1 องค์การ คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ในมาตรา 52 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี (สุรชาติ แสนทวิสุข, 2551) และการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษประจำปีด้วย โดยการจัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปีนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 500 ล้านบาท โดยจัดการประกวดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ การจัดสรรเงินรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีหลักการให้คะแนนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน มีสัดส่วนคะแนน

ร้อยละ 55 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีสัดส่วนคะแนนร้อยละ 45 โดยจะจัดสรรจำแนกตามประเภทขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบจ. เทศบาล และ อบต. ซึ่งการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีนี้ เป็นการประเมินหน่วยงานด้วยตนเอง โดยทางกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะส่งแบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีมาให้ และจะตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานและเอกสารประกอบการประเมินหน่วยงานด้วยตนเองว่ามีหลักฐานตรงกับข้อมูลหรือไม่ (ดังปรากฏตามตารางภาคผนวก 1)

กลุ่มที่ 3 องค์กรภาคประชาชน หมายถึง กลุ่มประชาชน หรือ ประชาชนที่มีสิทธิหน้าที่ จะตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาประโยชน์สาธารณะโดยประชาชน สามารถที่จะขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และมีสิทธิใช้กลไกต่างๆ ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ร้องเรียนผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจกำกับดูแล คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ศาลปกครอง เป็นต้น รวมทั้งใช้สิทธิโดยตรงในการที่จะเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หรือเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้แทนของตนได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย (ดังปรากฏตามตารางภาคผนวก 1)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการประเมินการบริหารจัดการ ที่ดีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอยู่แล้ว แต่การประเมินการบริหารจัดการที่ดี ดังกล่าวนั้น มีการเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือหลักฐานตามแบบประเมินหน่วยงานด้วยตนเองเพียงด้านเดียว และเป็น การประเมินเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันในเชิงพฤติกรรมเท่านั้น จึงทำให้การประเมินดังกล่าวอาจเกิดปัญหาทั้งในส่วนของเนื้อหายังไม่ครอบคลุมการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ดังนั้นควรมีการประเมินเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายเฉพาะด้าน ซึ่งเบรคเคน และคณะ (Bracken et al, 2001 : 8) กล่าวว่างานวิจัยการประเมินที่ดีนั้นจะต้องเป็นการประเมินที่อาศัยข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในทุกภาคส่วนหรือที่เรียกว่า 360 องศา (360 Degree Appraisal) จึงเป็นการประเมินที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ และควรมีข้อมูลที่หลากหลายแหล่งข้อมูล เพื่อเป็นการยืนยันความ เชื่อถือของข้อค้นพบจากการประเมินทั้งในรูปแบบของข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ

เพื่อให้มีการประเมินที่ดีและสอดคล้องกับนิยามของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ตามคำนิยามของคณะกรรมการวิสามัญ (2549 : 16) ที่กล่าวว่าการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1) มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการ หรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือโดยรัฐบาล ที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ หรือประชาชนเป็นประการแรก 2) มีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการ

หรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือข้อกฎระเบียบ (โดยการออกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคณะมติกรรมการ) และ 3) ผลประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะตกอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้กำหนดนโยบายดังกล่าว จากนิยามความหมายดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายก็จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการ หรือกิจกรรม จะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายกำหนด ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม และการดำเนินงานในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการหรือกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับหลักความสำนึกรับผิดชอบว่า กฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกไปนั้นต้องมาจากความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน และความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจัง ให้ความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก มากำหนดเป็นประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรในมิติของการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

โดยงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายนี้ ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จ.สงขลา จำนวน 18 แห่ง ที่เป็นหน่วยงานนาร่องในการประเมินและเป็นหน่วยงานที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. จ.สงขลา ทั้งนี้เพราะสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนภูมิภาคได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการประจำภูมิภาค หรือระดับจังหวัดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นไปในเชิงรุกมากกว่าการตั้งรับเฉพาะในส่วนกลาง ดังนั้นจึงได้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดขึ้น 8 จังหวัด เป็นจังหวัดนาร่องทั่วประเทศ และมีเพียงสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด 2 จังหวัดเท่านั้น ที่ได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น คือ สำนักงาน ป.ป.ช. จ.ลำพูน และสำนักงาน ป.ป.ช. จ.สงขลา โดยทางสำนักงาน ป.ป.ช. จ.ลำพูน ได้จัดทำโครงการ “อปท. ดีเด่น” และสำนักงาน ป.ป.ช. จ.สงขลา ได้จัดทำโครงการ “สถานที่ราชการปลอดการทุจริต” ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. จ.สงขลา ได้จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย อีกทั้งหน่วยงานทั้ง 18 แห่ง ดังกล่าว เป็นหน่วยงานที่มีความเต็มใจและมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมประเมิน ดังนั้น งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น จ.สงขลา จะเป็นการประเมินที่มีความครอบคลุมทั้งเชิงความหมายของการปลอดภัยจิต
 คอรัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมี
 ส่วนร่วม และหลักความสำนึกรับผิดชอบ และจะเป็นการประเมินที่ครอบคลุมในส่วนของผู้ให้ข้อมูล
 และแหล่งข้อมูล เพื่อให้การประเมินดังกล่าวมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ โดยผลการประเมินนี้จะ
 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถนำไปใช้ ในการ
 เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นเชิงนโยบายที่เกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดภัยจิต
 คอรัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย
 ดังนี้

1. เพื่อการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดภัยจิตคอรัปชั่นเชิงนโยบาย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากผลการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างกัน และสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักถึงการประเมินจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายสถานะ เพื่อให้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริง
2. หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นเชิงนโยบายที่เกิดขึ้นได้

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดภัยจิตคอรัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา แบ่งขอบเขตการศึกษาการวิจัย ออกเป็น 3 ส่วน คือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ เป็นการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

1. ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยนี้จะศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้ถูกประเมิน คือ อปท. จ.สงขลา จำนวน 18 แห่ง ซึ่งเป็น อปท. นำร่องในการประเมินและเป็นหน่วยงานที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสงขลา และ 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มทฤษฎี คือ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารของ อปท. และ 2) กลุ่มปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากประชาชนกลุ่มเฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 2.1) ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 2.2) ผู้นำชุมชน ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบเจาะลึก

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้ศึกษาจากประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา จำนวน 18 แห่ง ซึ่งเป็น อปท. นำร่องในการประเมินและเป็น อปท. ที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. จ.สงขลา ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ คือ แบบประเมินหน่วยงาน แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3. ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านเวลาอยู่ในช่วง เดือนตุลาคม 2552 – มกราคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Assessment) หมายถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ โดยตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน จะสะท้อนถึงคุณภาพของการดำเนินงานและความสำเร็จของผลการดำเนินงาน โดยจะครอบคลุมถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของผลการดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงหน่วยงานราชการปกครองส่วนท้องถิ่น ใน จ.สงขลา ได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็น อปท. นำร่องในการประเมิน 18 แห่ง และเป็น อปท. ที่เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ 2551

3. การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย (Conflict of Interest) หมายถึงการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีวิธีแต่ละขั้นตอนโดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่น โดยมีกระบวนการทุจริต ดังนี้ 1) มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการหรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนภายในท้องถิ่นเป็นประการแรก 2) มีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และ 3) ผลประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะตกอยู่กับบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้กำหนดนโยบายดังกล่าว

4. การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย หมายถึงการไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่มีวิธีแต่ละขั้นตอนโดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่น มีกระบวนการ ดังนี้ 1) ไม่มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการหรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนภายในท้องถิ่น 2) ไม่มีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือข้อกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และ 3) ผลประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะไม่ตกอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้กำหนดนโยบายดังกล่าว

5. ตัวชี้วัดการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา หมายถึงตัวแปรหรือข้อมูลต่างๆ ที่สามารถบ่งบอก หรือสะท้อนถึงระดับการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ซึ่งในงานวิจัยนี้ ได้แบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ประเด็น คือ

5.1 ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักของการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล ตัวชี้วัดในประเด็นนี้ มี 3 ตัวชี้วัด คือ 1.1 ร้อยละของจำนวนโครงการทั้งหมดในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 1.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และ 1.3 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี ตัวชี้วัดดังกล่าวจะเป็นการประเมินเฉพาะหน่วยงานเท่านั้น

5.2 ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักของการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน และเพื่อให้เป็นไปตามหลักความโปร่งใส ประชาชนจะต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วย ตัวชี้วัดในประเด็นนี้มี 6 ตัวชี้วัด คือ 2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูล 2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล 2.3 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล 2.4 โครงการ กิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น 2.5 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และ 2.6 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนิน การติดตามประเมินผล ตัวชี้วัดดังกล่าวจะเป็นการประเมินหน่วยงานและประเมินการรับรู้ของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

5.3 ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาสังคัม การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ประชาชน และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน อบต. จะต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกกฎข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ โดยคำนึงถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ระดับ คือ 1) ระดับการให้ข้อมูล 2) การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน 3) ระดับการปรึกษาหารือ 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ และ 6) ระดับการกำกับโดยประชาชน ตัวชี้วัดในประเด็นนี้มี 4 ตัวชี้วัด คือ 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี 3.2 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมด ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 3.3 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 3.4 โครงการหรือกิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ โดยตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 เป็นการประเมินหน่วยงานและประเมินการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้นำชุมชน ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 เป็นการประเมินหน่วยงานเท่านั้น

5.4 ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกใฝ่ดีชอบ หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตระหนักถึงในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น การใส่ใจปัญหาสาธารณะของท้องถิ่น และการขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน โดยตัวชี้วัดในประเด็นนี้จะเป็นการประเมินหน่วยงานและประเมินความพึงพอใจของประชาชน

ทั่วไปที่มีต่อ อปท. ในการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ตัวชี้วัดในประเด็นนี้ มี 3 ตัวชี้วัด คือ 4.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 4.2 ร้อยละสมาชิกสภาเข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และ 4.3 ร้อยละความพอใจของประชาชนตามพันธะสัญญาที่เทศบาลหรือ อบต. ให้ไว้เช่น พันธะสัญญาในโครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือพันธะสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น โดยตัวชี้วัดในประเด็นนี้ จะเป็นการประเมินหน่วยงานและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา เพื่อนำมาใช้ในงานวิจัย โดยสรุปประเด็นที่ต้องการจะศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินองค์กร
4. กระบวนการตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา
5. แนวคิดเกี่ยวกับเมตริกซ์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait-Multimethod Matrix)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

1.1 ความหมายและความสำคัญของนโยบาย

การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ถือว่าเป็นคำที่เริ่มใช้กันเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น โดยคำนี้คล้าย “ผลประโยชน์ทับซ้อน” แต่คำว่าผลประโยชน์ทับซ้อนถือว่าเป็นคำที่ยอมรับกันทั่วโลกมากกว่าคำว่า “คอร์รัปชันเชิงนโยบาย” ดังนั้น หากจะทำความเข้าใจถึงการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายด้วย เพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายของนโยบาย ไว้ดังนี้

นโยบาย หมายถึงแผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้นอันประกอบด้วย เป้าหมาย ความคุณค่าและการปฏิบัติต่างๆ ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ และอับราฮัม แคปแลนน์ (Harold Lasswell and Abraha Kaplan, 1970 : 210)

นโยบาย หมายถึงการตกลงปลงใจขั้นต้นในการกำหนดแนวทางกว้างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ (สเถียร เหลือมอรัม , 2524 : 2)

นโยบายไว้ว่า “แนวการดำเนินงาน” (Course of Action) ซึ่งผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ได้เลือกขึ้นมาจากหนทางที่จะกระทำได้หลายๆ หนทางและกำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนและข้าราชการผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ (จักรกฤษณ์ นรินดิพดุงการ, 2522 : 57)

จากความหมายของนโยบาย กล่าวได้ว่า นโยบาย หมายถึงแนวทางในการกระทำหรือการปฏิบัติ โดยมีการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ความสำคัญของนโยบาย

จากการศึกษาความสำคัญของนโยบาย แมสซี และดักลาส (Massie and Douglas, 1981 : 232) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนโยบายไว้หลายประการ คือ 1) นโยบายช่วยให้ประหยัดเวลาเพราะนโยบายเป็นสิ่งที่คิดหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว ดังนั้น ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่จำเป็นต้องคิดขึ้นใหม่ทั้งหมดเป็นแต่เพียงการเอาข้อมูลที่มีอยู่ก่อนแล้วเป็นปัจจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ 2) นโยบายก่อให้เกิดการประสานงาน เพราะในองค์กรหนึ่งๆ ย่อมประกอบด้วยหน่วยงานย่อยหลายหน่วยงานและใช้นโยบายเดียวกันซึ่งจะช่วยให้แต่ละหน่วยงานย่อยสามารถที่จะคาดการณ์ ตัดสินใจและปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องยิ่งขึ้นและสามารถที่จะช่วยให้หน่วยงานเหล่านั้นทำงานประสานกันด้วยดี 3) นโยบายช่วยให้องค์กรเกิดความมั่นคงและสามารถลดความเครียดของสมาชิกภายในองค์กรได้ เพราะสมาชิกทุกคนเข้าใจถึงทิศทาง และเป้าหมาย ในการปฏิบัติงาน 4) นโยบายที่ชัดเจนจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารแต่ละระดับ และแต่ละบุคคลกล้าที่จะคิดตัดสินใจ เพราะทุกคนทราบถึงขอบเขตของความรับผิดชอบที่ตนเองสามารถตัดสินใจได้ และ 5) นโยบายจะทำหน้าที่เป็นโครงร่างที่จะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารระดับต้นและเป็นตัวที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บริหารระดับต้นเหล่านั้นได้ตรงกับความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง

1.2 องค์ประกอบของนโยบาย

จากการศึกษาองค์ประกอบของนโยบายสู่การปฏิบัติของอุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 64-68) ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป้าหมาย (Targets) ของสิ่งที่ต้องการจะทำ วิธีทาง (Means) ในการดำเนินการและปัจจัย (Factors) สนับสนุนการกระทำตามนโยบายนี้กำหนดไว้ดังนี้ คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องกระทำในการกำหนดนโยบาย

เพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น องค์ประกอบที่สำคัญสิ่งแรก คือเป้าหมายซึ่งอาจเป็นทั้งจุดประสงค์ และผลงานที่เกิดขึ้นในที่สุด ในลักษณะที่เป็นการทำอะไรได้อะไรเพื่ออะไร 2) การกำหนดวิธีทางในการดำเนินการ นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของนโยบาย เพราะถ้าไม่กำหนดวิธีทางต่างๆ ในการดำเนินการแล้ว นโยบายที่กำหนดขึ้นก็ไม่อาจบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ วิธีทางในการดำเนินงานจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ คือหลักการและเกณฑ์ของนโยบาย ซึ่งผู้กำหนดนโยบายจะต้องมีความรู้ และกำหนดไว้ก่อน นอกจากนี้วิธีทางที่จะสามารถทำให้นโยบายดำเนินการได้ยังรวมไปถึงกลยุทธ์ และกลวิธีต่างๆ ด้วย 3) ปัจจัยสนับสนุนในการกำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการในการกำหนดนโยบาย หากขาดปัจจัยภายในแม้เพียงอย่างเดียว นโยบายก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หรือแม้แต่สภาพดินฟ้าอากาศ ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายเป็นอย่างมาก สภาพแวดล้อมด้านใดด้านหนึ่งมีผลกระทบอย่างรุนแรง นโยบายอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่อาจกำหนดขึ้นมาได้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว กระบวนการกำหนดนโยบายมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) 2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และ 3) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) กล่าวคือ

(1) การกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นนโยบายขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว มีกระบวนการดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ 1.1) ศึกษาข้อปัญหาทั่วไปของชุมชน/หรือสังคม 1.2) นำปัญหาและข้อเสนอของชุมชน/สังคม หรือข้อเสนอของรัฐที่เป็นนโยบายหรือมาตรการความต้องการของรัฐในขณะนั้นมากำหนดประเด็นปัญหา และ 1.3) รวบรวมประเด็นปัญหาที่ได้เพื่อนำไปกำหนดนโยบายต่อไป (ทิพาพร พิมพิสุทธิ, ม.ป.ป. : 113)

(2) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) หมายถึงการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในนโยบายเบื้องต้น การกระทำดังกล่าวอาจจะโดยภาครัฐหรือเอกชนทั้งในลักษณะของกลุ่มหรือบุคคลก็ได้ แวน เมทเตอร์ และแวน ฮอล (Van Meter and Van Hom, 1975 : 445-488, อ้างถึงใน อาคม ใจแก้ว, 2533 : 11)

(3) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) หมายถึงวิธีการวัดอย่างมีระบบว่าการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้หรือไม่ หรือเป็นการประเมินผลงานของรัฐอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมหาข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขแผนงานและโครงการต่างๆ โดยการประเมินผลอาจจะทำขณะกำลังดำเนินแผนงานหรือโครงการและเมื่อแผนงาน หรือโครงการสิ้นสุดลง (ทิพาพร พิมพิสุทธิ, ม.ป.ป. : 113)

ดังนั้น สรุปได้ว่านโยบายเป็นกระบวนการที่สำคัญและถือได้ว่าเป็นแม่แบบของการบริหาร กระบวนการในการกำหนดนโยบายนอกจากจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ แนวทางหรือวิธีการในการดำเนินงานและปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนในการกำหนดนโยบายแล้วเพื่อนำไปสู่การนำ

นโยบายไปปฏิบัติ องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ คือการประเมินผล หรือการประเมินนโยบาย เพราะนโยบายหนึ่งๆ เมื่อกำหนดขึ้นมาแล้ว จะใช้เป็นแม่แบบไปตลอดก็คงเป็นไปได้ คงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินนโยบาย เพื่อให้นโยบายมีความเป็นไปได้เหมาะสมกับเวลาสถานการณ์และมีความเป็นจริง

1.3 ความหมายการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมความหมายของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายไว้ดังนี้

บรรเจิด สิงคะเนติ (2553) ได้กล่าวว่า การทุจริตเชิงนโยบาย คือการกระทำที่ใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในการดำเนินโครงการหรือกิจการใดๆ โดยใช้อำนาจฝ่ายบริหารหรืออำนาจทางรัฐสภาเพื่อแสวงหาและเอื้อผล ประโยชน์ให้กับตน หรือพวกพ้องจากการดำเนินการนั้นๆ มีลักษณะสำคัญ คือ 1. ใช้อำนาจบริหารตามรัฐธรรมนูญในการกำหนดโครงการหรือนโยบายต่างๆ 2. มุ่งหาหรือเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง หรืออาจมีการขัดกันของผลประโยชน์ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม และ 3. ผลประโยชน์ไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเงินเท่านั้น ดังนั้นความเสียหายที่เกิดกับรัฐจึงเป็นความเสียหายในระบบ

และนอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า ทุจริตเชิงนโยบายใช้ฐานอำนาจบริหารตามรัฐธรรมนูญ คือ ไม่มีอำนาจโดยตรงกับเรื่องนั้นๆ แต่มีอำนาจกำกับดูแล เช่น การกระทำทางนโยบาย หรือกระทำของรัฐบาลในการบริหารราชการ ขณะที่ทุจริตทั่วไปใช้อำนาจตามกฎหมายโดยตำแหน่งหน้าที่ลักษณะการกระทำทุจริตเชิงนโยบายเป็นการแสวงหา เอื้อประโยชน์ หรืออาจมีประโยชน์ที่ขัดกัน ต่างจากทุจริตทั่วไปที่เป็นการหาหรือเอื้อประโยชน์หรือเข้าไปมีส่วนได้เสีย และทุจริตเชิงนโยบายผู้กระทำหรือผู้เกี่ยวข้องได้ประโยชน์ทั้งในรูปทรัพย์สินหรือโอกาสในรูปแบบอื่นๆ เสียหายต่อตัวระบบ ส่วนทุจริตทั่วไปก่อให้เกิดความเสียหายและผู้กระทำหรือผู้เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์โดยมิชอบ

สิริลักษณ์ คอมนันท์ (2553) ได้กล่าวว่า การทุจริตเชิงนโยบาย คือ ผลประโยชน์ทับซ้อน บวกกับ อำนาจกำหนดนโยบาย คือ กรณีที่เป็นผู้กุมนโยบายภาครัฐตั้งใจ ออกนโยบาย หรือกฎหมายหรือมาตรการที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

วิชา มหาคุณ (2550) ได้กล่าวว่า การทุจริตเชิงนโยบายเป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยล โดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงดังนี้ 1. มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการหรือกิจการ โดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลที่อ้างประโยชน์ของประเทศชาติหรือ

ประชาชนเป็นอันดับแรก 2. มีการเตรียมการรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือกฎระเบียบ และ 3. ท้ายสุดคือผลประโยชน์อันมิควรได้เกิดขึ้นแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือพวกพ้องหรือญาติมิตรของผู้กำหนดนโยบาย อาจเป็นเงิน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งมักจะเป็นผลประโยชน์มหาศาลที่ตกกับฝ่ายบริหารที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ครอบงำฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายข้าราชการ จากแนวคิดดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ (2549 : 16) ได้กล่าวว่า พบเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตวุฒิสภา ซึ่งเป็นการทุจริตเชิงนโยบาย มีลักษณะข้อเท็จจริง ดังนี้

1. มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการ หรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐหรือโดยรัฐบาล ที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ หรือประชาชนเป็นประการแรก

2. ประการถัดมาจะมีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือข้อกฎระเบียบ (โดยการออกกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคณะกรรมการ)

3. ประการสุดท้ายไม่ว่าข้ออ้างความจำเป็นหรือประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่แต่ในท้ายที่สุดแล้วผลประโยชน์ที่มิควรได้จะเกิดขึ้นกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะเป็นผู้อยู่เบื้องหลังหรือพวกพ้อง ญาติมิตรของผู้อยู่เบื้องหลัง การกำหนดนโยบายดังกล่าว และผลประโยชน์ก็อาจเป็นเงิน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์อย่างอื่น การหาเสียง การจำกัดคู่แข่งทางธุรกิจ หรือการเมือง หรือเอื้อให้มีการทุจริตในขั้นตอนย่อยที่ตามมาได้ง่าย เป็นต้น และไม่ว่าผลประโยชน์นี้จะถูกค้นพบหรือไม่ก็ตาม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน คือทำให้ประเทศชาติหรือประชาชนเสียหายไม่โดยตรงก็โดยอ้อม

วิทยากร เชียงกุล (2549) อธิบายความหมายของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายว่า การที่รัฐบาลเอื้อผลประโยชน์ทางอ้อมให้บริษัทออกกฎหมายการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การให้สัมปทาน เป็นการทุจริตการคอร์รัปชันทางอ้อมที่กฎหมายยังครอบคลุมไปถึง ซึ่งต่างไปจากการทุจริตคอร์รัปชันรูปแบบเก่าๆ เช่น การให้และรับสินบน

วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์ (2543) กล่าวถึงการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายว่าเป็นการเลือกนำเอาหลักการที่เป็นสากลนิยมในแต่ละช่วงสมัยมาเป็นตัวกำหนดประเด็นเรื่อง ทำให้เรื่องนั้นดูสมเหตุสมผลตามข้ออ้าง และเป็นการทุจริตไม่บกพร่อง ซึ่งตรงกันข้ามกับ บกพร่องโดยสุจริต หมายถึง การนำเอานโยบายที่ทุจริตคอร์รัปชันมาปฏิบัติโดยกฎหมาย จากการศึกษาความหมายของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย พบว่า การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายนี้ เป็นคำที่รู้จักมากในสมัยรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ในขณะปี พ.ศ.2544 ถือเป็นเริ่มต้นของการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ถึงแม้ว่า รัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะสร้างชื่อให้ตัวเองว่า ชะนะการเลือกตั้งด้วยนโยบายประชานิยมที่ให้ประโยชน์กับประชาชนจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็ได้ดำเนินนโยบายให้ประโยชน์กับ

คณะรัฐมนตรีและพรรคพวกโดยตรง และยังมีความสัมพันธ์ระหว่างการคอร์รัปชันเชิงนโยบายกับมูลค่าหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ที่เพิ่มอำนาจการผูกขาดตลาดที่มากขึ้นของบริษัทที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมือง โดยเฉพาะหากมีสมาชิกของครอบครัวคนใดคนหนึ่งมีตำแหน่งในรัฐบาล มูลค่าหุ้นจะเพิ่มขึ้นสูงกว่าบริษัทที่ไม่มีสายสัมพันธ์ เพราะตลาดคาดว่า จะมีการดำเนินนโยบายใหม่ๆ ที่ส่งผลดีต่อกำไรของบริษัทต่างๆ (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2548) และมีข้อสังเกตที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายจะเกิดในประเทศหรือองค์กรที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจหรือมีอิทธิพลมากเบ็ดเสร็จเด็ดขาด สามารถครอบงำเหนือฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายการตรวจสอบกำกับการทำงานของฝ่ายบริหาร และจากลักษณะข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่า ทุจริตเชิงนโยบายไม่อาจตรวจสอบเฉพาะรูปแบบในแต่ละขั้นตอนต่างๆ ว่าผิดกฎหมายหรือไม่ เพราะจะไม่พบขั้นตอนย่อยๆ ที่ผิดกฎหมายโดยรูปแบบ (อาจจะพบการกระทำผิดกฎหมายในขั้นตอนย่อยๆ ได้ในกรณีโครงการที่มีความซับซ้อนมากจนปรากฏการกระทำผิดออกมา) ตัวอย่างการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย เช่น การกำหนดผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งประธานและที่ปรึกษาโครงการศึกษาพิเศษในมหาวิทยาลัย ทำให้อธิการบดีได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนทั้งตำแหน่งประธานโครงการฯ และที่ปรึกษาโครงการฯ ย่อมเป็นการรับค่าตอบแทนซ้ำซ้อนกัน และซ้ำซ้อนกับค่าตอบแทนในฐานะอธิการบดี เพราะเป็นการได้รับตำแหน่งมาโดยตำแหน่งอธิการบดี และการทำงานก็เป็นช่วงเวลาเดียวกัน การออกระเบียบเช่นนี้ จึงเป็นผลให้เกิดความจริงที่ว่า การเปิดโครงการภาคพิเศษมากขึ้น ย่อมทำให้อธิการบดี มีรายได้ขึ้นโดยอัตโนมัติ จึงเป็นที่มาของการร้องเรียนอธิการบดีของรัฐร้ายรายผิดปกติ ในปี 2546 (คณะกรรมการวิสามัญ, 2549 : 54) และอีกหนึ่งกรณีตัวอย่างของการทุจริตเชิงนโยบาย คือ โครงการจัดซื้อเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิด ซีทีเอ็กซ์ 9000 ในสมัยรัฐบาลทักษิณ เรื่องนี้ไม่เปิดเผยขึ้นมาโดยสื่อของสหรัฐอเมริกาไม่ประคองข่าวว่ามีการทุจริตติดสินบนในประเทศไทยในการซื้อขายเครื่องตรวจจับวัตถุระเบิด ซีทีเอ็กซ์ ประจำท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยมีที่มาจากการกำหนดนโยบายขยายการรองรับผู้โดยสารจาก 30 ล้านคนเป็น 45 ล้านคนต่อปี และการกำหนดระบบรักษาความปลอดภัยโดยใช้ระบบสายพานลำเลียงและจุดตรวจจับวัตถุระเบิด ซีทีเอ็กซ์ 9000 พบว่าการกำหนดนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการทุจริต หรือแสวงหาประโยชน์จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นแอบแฝงอยู่ด้วย ในขณะที่มีข้อพิรุธว่าการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ จะหลบเลี่ยงขั้นตอนตามปกติ โดยคณะกรรมการการต่อรองราคาไม่ทำหน้าที่ต่อรับกลับทำหน้าที่นอกเหนืออำนาจโดยการเลี่ยงการจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีปกติ (คณะกรรมการวิสามัญ, 2549 : 35) เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยขอสรุปความหมายการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ว่าหมายถึง การแสวงหาผลประโยชน์ ที่มีวิธีแต่ละขั้นตอนโดยอาศัยรูปแบบของกฎหมาย หรือมติของผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่น โดยมีกระบวนการทุจริต คือ (1) มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการหรือกิจการขึ้นมาโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่อ้างความชอบธรรมเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

หรือประชาชนภายในท้องถิ่นเป็นประการแรก (2) มีการดำเนินการใช้ขั้นตอนเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรองรับโครงการหรือกิจการนั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมาย หรือข้อกฎระเบียบ โดยการออกกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และ (3) ผลประโยชน์จากการกำหนดนโยบายจะตกอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นผู้กำหนดนโยบายดังกล่าว

จากพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นดังกล่าว รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการต่างๆ ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการขององค์กรไปในแนวทางการบริหารจัดการที่ดี เพราะการสร้างการจัดการบ้านเมืองที่ดีให้มีลักษณะธรรมาภิบาล (good governance) มีความสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทยหลายประการ กล่าวคือ ประการแรก ธรรมาภิบาล หรือระบบการบริหารจัดการที่ดีย่อมสร้างความมั่นคงให้กับชาติปไตย และลดการทุจริตที่เป็นปัญหาใหญ่ของบ้านเมือง และจะนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้น และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ประการที่สอง การสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในภาวะวิกฤต ย่อมเป็นการแปลงวิกฤตให้เป็นโอกาส สอดคล้องกับความต้องการของคนไทยที่ต้องการเห็นสังคมไทยมีระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีความสุจริต มีเสถียรภาพ และประสิทธิภาพ ประการสุดท้าย ธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้นในสังคมไทย จะยกระดับประเทศไทยขึ้นสู่ความเป็นสากล และการได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสังคมระหว่างประเทศมากขึ้น (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542 : 2) หลักธรรมาภิบาลดังกล่าว จะประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ความพยายามดังกล่าวส่งผลให้ส่วนราชการต้องเริ่มปรับตัวไปสู่ทิศทางของการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น อาทิ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนเพื่อสร้างความโปร่งใสขององค์กร การเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนและโครงการ รวมทั้งร่วมตรวจสอบการดำเนินงานการจัดทำและใช้จ่ายงบประมาณที่คำนึงถึงความคุ้มค่าและผลของงานมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและหลักความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลาได้ กล่าวคือ การออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการหรือกิจกรรม จะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายกำหนด ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม และการดำเนินงานในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการ หรือกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540 ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ตามหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ภายในท้องถิ่นนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับหลักความสำนึกรับผิดชอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกไปนั้น ต้องมาจากความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน และความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงนำหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นในการ ประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิง นโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล โดยให้เหตุผล 2 ประการ คือ 1) รากศัพท์ของคำว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรม และอภิบาล ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของ ธรรม ในหน้า 420 ว่าหมายถึง คุณความดี ความถูกต้อง และอภิบาลในหน้า 918 ว่าหมายถึง บำรุงรักษา ปกครอง ซึ่งตรงกับรากศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งตรงกับความเห็นของ อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า (2548 : 105) ที่กล่าวว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ แปลว่าความถูกต้องดีงาม อภิบาล แปลว่า การปกครอง หรือการปกปักรักษา เมื่อนำ 2 คำมารวมกันเป็นธรรมาภิบาล จึงแปลว่า การปกครองที่ยึดถือความ ถูกต้องดีงาม เป็นหลักหรือการปกครองโดยธรรม 2) ธรรมาภิบาล ใช้ได้ในความหมายอย่างกว้างซึ่ง รวมทั้งการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรธุรกิจเอกชน (Good Corporate Governance) และรวมถึงการ ปกครองที่ดีของรัฐด้วย ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ ดี พ.ศ. 2542 ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีออกเป็น 6 ประการ ดังนี้

(1) หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

(2) หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

(3) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคน ในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

(4) หลักความมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การได้ สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

(5) หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกใน ความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการ แก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการ กระทำของตน

(6) หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่จำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

จากหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ดังกล่าว งานวิจัยนี้ได้นำหลักธรรมาภิบาล เพียง 4 หลัก มากำหนดเป็นประเด็นในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลาเท่านั้น ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักความสำนึกรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ดังกล่าว สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริต คอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ได้ กล่าวคือ การออก กฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการ หรือ กิจกรรม จะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายกำหนด ซึ่งจะสอดคล้องกับ หลักธรรมาภิบาลตามหลักนิติธรรม และการดำเนินงานในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ภายในท้องถิ่น การจัดทำแผนสามปี โครงการ หรือ กิจกรรม ประชาชนจะต้องมี ส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ภายในท้องถิ่นนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับหลักความสำนึก รับผิดชอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ที่ออกไปนั้นต้องมาจากความเอาใจใส่ต่อ ปัญหาของชุมชน และความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน อย่างจริงจัง ให้ความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลตามหลัก ความรับผิดชอบ และจากความสอดคล้องของเนื้อหาของการออกนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ดังกล่าวข้างต้นกับหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงนำหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ที่สอดคล้อง กับการออกนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มากำหนดเป็นประเด็นในการประเมินผลการ

ดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

2. ความหมายและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมความหมายของ “การปกครองท้องถิ่น” ของนักวิชาการหลายท่านไว้ ดังนี้

การปกครองท้องถิ่น ของวิลเลียม วี.ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway, 1951 : 101-103) หมายถึงการปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีองค์การเกิดขึ้น ทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารงานคลัง มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจ และมีสภาของท้องถิ่นเป็นองค์การสำคัญขององค์การนี้

การปกครองท้องถิ่นของแฮริส จี. มอนตาญ (Haris G. Montagu, 1984 : 574) หมายถึงการปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

การปกครองท้องถิ่นของอุทัย หิรัญโต (2523 : 2) หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

การปกครองท้องถิ่นในความหมายของประทาน คงฤทธิศึกษากร (2535 : 4) คือ เป็นระบบการปกครอง ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้ง และถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

การปกครองท้องถิ่นในความหมายของประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 3) คือ การปกครองท้องถิ่น ว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินงานต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการ และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

จากนิยามดังกล่าว สรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น เป็นผลสืบเนื่องจากการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ จึงทำให้เกิดองค์กรที่ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ขึ้น ซึ่งจะ เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง การจัดบริการสาธารณะ และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมายเท่านั้น และ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมาจากการได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนใน ท้องถิ่น

2.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากการบริหารประเทศจะต้อง อาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ ก็อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากมีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมี รายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอในการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่น จึงเป็นการ แบ่งเบาภาระของรัฐบาลด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีความกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรองรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริง และล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถ ตอบสนองความต้องการได้

3. เพื่อความประหยัดโดยแต่ละท้องถิ่นนั้นมีความแตกต่างกัน สภาพ ความเป็นอยู่ของประชาชนก็มีความแตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึง จำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นการหารายได้ให้กับ ท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

นอกจากนี้ พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจาก 1) องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นเสมือนเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทาง

การเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและเป็นการฝึกหัดในการตัดสินใจทางการเมืองระดับท้องถิ่น 2) การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย 3) การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง (Political Maturity) กล่าวคือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด 4) การปกครองท้องถิ่น ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่น มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ ก็จะมีผลทำให้เกิดความรู้สึกคึกคัก และมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพัน และเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา และ 5) การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชน จึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูง

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นของการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมี 2 รูปแบบด้วยกัน คือ 1. รูปแบบการปกครองทั่วไป ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ 2. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่ง คือ 1) กรุงเทพมหานคร และ 2) เมืองพัทยา แต่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ที่เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. เท่านั้น ซึ่งมี 2 ประเภท คือ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดองค์การและได้รับอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งรายละเอียดอยู่ในตอนถัดไป

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา จะกล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 ประเภท คือ

(1) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กล่าวคือ เทศบาล ถือว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการใช้ “เทศบาล” เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกครองประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลายสำหรับสังคมไทยเทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนเมืองที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 จนถึงปัจจุบันและในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใด ขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ได้แก่ (กุลธนะ ธนาพงศธร, 2520 : 13) 1.1)

จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น 1.2) ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และ 1.3) งบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น ภายใต้การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลนี้ มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติหรือหน้าที่บังคับให้ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนด นอกจากนั้นยังมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด ทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในฐานะระดับต่างๆ ไว้ เช่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครไว้แตกต่างกัน

(2) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยราษฎรเลือกตั้งตัวแทนเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารตำบล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่กำหนดว่าสภาตำบล ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่ได้กำหนดไว้ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2.4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2.4.1 อำนาจหน้าที่ของเทศบาล มีดังนี้

(1) หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ แบ่งหน้าที่ตามฐานะของเทศบาลไว้ คือ 1.1) เทศบาลตำบล มีหน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ คือ จะต้องรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ มีการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล การป้องกัน และระงับโรคติดต่อ มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง โดยให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และมีหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล 1.2) เทศบาลเมือง มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลตำบลแต่จะเพิ่มหน้าที่ในการให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีโรงฆ่าสัตว์ ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษา ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น และให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น และ 1.3) เทศบาลนคร มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับเทศบาลเมืองแต่จะมีหน้าที่เพิ่มอีก คือ ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดา และเด็ก มีกิจการอย่างอื่น ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข ทั้งนี้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้จะต้องพิจารณารายละเอียดตาม พ.ร.บ. เทศบาล มาตรา 50 มาตรา 53 และมาตรา 56 ประกอบ

(2) อำนาจหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติ แบ่งหน้าที่ตามฐานะของเทศบาลไว้ ดังนี้ 2.1) เทศบาลตำบล มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ คือ ให้มีน้ำสะอาด หรือการประปา ให้

มีโรงฆ่าสัตว์ ให้มีตลาด ทำเทียบเรือและท่าข้าม ให้มีสุสานและฌาปนสถาน ให้มีการบำรุง และส่งเสริม การทำมาหากินของราษฎร ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์ และรักษาคนเจ็บ 2.2) เทศบาลเมือง มี อำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ คือ ให้มีตลาด ทำเทียบ และท่าข้าม ให้มีสุสานและฌาปนสถาน ให้มีการ บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก ให้มีและบำรุง โรงพยาบาล ให้มีการสาธารณสุข ให้มีการจัดทำกิจกรรม ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข ให้มีการจัดตั้ง และบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา ให้มีและบำรุง สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความ สะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่นให้มีเทศบาลนิชย์ และ 2.3) เทศบาลนคร มีหน้าที่เดียวกันกับเทศบาลเมือง

(3) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด นอกจาก อำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดไว้แล้วยังมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น (1) พระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พุทธศักราช 2464 (2) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 (3) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช 2484 (4) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระทำปุ๋ย พุทธศักราช 2490 (5) พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 (6) พระราชบัญญัติ ป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 (7) พระราชบัญญัติป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2498 (8) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2499 (9) พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าและ จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2502 (10) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ บริเวณของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 (11) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 (12) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (13) พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 (14) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

จากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลดังกล่าวนี้ เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ ในการออกกฎหมาย ในรูปของการตราเทศบัญญัติ ตาม พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 60 ซึ่งกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล โดยมีกระบวนการ ในการตราเทศบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 61 ทวิ ถึง มาตรา 62 ดังนี้ คือ ร่างเทศบัญญัติจะ เสนอได้ก็แต่โดยนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี ภายใน 7 วันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติ เห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด สำหรับเทศบาลตำบลให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัติไปยัง นายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ส่วนเทศบาลเมืองและเทศบาลนครให้ ประธานสภาส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณา ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องพิจารณาร่าง เทศบัญญัติดังกล่าวให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติ

นั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้นมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้นจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (ชวงศ์ ฉายะบุตร, 2539 : 143-145)

การตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรีและมาตรา 62 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีรายละเอียดดังนี้ ในกรณีที่เทศบาลไม่รับหลักการแห่งเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งโดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญของร่างเทศบัญญัตินั้น โดยยึดหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ คณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งสภาเทศบาลเสนอจำนวน 7 คน โดยให้แต่งตั้งภายใน 7 วันนับแต่วันที่สมาชิกสภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการ และให้กรรมการทั้ง 14 คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายใน 7 วันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวน 24 คน ส่วนในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนดเวลาข้างต้น หรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวน คณะกรรมการชุดดังกล่าวจะมีหน้าที่พิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด จากนั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ หรือประธานกรรมการดังกล่าวให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาลภายใน 7 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่

เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อส่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

สภาเทศบาลจะต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้อำนาจร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้นให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป แล้วให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาลหนึ่งในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเทศบาล การเสนอการแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2542 : 141-142)

2.4.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีดังนี้ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมไว้กำหนดถึงหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ โดยบัญญัติอำนาจหน้าที่ที่ อบต. จะต้องทำ คือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก มีการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล มีการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการมีการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (หน้าที่ที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่) มีการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้ อบต. ที่มีความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอ อาจจัดทำกิจการในเขต อบต. เพิ่มเติม คือ ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ให้มีการส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว มีการบำรุง และส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร มีการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้มีการหาผลประโยชน์ จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม ให้มีกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การท่องเที่ยว (หน้าที่ที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่) การผังเมือง (หน้าที่ที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่) และ อบต. สามารถออกข้อบังคับได้ ซึ่งการออกข้อบังคับเพื่อใช้ในเขตปกครองท้องถิ่นของตนได้เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของ อบต. ทั้งนี้เพื่อเป็นกติกาที่คนในท้องถิ่นร่วมกันสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อย พิทักษ์สิทธิประโยชน์ และแก้ไขปัญหาท้องถิ่น โดยลักษณะข้อบังคับดังกล่าว สามารถกำหนดขึ้นมาโดยมี 2 ลักษณะ คือ 1) ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี/งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ 2) ข้อบังคับเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา 71 และมาตรา 87 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 ประเภท คือ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วไป และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นงบประมาณไว้ดังนี้ (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2542 : 147-149) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วไป องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่ไม่เกิน 1,000 บาท ส่วนขั้นตอนในการจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้ ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย เกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และเมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป แต่ถ้าหากนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 วันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 วันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอให้ความเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น และถ้าหากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดที่มีอยู่ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนจากนายอำเภอ หรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นงบประมาณ มาตรา 47 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ว่า งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดทำเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้เสนอนายอำเภอเพื่อขออนุมัติและให้นายอำเภอพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน

15 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ถ้านายอำเภอไม่อนุมัติต้องแจ้งเหตุผลและส่งคืนให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติใหม่ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วและนายอำเภอพิจารณาใหม่ไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่านายอำเภออนุมัติร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ส่วนในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดเวลา 15 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งมติยืนยัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติ แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาไปแล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ถือว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบตามที่นายอำเภอของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอ ซึ่งก็จะต้องดำเนินการส่งไปยังนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าว สามารถสรุปอำนาจหน้าที่ อบต. ไว้ 3 ประการ คือ อำนาจในการจัดเก็บรายได้ อำนาจในการดำเนินกิจกรรมและอำนาจในการออกข้อบังคับ แต่ งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จะกล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของ อบต. ในส่วนของอำนาจในการออกข้อบังคับตำบลเท่านั้น และเพื่อให้การดำเนินตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นให้สำเร็จลุล่วง เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงมีการกำหนดโครงสร้าง การดำเนินงานเป็น 2 ส่วน คือ ฝ่ายกำหนดนโยบายและฝ่ายปฏิบัติ ดังนี้

2.4.3 โครงสร้างการดำเนินงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โครงสร้างการดำเนินงานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ฝ่ายกำหนดนโยบาย และ 2) ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายกำหนดนโยบายของเทศบาล และ อบต. จะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ออกเทศบัญญัติ ออกข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนา โครงการ กิจกรรมต่างๆ และเพื่อให้การดำเนินงานของฝ่ายกำหนดนโยบายดำเนินงานไปตามหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ตามประเด็นการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย คือ หลักนิติธรรม หลักโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักสำนึกรับผิดชอบ ส่วนหลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า จะเป็นหลักที่เน้นการดำเนินงานของฝ่ายปฏิบัติ ดังนั้น ฝ่ายกำหนดนโยบายจะต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ดังนี้ (กรมการปกครอง, 2545 : 55-57)

(1) หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของเทศบาล และ อบต. สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้โดย 1.1) การออกข้อบัญญัติ และบังคับตำบลของ อบต. ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ 1.2) เทศบาล และ อบต. ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติและข้อบังคับตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ด้วยการปิดประกาศไว้บริเวณที่ทำการเทศบาล และ อบต. หรือที่ชุมชนทุกหมู่บ้านหรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่น ทำเป็นเอกสารแจกจ่ายการ ประชุมหรือเสียงตามสาย เป็นต้น

(2) ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักของการสร้างความไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของคนในชาติ การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนสามารถ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน และ เพื่อให้เป็นไปตามหลักความโปร่งใส ประชาชนจะต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 โดยทาง อปท. จะต้องมีการดำเนินงานตามหลักความ โปร่งใสเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และเกี่ยวข้องการจัดทำผลการดำเนินการติดตาม ประเมินผล ดังนี้ 1) อปท. มีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อบริการข้อมูลข่าวสารให้ ประชาชนทราบ 2) อปท. มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลโดยเฉพาะ 3) อปท. มีป้าย แสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนทราบ 4) อปท. มีการจัดข้อมูลให้ประชาชน ตรวจสอบ 5) อปท. มีการจัดดัชนีข้อมูล 6) ผู้บริหารของ อปท. ให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้ มีการประชุมและซักซ้อมความเข้าใจ 7) อปท. มีการสรุปผลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล 8) อปท. ให้ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. และการจัดทำผล การดำเนินการติดตามประเมินผล 9) อปท. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. และการจัดทำผลการดำเนินการติดตามประเมินผล โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การจัดนิทรรศการ ประกาศต่าง ๆ เป็นต้น 10) อปท. มีการนำข้อมูลประกาศเผยแพร่ บนเว็บไซต์ และบอร์ดประกาศของส่วนราชการ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2549 : 38-39) ซึ่งเอกสารที่ จะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบ ได้แก่ ข้อบัญญัติ และข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย ประจำปีและข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม มติการประชุมของคณะกรรมการบริหารที่มี ผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน วาระการประชุมของสภา โดยเทศบาล และ อบต. จะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจเข้าร่วม สังเกตการณ์ในการเปิดเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะผลการสอบราคาหรือประกวดราคา

(3) หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และ อบต. หรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจของเทศบาล และ อบต. รวมทั้งการตรวจสอบ และการประเมินผลงานของเทศบาล และ อบต. ตัวอย่างกิจกรรมของ อบต. ที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาและแผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือชี้ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมในการคิดข้อบัญญัติและข้อบังคับและการจัดทำแผนพัฒนาโดยการร่วมเสนอปัญหาความต้องการและร่วมเสนอโครงการหรือกิจกรรม เพื่อการพัฒนาในรูปแบบกระบวนการประชาคม
- 2) มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะประชาชนสามารถบอกได้ชัดเจนว่าโครงการนั้นมีประโยชน์มากน้อยเพียงใดและเทศบาล และ อบต. จะต้องแต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างให้เกิดความโปร่งใส และเป็นธรรม และ
- 3) การเสนอเทศบัญญัติหรือข้อบังคับตำบล โดยสภาเทศบาล และ อบต. จะต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้งและอำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า เทศบาล และ อบต. จะต้องสร้างระบบกลไกที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาล และ อบต. สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

(4) หลักความรับผิดชอบ หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้ เทศบาล และ อบต. ได้ ตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน ให้มีความสนใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวได้แก่

- 1) เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และมีความจริงใจในการนำโครงการหรือกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และ
- 2) นำเอาโครงการ หรือกิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติและข้อบังคับงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ

ดังนั้น สรุปได้ว่าประเด็นในงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีทั้งหมด 4 ประเด็น คือ

- 1) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม
- 2) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส
- 3) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และ
- 4) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักสำนึกรับผิดชอบ จะนำไปกำหนดตัวชี้วัดในการเก็บข้อมูล 3 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลจากเอกสารการประเมินหน่วยงาน อบต.
- 2) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของ

ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน โดยแบ่งประเด็นและตัวชี้วัด ดังนี้

1) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม หมายถึง การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักของการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 12) ตัวชี้วัดในประเด็นนี้ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของจำนวนโครงการทั้งหมด ในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์ การพัฒนา 2) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และ 3) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติและ ข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี ซึ่งตัวชี้วัดทั้งหมดดังกล่าวได้นำมาจากงานวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โครงการวิจัย “การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัด ประสิทธิภาพการบริหารงาน” เป็นหนึ่งโครงการเชิงนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น และการ ปรับปรุงมาตรการของภาครัฐ ข้อมูลและเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพของ อบต. จะเป็นเครื่องมือของ รัฐในการเร่งรัดประสิทธิภาพของ อบต. และการปกครองแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้เกิดการ แข่งขันและการเปรียบเทียบประสิทธิภาพประสิทธิผลข้ามหน่วยงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ อบต. ตามหลักธรรมาภิบาล (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ, 2547 : 33)

2) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามหลักของการสร้างความ ไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 13)

เพื่อให้เป็นไปตามหลักความโปร่งใส ประชาชนจะต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทาง ราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 โดยเทศบาล และ อบต. จะต้องปฏิบัติดังนี้ 1) จัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อบริการข้อมูลข่าวสาร กล่าวคือ เทศบาลและ อบต. จะต้องมีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อบริการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบถึง การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป-งบประมาณรายจ่ายและรายจ่าย เพิ่มเติม รวมถึงสถานที่ที่คอยให้บริการในเรื่องของข้อมูลการดำเนินงานการติดตามประเมินผล ด้วย 2) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้สะดวกควรมีเจ้าหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ เทศบาลและ

อบต. จะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป-งบประมาณรายจ่ายและรายจ่ายเพิ่มเติม และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการติดตามประเมินผล 3) มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่จัดไว้สำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ที่เข้าใจ ได้ง่ายและมองเห็น ได้ชัดเจน กล่าวคือ เทศบาล และ อบต. จะต้องมีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป งบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการติดตามประเมินผล 4) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบได้แก่ การจัดอบรม ให้ความรู้ และพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ เทศบาล และ อบต. จะต้องมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป-งบประมาณรายจ่ายและรายจ่ายเพิ่มเติม และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการติดตามประเมินผลให้ประชาชนทราบด้วยการจัดอบรม ให้ความรู้ และพัฒนาความรู้ข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น 5) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนรับทราบถึงสิทธิ ในการตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการผ่านช่องทางต่างๆ กล่าวคือ เทศบาล และ อบต. จะต้องประชาสัมพันธ์เผยแพร่การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป-งบประมาณรายจ่ายและรายจ่ายเพิ่มเติม และข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการติดตามประเมินผล โดยผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้ पोสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การจัดนิทรรศการ ประกาศต่างๆ เป็นต้น 6) นำข้อมูลประกาศเกี่ยวกับนโยบายของผู้บริหารของ อบต. นั้นๆ แผนงาน โครงการ ข้อบัญญัติ และข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้วเผยแพร่ บนเว็บไซต์ และบอร์ดประกาศของส่วนราชการ และ 7) จัดทำสรุปผลการติดตามและประเมินผลเผยแพร่บนเว็บไซต์ของส่วนราชการ

ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใสนี้ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากเกณฑ์การประเมินระดับบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. โดยคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลได้นำตัวชี้วัดนี้ไปใช้จริง (คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล, 2545 : 40) 2) ร้อยละของเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการ ติดตามประเมินผล ตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2550 (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 121) 3) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากรายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2544 : 55) และ 4) โครงการ กิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมความโปร่งใส ด้านนโยบายใน

ท้องถิ่น ตัวชี้วัดนี้ ได้นำมาจากหนังสือ Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน (อรทัย ก๊กผล, 2546 : 103) 5) ร้อยละของ ประชาชนในการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากเกณฑ์การ ประเมินระดับบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. โดยคณะกรรมการกลางพนักงานส่วน ตำบลได้นำตัวชี้วัดนี้ไปใช้จริง (คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล, 2545 : 40) และ 6) ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล ตัวชี้วัด ดังกล่าวได้นำมาจากงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความ เป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2550 (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 : 126)

3) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชน หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามการเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการ แจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาสังคัม การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ประชาชน (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 13)

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เทศบาลและ อบต. จะต้องให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการออกกฎ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ โดยคำนึงถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ระดับ คือ

- 1) ระดับการให้ข้อมูล กล่าวคือ ประชาชนจะต้องได้รับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก อบต. โดยผ่าน ช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์ ในเรื่อง ของ การจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และ เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม
- 2) การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน กล่าวคือ อบต. จะต้องเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น อันได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของ ประชาชนในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดให้มีผู้รับข้อคิดเห็น การจัดให้มีสายด่วน การจัดให้มีผู้ ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เพื่อขอความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม
- 3) ระดับการปรึกษาหารือ กล่าวคือ อบต. จะต้องเปิดรับความคิดเห็นของ ประชาชนโดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัย ต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่าย โดยผ่านเวทีประชาคม
- 4) ระดับการวางแผน ร่วมกัน กล่าวคือ อบต. จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยพิจารณา ประเด็นที่มีความยุ่งยากและมีข้อโต้แย้งมาก โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำเทศบัญญัติ

ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม 5) ระดับการร่วมปฏิบัติ กล่าวคือ ประชาชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ แผนพัฒนาสามปี เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม เพื่อให้ประชาชนร่วมกันดำเนินการ ซึ่งมีให้แต่ อบต. เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด และ 6) ระดับการกำกับโดยประชาชน กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. ของตน เพื่อที่จะหาข้อดี และข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม เพื่อหาข้อดีและข้อเสีย มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานในทั้งต่อไป

ตัวชี้วัดในประเด็นนี้ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ตัวชี้วัดนี้ได้นำมาจากงานวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โครงการวิจัย “การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารงาน” เป็นหนึ่งโครงการเชิงนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น และการปรับปรุงมาตรการของภาครัฐ ข้อมูลและเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพของ อบต. จะเป็นเครื่องมือของรัฐในการเร่งรัดประสิทธิภาพของ อบต. และการปกครองแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและการเปรียบเทียบประสิทธิภาพประสิทธิผลข้ามหน่วยงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ อบต. ตามหลักธรรมาภิบาล (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ, 2547 : 35) 2) ร้อยละของเทศบัญญัติ เทศบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมด ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 3) ร้อยละของข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 2 และ 3 ได้นำตัวชี้วัดมาจากหนังสือ ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 : 202) และ 4) โครงการ หรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ ตัวชี้วัดนี้ได้นำมาจากหนังสือ Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน (อรทัย ก๊กผล, 2546 : 103)

4) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการสำนักรับผิดชอบ หมายถึงการกระทำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตระหนักถึงในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น การใส่ในปัญหาสาธารณะของท้องถิ่น และการขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน (สถาบันพระปกเกล้า, 2548 : 3) ซึ่งตัวชี้วัดในประเด็นนี้ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา

สามปีไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ตัวชี้วัดดังกล่าวนี้ได้นำมาจากเกณฑ์การประเมินระดับบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ อบต. โดยคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบลได้นำตัวชี้วัดนี้ไปใช้จริง (คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล, 2545 : 53) และ 2) ร้อยละสมาชิกสภา เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมทุกคน ตัวชี้วัดนี้ นำมาจากรายงานตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากรายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (บุษง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี, 2544 : 45) และ 3) ร้อยละความพอใจของประชาชนตามพันธะสัญญาของ อปท. ที่ให้ไว้ เช่น พันธะสัญญาในโครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือพันธะสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น ตัวชี้วัดนี้จะเป็นเป็นการวัดความพึงพอใจของประชาชน โดยความพอใจของประชาชนตามตัวชี้วัดนี้ อปท. จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำมาจากงานวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โครงการวิจัย “การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารงาน” เป็นหนึ่งโครงการเชิงนโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองตนเองของท้องถิ่น และการปรับปรุงมาตรการของภาครัฐ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ, 2547 : 36)

จากเนื้อหาทั้งหมดดังกล่าวของการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา สามารถสรุปดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ตารางสรุปประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

ประเด็น	ความหมาย	ตัวชี้วัด
1. การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม	หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาสามปี ออกข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เป็นไปตามหลักของการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ต่างๆ ซึ่งจะต้องมีความทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล	1.1 ร้อยละของจำนวนโครงการทั้งหมด ในแผนพัฒนาสามปี ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 1.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด 1.3 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น	ความหมาย	ตัวชี้วัด
2. การปลอด ทุจริตคอร์รัปชัน เชิงนโยบาย ตาม หลักความโปร่งใส	หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนพัฒนาสามปีและออก ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ และ ข้อบัญญัติ อบต.เป็นไปตามหลักของ การสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในท้องถิ่น ต้องมีการปรับปรุง กลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการ ให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่าง ตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ สะดวก และมีกระบวนการให้ ประชาชนตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน	2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศ บัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการ เปิดเผยข้อมูล 2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูล การติดตามประเมินผล 2.3 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่าย - รายจ่าย เพิ่มเติมทั้งหมดที่มีการเปิดเผย ข้อมูลการติดตามประเมินผล 2.4 โครงการ กิจกรรม ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมความ โปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น 2.5 ร้อยละของประชาชนในการ รับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณ รายจ่าย - รายจ่ายเพิ่มเติม 2.6 ร้อยละของประชาชนในการ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนิน การติดตามประเมินผล

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น	ความหมาย	ตัวชี้วัด
3. การปลอด ทุจริต คอร์รัปชัน เชิงนโยบายตาม หลักการมีส่วน ร่วม	หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนพัฒนาสามปีและออก ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ และ ข้อบัญญัติ อบต.เป็นไปตามหลักของ การสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในท้องถิ่น ต้องมีการปรับปรุง กลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการ ให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่าง	3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี 3.2 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า มามีส่วนร่วม 3.3 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง งบประมาณรายจ่าย - รายจ่าย เพิ่มเติมทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 3.4 โครงการ หรือกิจกรรม ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริม ให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม ตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น	ความหมาย	ตัวชี้วัด
4. การปลอด ทุจริตคอร์รัปชัน เชิงนโยบายตาม หลักความสำนึก รับผิดชอบ	หมายถึงการกระทำขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตระหนักถึง ในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความ รับผิดชอบต่อท้องถิ่น การใส่ใจปัญหา สาธารณะของท้องถิ่น และการขาด ความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่ แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผล จากการกระทำของตน	4.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ/ กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนา สามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี - งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 4.2 ร้อยละสมาชิกสภา เข้าร่วม ประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่าย - งบประมาณ รายจ่ายเพิ่มเติม 4.3 ร้อยละความพอใจของประชาชน ตามพันธะสัญญาที่เทศบาลหรือ อบต. ให้ไว้เช่น พันธะสัญญาใน โครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือ พันธะสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินองค์กร

3.1 ความหมายของการประเมิน

คำว่า “การประเมิน” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation เป็น กระบวนการที่ต้องอาศัยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่มุ่งแสวงหาคำตอบของคำถามที่ว่า นโยบาย แผนงาน โครงการ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ระดับใด โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยทั้งทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ ควบคู่กัน ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมความหมายของการประเมินของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

การประเมินในความหมายของไทเลอร์ (Tyler, 1967 : 197) คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรม เฉพาะอย่าง (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้ โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้วจะเป็นแนวทางช่วย ในการประเมินได้อย่างดี

การประเมินในความหมายของอัลคิน (Alkin, 1969 : 132, อ้างถึงใน Worthen & Sander, 1987 : 150) คือ กระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุปเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการปฏิบัติ

การประเมินในความหมายของวอร์เทน และซันเดอร์ (Worthen & Sander, 1987 : 19) คือ การประเมินเป็นการพิสูจน์คุณค่าของสิ่งๆ หนึ่ง ประกอบด้วยการจัดหาสารสนเทศเพื่อตัดสินคุณค่าของแผนงาน ผลผลิตกระบวนการหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือการพัฒนาศักยภาพของทางเลือกต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

การประเมินในความหมายของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1977 : 121) คือ การประเมินว่า เป็นกระบวนการการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่

การประเมินในความหมายของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 1) คือ การประเมินเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศ สำหรับการตัดสินใจคุณค่าของโครงการผลิตผล กระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือโปรแกรม หรือทางเลือกต่างๆ เพื่อนำไปปฏิบัติโดยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จุดเน้นของการประเมิน คือ การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อสนเทศเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งใดได้โดยเฉพา

การประเมินในความหมายของสุวิมล ตรีภานันท์ (2548 : 2) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้น ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างทันท่วงที ในทางตรงกันข้าม ผลการประเมินจะไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรหากผลนั้นไม่สามารถใช้ในเวลาที่เหมาะสม

จากความหมายของการประเมินดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการประเมินเป็น กระบวนการการวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเกี่ยวกับคุณค่าของแผนงาน ผลผลิตกระบวนการหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือการพัฒนาศักยภาพของทางเลือกต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

3.2 การประเมินองค์กร

การประเมินองค์กร เป็นการประเมินทั้งองค์กรในภาพรวม ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินโครงการ ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการประเมิน การพิจารณาเกี่ยวกับมิติของเวลาที่ประเมินและลักษณะของตัวชี้วัดที่เป็นนามธรรม

3.2.1 ลักษณะขององค์กร

องค์กร (Organization) หมายถึงหน่วยงานที่เกิดจากรวมกลุ่ม บุคคลมาปฏิบัติงานที่ซับซ้อนร่วมกันภายใต้จุดมุ่งหมายและเป้าหมายเดียวกัน องค์กร

จึงถูกตั้งขึ้นเพื่อกระทำสิ่งต่างๆ ที่บุคคลและกลุ่มบุคคลไม่สามารถทำได้ตามลำพัง องค์กรจึงมี 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับคณะบุคคล และองค์กรแต่ละองค์กรถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้ภารกิจที่แตกต่างกัน ทำให้องค์กรแต่ละองค์กรสามารถจำแนกประเภทขององค์กรได้ และสามารถแบ่งประเภทองค์กรได้หลายแบบ ดังนี้ (สุวิมล ทิรกานนท์, 2548 : 242)

3.2.1.1 การแบ่งประเภทขององค์กรจากเจ้าขององค์กร ประกอบด้วย

(1) องค์กรของรัฐ หมายถึงองค์กรที่จัดขึ้นตามภารกิจของรัฐ เพื่อทำหน้าที่บริหาร กิจการกิจกรรมที่เป็นของรัฐ เป็นต้นว่า องค์กรให้บริการชั้นพื้นฐานทางการศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ หรือองค์กรด้านการพัฒนาประเทศ ได้แก่ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) องค์กรเอกชน หมายถึงองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามเจตนาของเอกชนแต่ละกลุ่มในการดำเนินงานด้านใดด้านหนึ่ง แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ องค์กรที่หวังกำไร ได้แก่ บริษัท ห้างร้านต่างๆ และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไร ได้แก่ องค์กรทางศาสนา

(3) องค์กรระหว่างประเทศ หมายถึงองค์กรที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรการค้าโลก องค์กรสหประชาชาติ เป็นต้น

3.2.1.2 การแบ่งประเภทขององค์กรจากรูปแบบขององค์กร ประกอบด้วย

(1) องค์กรที่เป็นทางการ จะเป็นองค์กรที่ระบุโครงสร้างอย่างชัดเจน มีการบรรยายอธิบาย ความสัมพันธ์ อธิบายบทบาทหน้าที่ของบุคคลภายในองค์กร รวมถึงการบรรยายลักษณะงานที่ชัดเจนและมีการกำหนดทิศทางการติดต่อสื่อสาร องค์กรที่เป็นทางการนี้มักจะประสบความสำเร็จ และมีแนวโน้มที่จะขยายความเจริญเติบโตด้วย องค์กรประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรของรัฐ องค์กรเอกชนที่มีการดำเนินทางธุรกิจ

(2) องค์กรที่ไม่เป็นทางการเป็นองค์กรที่เกิดจากรวมกลุ่มของบุคคล เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างของสมาชิกหรือตอบสนองความต้องการทางสังคม เป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรที่เกิดขึ้นภายใต้ใจองค์กรที่เป็นทางการก็ได้ ได้แก่ โครงการร่วมด้วยช่วยกัน ที่เกิดจากความต้องการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาลังคมบางส่วนที่ภาครัฐยังไม่สามารถบริการได้อย่างทั่วถึง เป็นต้น

3.2.2 องค์ประกอบของการประเมินองค์กร

องค์ประกอบของการประเมินองค์กรนั้น ประกอบด้วย 1) สิ่งที่จะประเมิน ได้แก่ นโยบาย แผนงาน โครงการ องค์กร วัสดุอุปกรณ์ 2) ผู้ใช้ผลการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการ เจ้าของเงินทุนว่าต้องการทราบอะไรจากการประเมิน 3) ผู้ประเมิน ซึ่งอาจเป็นบุคคล หรือคณะบุคคลที่อยู่ในโครงการหรืออยู่นอกโครงการ และ 4) วิธีดำเนินการประเมิน หรือกระบวนการประเมิน

3.3 คุณภาพของการประเมินองค์กร

สวิมล ดิรกันันท์ (2548 : 11-13) กล่าวถึงผลที่ได้จากการประเมิน จะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดอยู่กับ

(1) ผู้ประเมินโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำ การประเมินจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ 1) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ 2) จะต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการประเมิน 3) จะต้องมีความเข้าใจต่อโครงการหรือสิ่งที่ถูกประเมินอย่างแท้จริง และ 4) จะต้องมีความยุติธรรมและซื่อตรงในการรายงานผลที่เกิดขึ้น

(2) คุณภาพของการประเมินมากน้อยเพียงใดจะต้องขึ้นอยู่กับวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมินต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับโครงการหรือสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้น การเลือกใช้วิธีการประเมิน ต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพและหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง เนื่องจาก “ความชัดเจน” และ “ความถูกต้อง” ของการประเมินเป็นจุดเน้นที่สำคัญจึงมีความพยายามหาแนวทางช่วยนักประเมินให้จัดทำโครงการประเมินที่มีคุณภาพ ซึ่งมาตรฐานการประเมินนี้ไม่เพียงเป็นเครื่องมือ แต่จะแนะนำหลักการต่างๆ และยังประกอบด้วย ข้อควรระวังและคำเตือนในสิ่งที่นักประเมินผลผิดพลาด ประกอบด้วย 4 มาตรฐานย่อย คือ 1) Utility Standard เป็นมาตรฐานที่กล่าวถึงเงื่อนไขที่ทำให้การประเมินเกิดประโยชน์ เป็นแนวทางที่บอกถึงประเด็นและสิ่งที่ผู้ประเมินควรให้ความสนใจ นับตั้งแต่การพิจารณาผู้ใช้ผลการประเมิน (Ausience) การเลือกใช้ข้อมูลและตลอดไปจนถึงการรายงานผลการประเมิน ประกอบด้วย ประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับ ความต้องการของผู้ใช้ผลประเมิน ความน่าเชื่อถือของผู้ประเมิน ขอบเขตและการเลือกใช้ข้อมูล ความชัดเจนของการแปลผล ความชัดเจนของการเขียนรายงาน การเผยแพร่รายงาน การรายงานผลการประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด และผลกระทบจากการประเมิน 2) Feasibility Standard เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ ในการที่จะดำเนินโครงการประเมินนับตั้งแต่เทคนิค วิธีการที่ใช้ ไปจนถึงค่าใช้จ่ายในการประเมิน ประกอบด้วย ประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการ/เทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติ บรรยากาศการเมืองในองค์กรและประสิทธิภาพด้านค่าใช้จ่าย 3) Propriety Standard เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับด้านจริยธรรม เนื่องจากผลการประเมินมีผลกับบุคคลในหลายๆ ทาง ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลหรือกลุ่มที่ให้

ข้อมูล ดังนั้นจะต้องมีการเคารพในสิทธิและการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ข้อมูลโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินเท่า ๆ กับต้องคำนึงถึงบุคคล ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมินด้วย ประกอบด้วยประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการชี้แจงความรับผิดชอบของผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน การตอบสนองความขัดแย้งของกลุ่มบุคคล การเสนอข้อมูลอย่างเป็นธรรม การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน การคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูล การเคารพสิทธิส่วนบุคคล การเสนอข้อมูลทั้งที่เป็นข้อดีและข้อเสียอย่างเท่าเทียมกันและความชัดเจนในการรายงานผล และ 4) Accuracy Standard เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับความถูกต้อง เป็นการกล่าวถึงวิธีการประเมินในแต่ละขั้นตอนที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า การประเมินมีความแม่นยำและถูกต้อง ประกอบด้วยประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอธิบายถึงสิ่งที่ถูกประเมิน การวิเคราะห์บริบท การอธิบายวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการ แหล่งข้อมูลความตรง (Validity) ของการวัด ความเที่ยง (Reliability) ของการวัด การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การสรุปผลอย่างหลักการและความชัดเจนในการรายงานผล

นอกจากนี้สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 42) ยังกล่าวอีกว่าในการประเมินผลที่ได้จากการประเมิน จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารมากเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของงานประเมิน ซึ่งสรุปประเด็นของลักษณะที่ดีในการประเมิน ดังนี้

1. มีความตรงสูง (Validity) ผลการประเมินจะมีความสูงก็ต่อเมื่อเครื่องมือที่ใช้วัดมีความตรงสูง จะขึ้นอยู่กับมาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสำคัญ ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จะตรวจสอบความตรง โดยการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) เพื่อเป็นการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบ ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) จะมีหลายรูปแบบ แต่งานวิจัยนี้จะใช้รูปแบบของ Methods Triangulation คือ การเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลหลายวิธีการ เพื่อที่จะเปรียบเทียบว่าผลที่ได้จะยืนยันหรือแย้งกันอย่างไรหรือไม่ ดังนั้น งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้จะยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบ จากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

2. มีความเที่ยงสูง (Reliability) การประเมินที่ดีต้องมีความคงเส้นคงวา ในการประเมิน นักประเมินจึงจำเป็นต้องควบคุมการวัดทุกขั้นตอนของการประเมิน ให้ความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ซึ่งการตรวจสอบความเที่ยงสูงของงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จะดูความสอดคล้องของข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้

จากผลการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) คือ การประเมินที่ปราศจากอคติ (Bias) ซึ่งนักประเมินควรระมัดระวังในเรื่องของการผูกพันในองค์กร อาจทำให้เกิดความโอนเอียง ไปในทางบวก เกินความเป็นจริงได้ ซึ่งการตรวจสอบความเป็นปรนัยของงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา¹ จะใช้การประเมินแบบ 360 องศา (360 Degree Appraisal) เข้ามาตรวจสอบความเป็นปรนัย คือ จะให้ความสำคัญกับการประเมินทั้งจากล่างขึ้นบน (Upward Appraisal) และจากบนลงล่าง (Downward Appraisal) ซึ่งจะได้ข้อมูลจากรอบด้าน (Full-Circle Feedback) และการประเมินจากกลุ่มเพื่อน (Peers Review) เพื่อเป็นเครื่องมือวัดการทำงานของบุคลากรที่มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการทำงานภายในองค์กร ดังนั้นงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา¹ จะไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ผู้ประเมินจะมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร และลักษณะการปฏิบัติงานในองค์กรของเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรระดับเดียวกันและระดับใต้ผู้บังคับบัญชา จากการสัมภาษณ์พูดคุย

4. ครอบคลุมเรื่องราวการประเมินอย่างครบถ้วน เพื่อเสนอแนะการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรในมิติของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา¹ จะตรวจสอบจากเอกสารและหลักฐานประกอบการประเมินตนเอง

5. ต้องให้ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับ (Credibility) ทั้งในหมู่นักประเมินอาชีพ ผู้บริหารโครงการ และบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ประเมิน ซึ่งงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา¹ จะใช้ข้อมูลภายใน คือ การประเมินตนเองอย่างเดียวไม่ได้ ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยนี้เกิดการยอมรับ งานวิจัยนี้จึงต้องอาศัยข้อมูลภายนอกด้วย คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองของหน่วยงานนั้น

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการประเมินองค์กรที่ดีจะต้องคำนึงถึงคุณภาพของการประเมิน เพื่อให้การประเมินดังกล่าวเป็นการประเมินที่มีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย เนื้อหาของการประเมินจะต้องครอบคลุมและครบถ้วน ตลอดจนผลการประเมินที่ได้จะต้องเป็นที่ยอมรับด้วย ซึ่งในปัจจุบันการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน มีอยู่แค่ 2 หน่วยงานเท่านั้น ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประเมิน

ดังกล่าว คือ 1) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และ 2) กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแต่ละหน่วยงานมีลักษณะการทำงาน ดังนี้

1. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือ (สตง.) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับตรวจสอบการเงินแผ่นดิน และมีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีกระบวนการเกี่ยวข้องหลายประการ เริ่มตั้งแต่การจําจัดหารายได้ การกำหนดโครงการดำเนินการและการจัดทํางบประมาณการใช้จ่ายเงินตลอดจนการบริหารพัสดุและการดูแลทรัพย์สิน โดยหน้าที่หลักของ สตง. จะตรวจสอบการเงิน การเบิกจ่าย รายรับ โดยจะลงมาตรฐานตรวจสอบหน่วยงาน อปท. ปีละ 1 ครั้ง การประเมิน หรือการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนี้จะเน้นไปในเรื่องการตรวจสอบการเงิน การเบิกจ่าย รายรับเพียงอย่างเดียว โดยจะอ้างอิงข้อมูลหลักฐานทางการเงินที่มีอยู่ ซึ่งการประเมินนี้จะเป็นการตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุมในทุก ๆ ส่วนของการประเมินเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งการประเมินในส่วนนี้ผู้กระทำผิดสามารถที่จะอ้างอิงหลักฐานขึ้นมาเองได้ อีกทั้งเป็นการประเมินที่ขาดการยืนยันของข้อมูลจากหลาย ๆ ฝ่ายโดยข้อมูลส่วนใหญ่จะนำมาจากหลักฐานจากเอกสารเท่านั้น

2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และเป็นหน่วยงานที่ได้จัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นประจำทุกปี เช่น โครงการการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี และการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการเพื่อกําหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ประจำปี เพื่อสร้างระบบการควบคุมและตรวจสอบการบริหารงาน โดยส่วนกลางจะเป็นผู้ให้เงินอุดหนุนโครงการเฉพาะกิจนี้ ส่วนการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีนี้ จะเป็นการประเมินหน่วยงานด้วยตนเอง โดยทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะส่งแบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการบริหารจัดการที่ดีมาให้ และจะตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานและเอกสารประกอบการประเมินหน่วยงานด้วยตนเองว่ามีหลักฐานตรงกับข้อมูลหรือไม่ ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร/หลักฐานจากการประเมินตนเองอย่างเดียว จึงทำให้การประเมิน/การตรวจสอบนั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการตรวจสอบ/การประเมินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอยู่แล้ว แต่การประเมินการทุจริตคอร์รัปชันของทั้ง 2 หน่วยงานดังกล่าวนี้ ยังเป็นการประเมินที่ยังขาดความไม่ครอบคลุมในส่วนของเนื้อหาทางด้านการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กล่าวคือ การประเมินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นการประเมินที่ตรวจสอบการเงิน การเบิกจ่าย รายรับ เพียงอย่างเดียว โดยจะอ้างอิงข้อมูลหลักฐานทางการเงินที่มีอยู่ ซึ่งการประเมินนี้จะเป็นการตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุมในทุก ๆ ส่วน ของการประเมินเกี่ยวกับการทุจริต

คอร์รัปชันเชิงนโยบาย ส่วนการประเมินของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีการประเมินหน่วยงานผ่านโครงการการประกวดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี และการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ เพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ประจำปี เพื่อสร้างระบบการควบคุมและตรวจสอบการบริหารงานของราชการให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งการประเมินดังกล่าว เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในเชิงพฤติกรรมเท่านั้น อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมในส่วนของเนื้อหาของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ยังขาดเนื้อหาในบางส่วน เช่น การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลักอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักความสำนึกรับผิดชอบ ซึ่งเป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย อีกทั้ง 2 หน่วยงานดังกล่าวนี้ มีการเก็บข้อมูลเพียงด้านเดียว จากหลักฐานทางการเงินและเอกสารประกอบการประเมินตนเอง ทำให้การประเมินขาดความตรงข้อแหล่งข้อมูลและทำให้การประเมินขาดความน่าเชื่อถือ ซึ่งการประเมินยังไม่สามารถที่จะเป็นการประเมินที่ดีได้ และเพื่อให้การประเมินผลการดำเนินงานด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายมีครอบคลุม ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการประเมินที่ถูกต้องตามลักษณะของการประเมินที่ดี งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จึงเป็นการประเมินที่จะเก็บข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากผลการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินมีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหาและวิธีการประเมิน และเป็นแนวทางการประเมินที่ดีต่อไปในอนาคตด้วย

3.4 ประเภทของการประเมินองค์กร แบ่งได้ดังนี้

1. ประเมินก่อนจัดตั้งองค์กร เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กร ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประเด็นด้านเศรษฐกิจ เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบถึงทุนที่ต้องใช้ในการจัดตั้งองค์กรกับผลงานที่คาดว่าจะได้รับไม่ว่าจะเป็นการผลิตหรือการให้บริการ ดังตัวอย่าง ดังนี้ 1) ตัวชี้วัดขององค์กรหวังผลกำไร คือ อัตราส่วนระหว่างราคาผลผลิตกับค่าใช้จ่ายในการผลิต เกณฑ์ คือ ราคาผลผลิต มากกว่า ค่าใช้จ่าย และระยะเวลาที่ได้คืนทุน ในการจัดตั้งองค์กร เกณฑ์ จะขึ้นกับอัตราดอกเบี้ยของเงินทุนที่กู้มาลงทุน 2) ตัวชี้วัดองค์กรไม่หวังผลกำไร คือ อัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งองค์กรและดำเนินงานกับจำนวนผู้ได้รับผลประโยชน์ ในกรณีบริการที่รัฐมีให้ประชาชนจะไม่สามารถวัดประโยชน์เป็นตัวเลขได้ แต่อาจพิจารณาจากจำนวนคนแทน เกณฑ์ที่ใช้คือ ค่าใช้จ่ายต่อคนอยู่ในระดับต่ำโดยยังคงคุณภาพของผลผลิตและบริการและพิจารณาควบคู่กับสถานการณ์ของปัญหา 3) ตัวชี้วัดอัตราส่วนระหว่างพื้นที่ได้รับประโยชน์หรือ

ได้รับบริการพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทำให้เสียผลประโยชน์ (ในกรณีที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นพื้นที่ เช่น การสร้างเขื่อน การสร้างระบบไฟฟ้าและการสร้างระบบประปาในชนบท) เกณฑ์ที่ใช้จะแบ่งเป็น 2 ระดับ ขึ้นกับลักษณะขององค์กรและสภาพปัญหานั้น มากเพียงพอที่จะลดสถานการณ์ของปัญหาเมื่อมีงบประมาณจำกัด และครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดที่ประสบปัญหาเมื่อมีงบประมาณไม่จำกัด

(2) ประเด็นด้านสังคม จะพิจารณาจากการตอบสนองต่อความต้องการผลิตผลหรือการบริหารโดยไม่มีความขัดแย้งด้านประเพณีและวัฒนธรรม โดยองค์กรที่หวังผลกำไรและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีตัวชี้วัดที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้ ตัวชี้วัดระดับความคิดเห็นของประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อการจัดตั้งองค์กรในพื้นที่ เกณฑ์ที่ใช้ คือ ประชาชนประมาณร้อยละ 80 เห็นด้วย

(3) ประเด็นด้านการเมือง จะพิจารณาถึงความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและแผนงานระดับชาติ โดยองค์กรที่หวังผลกำไรและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีตัวชี้วัดที่ใกล้เคียงกัน ดังนี้ ตัวชี้วัดแรกก็จะเป็นความสอดคล้องระหว่างภารกิจขององค์กรกับนโยบายของรัฐบาล เกณฑ์ที่ใช้ คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้อง และวัดความสอดคล้องระหว่างภารกิจขององค์กรกับแผนงานระดับชาติ เกณฑ์ที่ใช้ คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

(4) ประเด็นด้านการบริหาร จะพิจารณาความเป็นไปได้จากโครงสร้างองค์กร วิธีการบริหารงาน อัตรากำลังที่กำหนด ควบคุมไปกับสายการบังคับบัญชาและระบบสื่อสารภายในองค์กร โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสม เช่น ความเหมาะสมระหว่างเป้าหมายขององค์กรกับภารกิจของหน่วยงาน โดยองค์กรที่หวังผลกำไรและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีตัวชี้วัดที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างดังนี้ ตัวชี้วัดจะเป็นความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างองค์กรกับภารกิจขององค์กร เกณฑ์ที่ใช้คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง หรือความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างองค์กรกับการบริหาร เกณฑ์ที่ใช้คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง หรือตัวชี้วัดเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างองค์กรกับระบบการสื่อสารภายในองค์กร เกณฑ์ที่ใช้คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง และตัวชี้วัดความเหมาะสมระหว่างเป้าหมายขององค์กรกับภารกิจของหน่วยงานย่อย เกณฑ์ที่ใช้คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสม

(5) ด้านเทคนิคจะพิจารณาความเหมาะสมและความทันสมัยในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กรที่กำลังจะจัดขึ้น โดยองค์กรที่หวังผลกำไรและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีตัวชี้วัดที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างดังนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้ คือ ความเหมาะสมของเทคโนโลยี (เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ) ที่ใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์ที่ใช้คือร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสม และความทันสมัยของเทคโนโลยี (เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ) ที่ใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์ที่ใช้คือ ร้อยละ 80 ของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าทันสมัย

(6) ด้านสิ่งแวดล้อม จะพิจารณาว่าผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรที่กำลังจัดตั้งขึ้นที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรที่หวังผลกำไรและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีตัวชี้วัดที่ใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างดังนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้ คือ ผลกระทบจากการประมาณการในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เกณฑ์ที่ใช้คือ ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนด และตัวชี้วัดผลกระทบจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม เกณฑ์ที่ใช้ คือ ร้อยละของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าผลกระทบไม่เกินมาตรฐานกำหนดไว้

2. ประเมินก่อนเริ่มการดำเนินงาน จะเป็นการประเมินความพร้อม ขององค์กรในการปฏิบัติงาน โดยจะพิจารณาจากความเพียงพอของทรัพยากร สิ่งของ การจัดสรรทรัพยากรให้ทันต่อการผลิต ความเข้าใจในระบบงาน อาจจะต้องมีการทดลองก่อน เริ่มการให้บริการจริง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในระบบต่างๆ ดังเช่นตัวอย่าง ดังนี้ ตัวชี้วัด คือ ความถูกต้องในการปฏิบัติ ระบบต่างๆ เกณฑ์ที่ใช้ จะแบ่งเป็น 2 กรณี คือ เมื่อเป็นการผลิตสินค้าหรือบริการทั่วไปควรจะต้องถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 หรือเมื่อเป็นการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีผลต่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินควรจะต้องถูกต้องร้อยละ 100 และอีกตัวชี้วัด เป็นความถูกต้องของผลงานที่ได้ เกณฑ์ที่ใช้ก็จะแบ่งเป็น 2 กรณี เช่นกัน คือ เมื่อเป็นการผลิตสินค้าหรือบริการทั่วไปควรจะต้องถูกต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 หรือ เมื่อเป็นการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีผลต่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินควรจะต้องถูกต้องร้อยละ 100

3. ประเมินเมื่อจัดตั้งองค์กรและมีการดำเนินงานเกิดขึ้นแล้ว

เป็นการประเมินประสิทธิผลขององค์กร มีนักวิชาการได้กล่าวถึงตัวชี้วัดประสิทธิผลขององค์กร ดังตัวอย่าง ของประเด็นที่สำคัญในการประเมินประสิทธิผลขององค์กรประกอบด้วย 1) การบรรลุเป้าหมายขององค์กร พิจารณาจากความสามารถขององค์กรเกี่ยวกับการได้มาของทรัพยากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และปริมาณและคุณภาพของผลผลิตหรือบริการที่ได้ 2) ประสิทธิภาพในการผลิต เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างปริมาณการปฏิบัติงานกับเวลาที่ใช้หรือผลงานที่ได้กับปริมาณแรงงานที่ใช้ เป็นต้น 3) ผลกำไรหรือผลตอบแทน คือ ผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนในองค์กรที่หวังผลกำไร รวมถึงทรัพยากรที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายในข้อมูลอื่น ๆ ส่วนองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ 4) การเติบโต จะเป็นอัตราส่วนระหว่างปริมาณการเพิ่มผลผลิตกับการเพิ่มจำนวนอัตรากำลัง และการเพิ่มเครื่องมือเครื่องใช้ 5) ความพึงพอใจ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้ผลผลิตหรือบริการ ต่อบริการหรือต่อผลผลิตหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ หรือความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กรต่อบทบาทหรืองานในองค์กร 6)ขวัญและกำลังใจ จะมีลักษณะหรือวิธีการต่างๆ ที่องค์การจูงใจสมาชิกให้มีความพยายามในการทำงาน และเกิดความผูกพันต่อองค์กร 7) ความขัดแย้ง จะมองความถี่ในการเกิดกรณีความขัดแย้งของบุคลากรในองค์กรและระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้น 8) การปรับตัว หมายถึงความสามารถขององค์กรในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและนอกองค์กร ก็คือ ความสามารถของผู้บริหารใน

การรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และความสามารถของผู้บริหารในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและทันต่อเวลา 9) การพัฒนา ก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงระบบย่อยให้ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายขององค์กร 10) การอยู่รอด ก็จะเป็นองค์กรสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ในสภาพแวดล้อมขององค์กรนั้น ประกอบด้วยความมั่นคงของโครงสร้าง ก็คือ การคงไว้ซึ่งโครงสร้างขององค์กร ภาระหน้าที่ ทรัพยากรในช่วงเวลาที่ภาวะเศรษฐกิจ และทางสังคม การลาออกและความถี่ในการขาดงานของบุคลากรในองค์กร เสถียรภาพของอำนาจการบังคับบัญชา หมายถึงความเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชา ไม่มีการสั่งการที่คาบเกี่ยวกัน จนเกิดความสับสน การติดต่อสื่อสาร หมายถึงประสิทธิภาพในการติดต่อระหว่างหน่วยงานย่อยและระหว่างบุคคลในองค์กร และบางองค์กรอาจรวมถึงการติดต่อกับองค์กรภายนอกความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของหน่วยงาน คือ ความสามัคคีทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร และความต่อเนื่องของนโยบาย คือ นโยบายที่องค์กรใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีระยะเวลาที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติและสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้

ประเภทของการประเมินองค์กรที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าประเภทของการประเมินองค์กรมี 3 ประเภท คือ 1) ประเมินก่อนจัดตั้งองค์กร 2) ประเมินก่อนเริ่มการดำเนินงาน และ 3) ประเมินเมื่อจัดตั้งองค์กรและมีการดำเนินงานเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งในการประเมินองค์กรผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่เข้าทำการประเมินเป็นสำคัญ เพราะในแต่ละช่วงเวลาของการดำเนินงานขององค์กรนี้จะต้องมีตัวชี้วัดที่แตกต่างกันออกไป

ดังนั้น งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ เป็นการประเมินจัดตั้งองค์กรและมีการดำเนินงานเกิดขึ้นแล้ว จะเป็นการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรในส่วนของ Output คือ ผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานนั่นเอง การประเมินผลการดำเนินงาน หรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีคำศัพท์ที่ใช้กันอยู่หลายคำทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น Performance Evaluation, Performance Rating, Performance Appraisal, Employee Evaluation, Employee Appraisal, Performance Assessment เป็นต้น (อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร, 2540 : 12) แต่งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ ใช้ศัพท์คำว่า การประเมินผลการดำเนินงาน หรือ Performance Assessment ซึ่งสามารถแบ่งการประเมินผลการดำเนินงานออกเป็น 2 ประเภท คือ การประเมินผลการดำเนินงานหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานในส่วนของ 1) บุคคล และ 2) องค์กร มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามศัพท์คำว่า การประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลและองค์กร ดังนี้

(1) การประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลในความหมายของ ผศ.ดร. รุมาคม (2538 : 3) หมายถึงระบบที่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการพิจารณาทบทวนเป็นระยะๆ และประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน

การประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลในความหมายของ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2540 : 2) หมายถึงการตีความผลการวัดการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน เพื่อบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลในความหมายของ ชูศักดิ์ เทียงตรง (2527 : 7) หมายถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่นๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ภายในการสังเกต จดบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมีมาตรฐานแบบเดียวกัน มีเกณฑ์การประเมินที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน

การประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลในความหมายของ เดล บีช Dale's Beach (1980 : 258) หมายถึงระบบการประเมินค่าบุคคลในด้านการปฏิบัติงาน และศักยภาพในการพัฒนาตนเองของบุคคล

(2) ส่วนการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรในความหมายของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545 : 131-133) จะกล่าวถึงการประเมินผลการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากนักวิชาการคนอื่น ๆ โดยกล่าวว่าองค์กรทุกแห่งย่อมมีภาพขอความสำเร็จของตนเอง การบริหารงานในองค์กรต่างมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่องค์กรปรารถนา วงจรของการบริหารงานให้สำเร็จ จึงต้องประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย และมาตรฐานของความสำเร็จที่ชัดเจน การวางแผนดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติงาน และการติดตามกำกับผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาความมุ่งหมายในระดับต่างๆ ขององค์กร ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ (Vision) อันเป็นสภาพขององค์กรที่จะเป็นในอนาคต การกำหนดพันธกิจ (Mission) ซึ่งเป็นหน้าที่หรืองานพื้นฐานขององค์กร จุดมุ่งหมาย (Goals) อันเป็นจุดหมายปลายทางในการดำเนินงานขององค์กร วัตถุประสงค์ (Objectives) อันเป็นจุดมุ่งหมายที่จำแนกรายละเอียดตามแผนปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการกำหนดเป้าหมาย (Targets) ซึ่งเป็นรูปธรรมของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย (Purposes) ระดับต่างๆ เหล่านี้จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ (Strategy) การดำเนินงานและกิจกรรมที่เหมาะสมการสร้างโมเดลเชิงตรรกะ (Logic Model) ของการดำเนินงานสู่ผลสัมฤทธิ์เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานบังเกิดผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จ ด้วยการพิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จและกิจกรรมที่จำเป็นของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อสร้างโครงข่ายของการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งติดตามกำกับงาน เพื่อปรับปรุง

แก้ไข และประเมินสรุปผลการดำเนินงาน โดยผลสำเร็จของการดำเนินงาน หรือผลสัมฤทธิ์ เป็น คำรวมที่มีส่วนประกอบของผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานจะสะท้อน ถึงคุณภาพของการดำเนินงาน และความสำเร็จของผลการดำเนินงาน จะครอบคลุมถึงประสิทธิภาพของการ ดำเนินงาน ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากลักษณะความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการประเมินผลการดำเนินงาน หรือ Performance Assessment ในงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในส่วนของ Output หรือประเมินผลผลิตจากการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว ประกอบด้วยผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ โดยตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจะสะท้อนถึงคุณภาพ ของการดำเนินงาน และความสำเร็จของผลการดำเนินงาน โดยจะครอบคลุมถึงประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน ประสิทธิภาพของผลการดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งงานวิจัย ประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิง นโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จะเป็นการประเมินผลการ ดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย มีประเด็นที่ ใช้ในการประเมิน 4 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม การ ปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส การปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย ตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความ สำคัญรับผิดชอบ ประเด็นดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินองค์กร

3.5 การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินองค์กร

3.5.1 การกำหนดประเด็นในการประเมินองค์กร

สุวิมล ติरणันท์ (2548 : 39-42) ได้กล่าวถึงการกำหนด ประเด็นในการประเมินองค์กร ว่าผู้ประเมินจะต้องกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินจาก

1) กำหนดจากวัตถุประสงค์และ/หรือเป้าหมายขององค์กร เป็นการนำวัตถุประสงค์มากำหนดเป็นประเด็นในการประเมิน จากขั้นตอนของนโยบายและแผน ซึ่งเป็นการปรับจากแผนกลยุทธ์มาเป็นแผนปฏิบัติการ หากขั้นตอนการจัดทำนโยบายและแผน เป็นไปตามขั้นตอนดังกล่าว การประเมินสามารถที่จะกำหนดประเด็นในการประเมินได้ตาม ลักษณะกิจกรรม วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายตามลำดับ ทำให้การติดตาม นโยบาย จากระดับบนลงมายังระดับล่างมีความเป็นรูปธรรม 2) พิจารณาจากความต้องการของผู้ใช้ผลการ ประเมิน ผู้ใช้ผลการประเมินนี้ ได้แก่ ผู้ให้ทุน ผู้มีหน้าที่จัดทำนโยบาย ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร ระดับต้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ลักษณะของสิ่งที่บุคคลแต่ละระดับต้องการทราบจะแตกต่างกัน ออกไป เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการต้องการทราบเพียงผลที่ได้ (Output) เป็นไปตามเป้าหมาย

หรือไม่ ในขณะที่ผู้บริหารระดับสูงต้องการทราบมากกว่าผลที่ได้ อาจต้องการทราบถึงคุณภาพของการดำเนินงานภายในองค์กร 3) พิจารณาจากประสบการณ์ของผู้ประเมิน หากผู้ประเมินมีประสบการณ์ด้านการประเมินมาก จะทำให้สามารถระบุถึงประเด็นการประเมินในองค์กรแต่ละประเภทได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบของผู้ใช้ผลการประเมิน อย่างไรก็ตามการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินจากประสบการณ์ของผู้ประเมินยังมีปัญหาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้ประเมิน และภูมิหลังของผู้ประเมิน และ 4) อาศัยแบบจำลอง (Model) และแนวคิดซึ่งแบบจำลองที่ใช้กันทั่วไปมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 4.1) Descriptive Model เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นการบรรยาย การอธิบายลักษณะของสิ่งต่าง ๆ และอาจมีส่วนที่แสดงสิ่งที่คาดหวังในแบบจำลองนั้นอีกด้วย และ 4.2) Precriptive Model เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นกฎ หรือเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ผู้ใช้แบบจำลองจะอาศัยแบบจำลองนี้เป็นกรอบแนวคิด เป็นวิธีการในการดำเนินการ โดยลักษณะแบบจำลองที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบ Precriptive Model ผู้ประเมินจะใช้แบบจำลองในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินและกำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญ นอกจากจะมีแบบจำลองแล้วยังมีแนวคิดต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้ ในลักษณะเดียวกัน ซึ่งนักวิชาการด้านการประเมินคิดค้นขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประเมิน การสร้างแบบจำลองหรือแนวคิดใด ๆ ก็ตาม จะถูกสร้างขึ้นภายใต้บริบทของผู้คิด ซึ่งไม่ว่าจะเหมาะสมกับบริบทอื่นได้ทั้งหมดในเรื่องนี้ผู้มีหน้าที่ประเมินต้องศึกษาบริบทและความเป็นมาของแบบจำลอง และแนวคิดก่อนที่จะนำมาใช้ในงานที่ตนเองรับผิดชอบ

ภายหลังจากการที่ผู้ประเมินได้ทำความเข้าใจถึงการกำหนดประเด็นในการประเมินองค์กรแล้ว ผู้ประเมินจะต้องทราบด้วยว่าประเด็นของการประเมินองค์กรที่สำคัญ คือ ประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งประสิทธิภาพขององค์กรนี้มีความหมายแตกต่างกันไปตามประเภทขององค์กร ดังนั้น ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาประเภทขององค์กรควบคู่กันไปด้วย เพราะองค์กรแต่ละประเภทจะมีภารกิจที่แตกต่างกันออกไป

ภรณ์ กীরติบุตร (2529 : 2) กล่าวถึงประสิทธิผลขององค์กร (Organizational Effectiveness) จะมีความหมายแตกต่างกับประสิทธิผลขององค์กร เช่น นักเศรษฐศาสตร์ ประสิทธิภาพขององค์กรมีความหมายถึงกำไร (Profit) หรือผลประโยชน์ในการลงทุน (Return on Investment) แต่นักสังคมศาสตร์ ประสิทธิภาพจะหมายถึงคุณภาพชีวิตของการทำงานขององค์กร จะขึ้นอยู่กับชนิดขององค์กร เป็นต้น และการที่องค์กรมีความหมายของประสิทธิผลที่ต่างกันนี้ ทำให้ประเด็นที่จะประเมินและตัวชี้วัดในเรื่องประสิทธิผลขององค์กรแตกต่างกันไปด้วย ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กำหนดตัวชี้วัดที่สำคัญของประสิทธิผลขององค์กร ดังนี้

แนวคิดที่ 1 เป็นแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Parsons, Caplow และ Katz & Khan ได้สรุปประสิทธิผลขององค์กรประกอบด้วย (ภรณ์ กীরติบุตร, 2529 : 2-3) (1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการบรรลุเป้าหมายโดยวัดจากการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายโดยตรงต่อการผลิต 1 หน่วย (2) การรักษาสภาพของ

องค์กร (Organization Maintenance) ประกอบด้วย การปรับตัว การประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การรักษารูปแบบ ความมั่นคง ความเต็มใจ ขวัญ ภาพพจน์ต่อสาธารณะและความพอใจของลูกค้า ซึ่งการพิจารณาประสิทธิผลขององค์กร จะต้องพิจารณาทั้งประสิทธิภาพ และรักษาสภาพขององค์กรในคราวเดียวกัน

แนวคิดที่ 2 นักวิชาการที่สนใจของแนวความคิดนี้ ได้แก่ สเตียร์ (Steers, 1977 : 19) ได้กล่าวถึง แนวความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์กร จะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ 3 ประการ คือ (1) การบรรลุถึงเป้าหมายที่เหมาะสม (Goal Optimization) เป็นการใชเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์กรมาเป็นเครื่องมือวัดประสิทธิผลขององค์กรที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งจะเป็นความสามารถขององค์กรในการได้มาและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแนวคิดนี้จะยอมรับข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากร เช่น คน เงิน เทคโนโลยี จะไม่วัดว่าองค์กรบรรลุเป้าหมายสูงสุดเพียงใด แต่จะวัดเป้าหมายที่เหมาะสม จากทรัพยากรที่มีอยู่ (2) แนวคิดด้านระบบ (System Perspective) แนวคิดนี้ เป็นการนำเอาแนวคิดของระบบมาพิจารณาเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร แต่จะมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาและการบรรลุเป้าหมายระยะสั้น จะเป็นตัวนำเข้า (Input) ของการปฏิบัติในการบรรลุเป้าหมาย มีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความเป็นระบบขององค์กร (3) การเน้นเรื่องพฤติกรรม แนวคิดเรื่องนี้มีเป้าหมายที่เหมาะสม (Optimized Goal) ยอมรับว่าเป้าหมายขององค์กรจะบรรลุได้จะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กรและลักษณะการปฏิบัติงาน

แนวคิดที่ 3 เป็นการนำมิติของเวลาเข้ามาร่วมพิจารณาตามแนวคิดของกิฟสัน ไอวานวิช และดอนเนลลี่ (Gibson, Ivancevich and Donnelly, 1997 : 30) จะกำหนดตัวชี้วัดตามมิติของเวลาดังนี้ (1) ตัวชี้วัดในระยะสั้น (Short-Run) ได้จากการวัดการผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความพอใจ (Satisfaction) (2) ตัวชี้วัดในระยะยาว (Intermediate) ได้จากการวัดการใช้ความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness) และการพัฒนา (Development) (3) ตัวชี้วัดในระยะยาว (Long-Run) คือ การอยู่รอด (Survival) ขององค์กร

จากแนวคิดทั้งสามแนวคิดนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักประเมิน ผู้ประเมินจะต้องศึกษาและพิจารณาในรายละเอียดลักษณะขององค์กรและประเภทของการประเมินองค์กรที่ต้องการประเมินให้ดีกว่าก่อนที่จะนำมาใช้ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าประเด็นการประเมินองค์กรดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้ประเมินไม่สามารถที่ใช้ประเด็นใดประเด็นหนึ่งในการบอกถึงประสิทธิผลขององค์กรได้ เพราะการใช้ประเด็นใดประเด็นหนึ่งไม่สามารถใช้แทนประสิทธิผลขององค์กรได้ เช่น การใช้ตัวชี้วัดเรื่องความมั่นคงเพียงตัวเดียวไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลขององค์กรโดยรวมได้ หรือหากมีหลายประเด็นที่มีลักษณะเป็นความคิดเห็นส่วนตัว ไม่จำเป็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น ความพึงพอใจ จึงไม่เหมาะที่จะนำตัวชี้วัดนี้เพียงตัวเดียว ดังนั้น ผู้ประเมินควรพิจารณาเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรที่ต้องการประเมินทั้งหมดจะให้ผลที่ชัดเจนมากกว่า และการกำหนดตัวชี้วัดที่ตรงกับประเด็นนั้นจะขึ้นอยู่กับทำให้ความหมายที่ชัดเจนและเหมาะสมกับลักษณะขององค์กรที่ต้องการ

ประเมิน ซึ่งงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริต
คอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา จะกำหนดประเด็นที่ใช้
ในการประเมิน โดยอาศัยแบบจำลอง (Model) ธรรมชาติมาประกอบในการกำหนดตัวชี้วัด
ต่อไป

3.5.2 การกำหนดตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด (Indicator) มีชื่อเรียกหลายคำ เช่น ดัชนี ตัวบ่งชี้ตัวชี้หน้า
หรือเครื่องชี้วัด เป็นต้น โดยจะใช้คำไหน ก็มีความหมายในทำนองเดียวกัน คือ การกำหนด
คุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ที่แสดงถึงสภาวะ หรือชี้
สภาพการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้การเลือกใช้คำใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อตกลงของ
หน่วยงานในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ อาทิเช่น

ตัวชี้วัดในความหมายของพรพนธ์ บุญรัตนพันธ์ และบุญเลิศ
เลี้ยวประไพ (2531 : 20) กล่าวว่า ตัวชี้วัด คือ ตัวแปรหรือกลุ่มของตัวแปรต่างๆ ที่จะวัด
สภาวะอย่างหนึ่งออกมาเป็นปริมาณ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง
เพื่อให้ทราบถึงระดับ ขนาดหรือความรุนแรงของปัญหาหรือสถานการณ์ที่ต้องการวัด

ตัวชี้วัดในความหมายของศิริชัย กาญจนาวาสี (2545 : 2) ได้กล่าว
ไว้ว่า ตัวชี้วัด หมายถึงตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งบอกสถานการณ์ หรือ
สะท้อนลักษณะการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ดังนั้น กล่าวสรุปได้ว่าตัวชี้วัด หมายถึงตัวแปรหรือข้อมูลต่างๆ ที่
สามารถบ่งบอก หรือสะท้อนถึงสิ่งที่เราต้องการจะวัด หรือสะท้อนถึงลักษณะรวมของผลการ
ดำเนินงานและอุปสรรคของการดำเนินงานต่างๆ โดยแสดงค่าเป็นลักษณะหรือปริมาณ ของสิ่งใด
สิ่งหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งจอห์นสโตน (Johnstone, 1981 : 15-17) ได้จำแนกตัวบ่งชี้หรือ
ตัวชี้วัดออกเป็น 3 ประเภทตามตัวแปรที่เป็นส่วนประกอบ ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ
(Formation) ของตัวชี้วัด คือ

1) ตัวชี้วัดตัวแทน (Representative Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่
ประกอบด้วยตัวแปรเดี่ยวเพียงตัวเดียว มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ใน การวิจัย การบริหาร
และการวางแผน เป็นการเลือกตัวแปรตัวเดียวที่สะท้อนปัญหาของระบบการศึกษา

2) ตัวชี้วัดแยกส่วน (Disaggregative Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่
ประกอบด้วยตัวแปรที่เป็นอิสระจากตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งร่วมกันอธิบายตัวชี้วัด โดยการนิยามตัวแปร
สำหรับระบบการศึกษาทุก ๆ ส่วนประกอบ

3) ตัวชี้วัดรวม (Composite Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่เกิดจาก
การรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มุ่งศึกษาจำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์

เพื่อบ่งบอกสถานะของสิ่งนั้น เป็นตัวชี้วัดที่สามารถอธิบายสภาพ หรือคุณลักษณะของสิ่งที่มุ่งศึกษาได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเดี่ยว

จากเนื้อหาของการประเมินองค์การดังกล่าวข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่า ก่อนที่จะทำการประเมินองค์การ ผู้ประเมินจะต้องทำความเข้าใจถึงประเภทขององค์การที่จะประเมิน ทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบของการประเมินองค์การ คุณภาพของการประเมินองค์การ และขั้นตอนในการประเมินองค์การทั้งหมดอย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ผู้ประเมินจะต้องทำความเข้าใจถึงประเภทของการประเมินองค์การ เพื่อที่จะสามารถกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินองค์การไปตามแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ เป็นการประเมินองค์การภายหลังการจัดตั้งองค์กรและมีการดำเนินงานเกิดขึ้นแล้ว หรือเรียกว่าการประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ โดยตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจะสะท้อนถึงคุณภาพของการดำเนินงานและความสำเร็จของผลการดำเนินงาน โดยจะครอบคลุมถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานประสิทธิผลของผลการดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และในส่วนของ การกำหนดประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินองค์การ จะกำหนดประเด็น จากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร โดยใช้ตัวชี้วัดแบบตัวแทน กล่าวคือ ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ (1) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ 1.1) ร้อยละของจำนวนโครงการทั้งหมดในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 1.2) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด 1.3) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี (2) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ 2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูล 2.2) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล 2.3) ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย รายจ่ายเพิ่มเติมทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล 2.4) โครงการกิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น 2.5) ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และ 2.6) ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล (3) การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิง

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 11) ได้จำแนกเกณฑ์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1) เกณฑ์ตามเนื้อหาสาระ (Content Criteria) เป็นการระบุว่า คนนี้เนื้อหาอะไรบ้างนิยมใช้ในเรื่องหลักสูตร ว่านักเรียนที่จบหลักสูตรมีความรู้อะไรบ้าง (ไม่คำนึงถึงระดับความสามารถ)

2) เกณฑ์ตามการปฏิบัติ (Performance Criteria) เป็นการระบุว่าคนสามารถปฏิบัติงาน ดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หรือมีความรู้มากน้อยเพียงใด เท่าไร โดยเกณฑ์ตามการปฏิบัติแยกได้ 4 แบบ คือ 1) เกณฑ์ขั้นต่ำ (Minimum Criterion) เป็นการระบุว่า อย่างน้อยที่สุดควรทำอะไรได้บ้าง 2) เกณฑ์ขั้นสูง (Maximum Criterion) เป็นการระบุว่าอย่างมากคนควรทำอะไรได้บ้าง 3) เกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criterion) เป็นการระบุว่าตัวเทียบอยู่ระดับที่คนส่วนใหญ่ยอมรับเป็นค่าตรงกลาง หรืออยู่ระดับกลาง ไม่สูงหรือต่ำ เกณฑ์มาตรฐานส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มปกติ (Normative Group) หรือกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวแทนประชากร 4) เกณฑ์ตามความคาดหวัง (Expected Predicted Criterion) เป็นการระบุว่าคนที่อยู่ในข่ายที่ศึกษา ควรจะมีผลงาน ปฏิบัติงาน ค่าคะแนน ในระดับใด เช่น ผู้ที่ได้ปริญญาเอกควรมีความสามารถมากกว่าผู้ที่ได้ปริญญาโท และผู้ที่ได้ปริญญาตรี เป็นต้น เกณฑ์ตามความคาดหวังอาจจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานหรือเกณฑ์ขั้นสูงก็ได้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545 : 42) กล่าวว่าเกณฑ์ที่นิยมใช้ในการประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) และเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) โดยเกณฑ์สัมพัทธ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากประสบการณ์ในการเปรียบเทียบผลระหว่างโครงการ หรือเปรียบเทียบกับผลที่เคยทำมาแล้ว หรือเปรียบเทียบกับปกติวิสัย (Norm) ของการจัดโครงการโดยทั่วไป สำหรับเกณฑ์สัมบูรณ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งนั้น หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับทางวิชาชีพ หรือคุณภาพของสิ่งนั้นอันเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

เมื่อผู้ประเมินทำความเข้าใจความหมายของและประเภทของเกณฑ์แล้ว ก็จะสามารถพิจารณาแนวทางที่ได้จากตัวชี้วัดของการประเมินองค์กรได้ ซึ่งแบ่งแนวทางที่ใช้ผลที่ได้จากตัวชี้วัด 2 แนวทาง คือ 1) การใช้ผลการประเมินเพื่อแก้ไขปรับปรุงองค์กร จะเป็นการพิจารณาผลของตัวชี้วัดทีละตัว เพราะสารสนเทศที่ได้จากแต่ละตัวชี้วัดนั้นจะชัดเจนและสามารถนำมาใช้การแก้ไขได้ง่าย 2) การใช้ผลเพื่อพิจารณาว่าจะยังคงไว้หรือยุบเลิกองค์กร ลักษณะนี้จะต้องพิจารณาตัวชี้วัดทั้งหมด โดยพิจารณาควบคู่กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคมควบคู่กันไปด้วย แบ่งเป็น 2 กรณี คือ 2.1) ตัวชี้วัดทุกตัวมีความสำคัญเท่ากัน และ 2.2) ตัวชี้วัดแต่ละตัวมีความสำคัญไม่เท่ากัน ในกรณีนี้ผู้ประเมินจะต้องให้น้ำหนักตัวชี้วัดก่อนที่จะคิดเป็นร้อยละ เช่นเดียวกับการประเมินความสำเร็จโครงการ เมื่อความสำคัญในแต่ละข้อไม่เท่ากัน และภายหลังจากที่ผู้ประเมินได้ประเด็นในการประเมินและตัวชี้วัดเรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นการกำหนดเป้าหมาย การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง การออกแบบการสร้างเครื่องมือวัดตัวชี้วัด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การพิจารณาการใช้ผลการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน

ดังนั้น สรุปได้ว่าเกณฑ์ที่ใช้ในงานวิจัยประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา คือ สิ่งที่ดีตีสินคุณภาพหรือคุณลักษณะในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย และเกณฑ์ที่ใช้จะเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งใช้วิธีพัฒนาเกณฑ์โดยศึกษาเกณฑ์ของตัวชี้วัดในแต่ละตัว จากแนวคิดทฤษฎี อำนางหน้าที่ของเทศบาลและ อบต. และศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นนำเกณฑ์ที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ก่อนที่จะทำการประเมินจริง

4. กระบวนการตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

4.1 การตรวจสอบ (Audits)

เป็นเรื่องของการสอบทานและประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำการวิเคราะห์และให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะหรือคำปรึกษาแนะนำ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ 1) การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง (Financial and Compliance Audits) อันเป็นการตรวจสอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินรวมทั้งการตรวจทานการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ นโยบาย ข้อบังคับและคำสั่ง 2) การตรวจสอบผลงาน (Performance Audits) เป็นการให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล และความประหยัด โดยอาจจะแยกออกเป็น การตรวจสอบการบริหารงาน/ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (Management/Operational Audit) และการตรวจสอบแผนงาน/ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (Program Audit/Program-Results Audit) นิวคอมเมอร์ (Newcomer, 1997 : 210, อ้างถึงใน ทศพร ศิริสัมพันธ์ และคณะ, 2546 : 144) ในปัจจุบันการตรวจสอบดังกล่าวถือเป็นการเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานภาครัฐอีกด้วย

4.2 ความมุ่งหมายการตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.1 ความมุ่งหมายทางการบริหาร เป็นการมุ่งควบคุมกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูง มิให้เกิดความสูญเปล่า รวมถึงมีการประพฤติปฏิบัติอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ไม่เกิดการทุจริตในรูปแบบต่างๆ

4.2.2 ความมุ่งหมายทางการเมือง ได้แก่ การมุ่งควบคุมกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินงานที่รับผิดชอบ (Accountability) เพื่อตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของประชาชนภายในชุมชนท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีการใช้อำนาจอย่างชอบธรรม

จากความมุ่งหมายของการตรวจสอบ อาจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล นั่นคือ การมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่ดีที่รับผิดชอบ (Accountability) เป็นไปอย่างชอบธรรม (Legitimacy) มีความโปร่งใส (Transparency) และเน้นคุณค่าในเรื่องประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation)

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้าน การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จะกล่าวถึง กระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภท เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 แห่ง ที่เป็นหน่วยงานนำร่องในการประเมินและเป็นหน่วยงานที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอด การทุจริต” ของสำนักงานป.ป.ช. จังหวัดสงขลา โดยกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริต คอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จ.สงขลา มีกระบวนการตรวจสอบทั้งจากภายใน หน่วยงานของตนเอง และกระบวนการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก กล่าวคือ

1) กระบวนการตรวจสอบภายในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นการตรวจสอบทุกขั้นตอนในการปฏิบัติงานตั้งแต่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไปและงบประมาณ ข้อบังคับเรื่องทั่วไป และงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การจัดซื้อ/จัดจ้าง การก่อหนี้ผูกพัน การรับเงิน-เบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชีและทะเบียนต่างๆ และดำเนินการอื่น ๆ โดยที่เทศบาล และ อบต. จะต้องสร้างระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบของตนเองภายใต้กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย และในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่แต่งตั้งเพื่อมาเป็น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในนั้นจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ ซี 3 ขึ้นไป

2) กระบวนการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอกของ อบต. มีทั้งหมด 5 องค์กร คือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด สำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ตรวจการแผ่นดิน และการตรวจสอบจากภาคประชาชน กล่าวคือ

2.1 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กล่าวคือ อบต. ต้องอยู่ ภายใต้การควบคุมและการตรวจสอบในทางการคลังจากราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการบริหารงานงบประมาณ พ.ร.บ. จัดตั้งให้อำนาจกระทรวงมหาดไทย ในการตราระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการคลังรวมตลอดถึงวิธีงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน ยกเว้นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติได้เอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ต้องผ่านการอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนการตรวจเงินหัวหน้าคลังท้องถิ่นจะต้องจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน และงบประมาณฯ ประกอบอื่น ๆ ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แล้วส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และ อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2550 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไป ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับตรวจสอบการเงินแผ่นดิน ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องตรวจสอบโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเช่นกัน (มณฑิร เจริญผล, 2550 : 6-7) การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวข้องกับการบริหารการเงิน และการคลังมี กระบวนการเกี่ยวข้องหลายประการ เริ่มตั้งแต่การจัดหารายได้ที่กำหนดโครงการดำเนินการ และการจัดทำงบประมาณการใช้จ่ายเงินตลอดจนการบริหารพัสดุและการดูแลทรัพย์สิน ซึ่งการ ตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) นี้จะประกอบด้วยคณะกรรมการตรวจสอบ 3 ชุด ดังนี้ 1.1) ตรวจสอบประจำปี เป็นการตรวจสอบองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบที่กำหนด เอาไว้ 1.2) ชุดตรวจสอบเฉพาะกิจ จะเป็นการตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ที่มีงบประมาณในการจัดทำตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป และ 1.3) ชุดตรวจสอบเฉพาะ กิจ (ตามเรื่องที่ร้องเรียน) จะเป็นการตรวจสอบในเรื่องที่มีคนร้องเรียนไป และ สตง. จะลงมา ตรวจสอบ ส่วนหน้าที่หลักของ สตง. จะตรวจสอบการเงิน การเบิกจ่าย รายรับ โดยจะลงมา ตรวจสอบหน่วยงาน อปท. ปีละ 1 ครั้ง

2.2) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ กำกับ ดูแลและดำเนินการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการตามพระ ราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 52 ที่ กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น 1) การจัดหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับผู้บริหารองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การจัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี เช่น โครงการการประกวดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี และมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติ ราชการเพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ประจำปี 3) การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) การโอนเงินเข้าบัญชีผู้รับจ้างโดยตรง (E-Banking) 4) การวางแผนระยะยาวเพื่อปลูก จิตสำนึกให้แก่นักเรียนในสถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 5) การส่งเสริมการ มีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) ในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยนำความต้องการจากเวทีประชาคมมาบรรจุไว้ในแผน การ ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการพิจารณางบประมาณของสภาท้องถิ่น การตั้งตัวแทนประชาคมเป็น กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะดำเนินงานหอกระจายข่าว การประเมินความ พึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งศูนย์ดำรง ธรรมในท้องถิ่น เพื่อรับข้อร้องเรียนจากประชาชน และการมอบหมายให้ท้องถิ่นจังหวัดเป็นผู้ นิเทศงานในเรื่องการบริหารงานด้วยความมีประสิทธิภาพและโปร่งใสน้อยปีละ 2 ครั้ง (สุรชาติ แสนทวีสุข, ม.ป.ป. : 1)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระบบการตรวจสอบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนี้ เป็นการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการสร้างระบบควบคุมภายในที่ดีที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ แม้จะต้องใช้เวลานานหลายปีในการพัฒนาระบบให้มีความแข็งแกร่งจนสามารถกลายเป็นจารีตประเพณี ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ไม่ว่าจะเปลี่ยนผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารตามวาระก็รุ่นก็ตาม ก็ยังคงให้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นแก่นแกนในการปฏิบัติเรื่อยไป จึงจะส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์อันดีงามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น จนทำให้ประชาชนมีความยอมรับนับถือ และเชื่อมั่นได้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง แต่ลักษณะการตรวจสอบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ จะเป็นการตรวจสอบในลักษณะที่ทางส่วนกลาง มีเงินอุดหนุนมาให้ อปท. ในโครงการเฉพาะกิจ และเป็นการตรวจสอบที่เน้นบางโครงการเท่านั้น

2.3) สำนักงาน ป.ป.ช. จะตรวจสอบได้ก็ต่อเมื่อมีเรื่องร้องเรียนเท่านั้น โดยหาก อปท. ใดไม่ได้มีมูลเหตุเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันใด ๆ สำนักงาน ป.ป.ช. ก็ไม่สามารถเข้ามาตรวจสอบได้ และเป็นเพียงการตรวจสอบที่แก้ที่ปลายเหตุเท่านั้น

2.4) ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบ/รับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ และดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย ผู้มีสิทธิร้องเรียน ได้แก่ 1) บุคคลและคณะบุคคล ซึ่งพบเห็นเหตุการณ์หรือเรื่องที่จะร้องเรียน ได้รับความเสียหายโดยไม่เป็นธรรม และมีส่วนได้เสียในกรณีนั้น ๆ และ 2) กรรมการของวุฒิสภาหรือกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร ได้สอบถาม หรือพิจารณาและส่งเรื่องให้ดำเนินการ (สำนักงาน ป.ป.ช., 2551 : 33)

2.5) ภาคประชาชน เป็นการตรวจสอบในลักษณะของการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเป็นการทำงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ ส่วนขั้นตอนการตรวจสอบจากภาคประชาชนนั้น จะมีการคัดเลือก สรรหาบุคคลภายใน อปท. ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นกรรมการตัดสิน ซึ่งการคัดเลือกและสรรหาบุคคลนี้ อาจจะนำพรรคพวกของตนเอง เข้ามาเป็นชุดกรรมการตัดสิน ทำให้ผลการตัดสินซึ่งอาจเกิดความลำเอียงได้

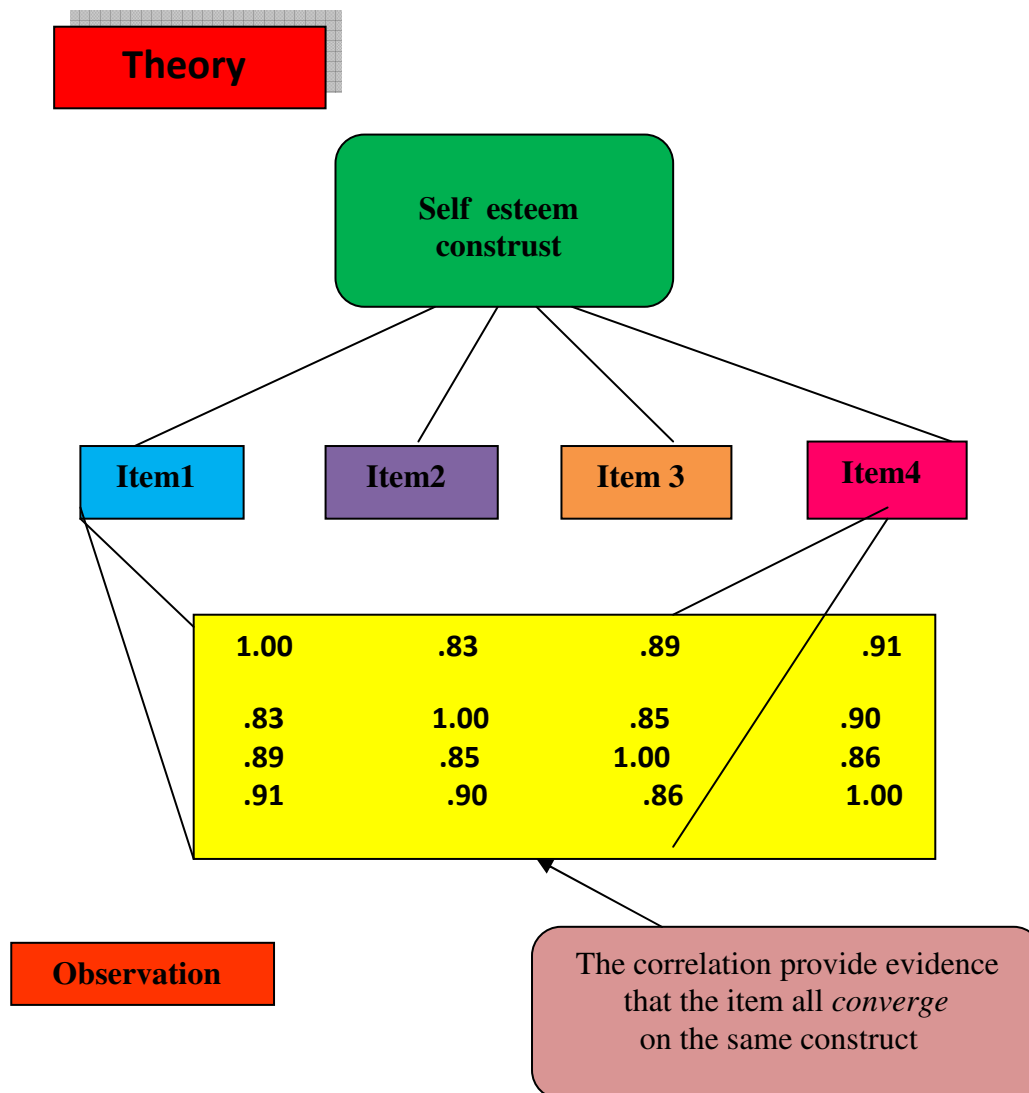
จากลักษณะของกระบวนการตรวจสอบเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จ.สงขลา ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าลักษณะการตรวจสอบภายในหน่วยงานเองและกระบวนการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก เป็นกระบวนการตรวจสอบ/การประเมินที่เน้นการทุจริตคอร์รัปชันเชิงพฤติกรรม โดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการเงินงบประมาณรายรับ-รายจ่าย และเป็นลักษณะการตรวจสอบจากเรื่องที่มีการร้องเรียนมาไม่ได้เป็นการตรวจสอบที่ตรวจสอบตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ว่านโยบาย หรือกฎ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับท้องถิ่นต่าง ๆ นำมาซึ่งผลประโยชน์ซับซ้อนหรือไม่ แม้ว่าจะมีโครงการการประกวด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่มีลักษณะการตรวจสอบ/ประเมินงานการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายก็ตาม แต่ลักษณะการตรวจสอบ/ประเมินดังกล่าว ยังไม่ครอบคลุมทั้งในส่วนของเนื้อหาและความหมายตามหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ จึงเป็นการปิดจุดอ่อนของกระบวนการตรวจสอบ/การประเมินดังกล่าว อีกทั้งเป็นงานวิจัยที่สามารถเป็นแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายต่อไปในอนาคตด้วย

5. แนวความคิดเกี่ยวกับเมตริกซ์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait-Multimethod Matrix)

นิตริศรี ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา (2553) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับเมตริกซ์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait-Multimethod Matrix) ไว้ดังนี้ เมตริกซ์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait-Multimethod Matrix) หรือย่อว่า MTMM เป็นกระบวนการประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวัดคุณลักษณะ MTMM พัฒนาโดย Campbell และ Fiske ผู้ได้พยายามคิดค้นวิธีดำเนินการในทางปฏิบัติเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ ใน MTMM นั้น Campbell และ Fiske ได้เสนอแนะความเที่ยงตรงแบบใหม่ 2 แบบคือ ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (convergent and discriminant) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถประเมินได้ทั้งความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและเชิงจำแนกโดยการใช้ MTMM และยังสามารถอ้างได้ว่าเครื่องมือวัดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเนื่องจากมีหลักฐานแสดงทั้งความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและความเที่ยงตรงเชิงจำแนก MTMM เมื่ออยู่ในรูปของเมตริกซ์หรือตารางแสดงความสัมพันธ์แล้ว การประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างก็จะง่ายขึ้น ภายใน MTMM จะแสดงชุดของข้อมูลที่วัดในแต่ละคุณลักษณะ (traits) ที่หลากหลาย โดยใช้วิธีการวัดหลายวิธี เช่น การสอบแบบเขียนตอบ (paper and pencil test) การสังเกตโดยตรง (direct observation) การวัดการปฏิบัติ (performance measure) แต่ MTMM ก็เป็นวิธีที่มีข้อจำกัดคือจะต้องวัดแต่ละคุณลักษณะในทุกวิธีการที่กำหนดโครงสร้างของ MTMM มีลักษณะเป็นเมตริกซ์สหสัมพันธ์ ดังภาพประกอบ 1

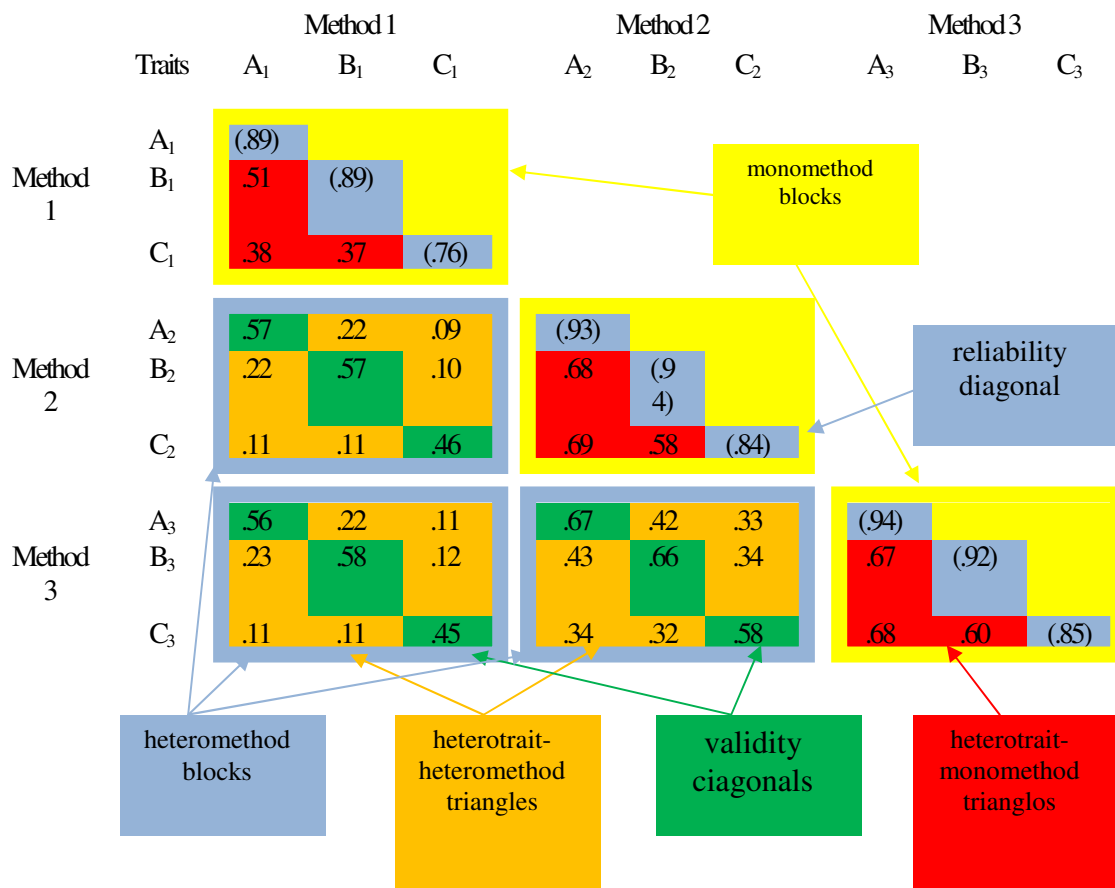

ภาพประกอบ 1 เมตริกซ์สหสัมพันธ์

ภาพประกอบ 1 แสดง MTMM สำหรับ 3 คุณลักษณะ (คุณลักษณะ A, B และ C) แต่ละคุณลักษณะจะวัดด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 3 วิธี (วิธีที่ 1, 2 และ 3) สังเกตว่าค่าที่แสดงในกรอบแต่ละกรอบ คือวิธีการแต่ละวิธี MTMM จะแสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูล ยกเว้นในแนวไดอะกอนอลของเมตริกซ์ซึ่ง โดยปกติควรมีค่าเป็น 1 เพราะสหสัมพันธ์ระหว่างตัวมันเองจะมีค่าเป็น 1.00 เสมอ เราจะแทนที่ค่านี้ด้วยค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแต่ละชุดข้อมูล ก่อนที่ผู้วิจัยจะแปลความหมายของ MTMM จะต้องทำความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ ของเมตริกซ์ เสียก่อน อันดับแรก จะสังเกตว่าค่าในเมตริกซ์จะแสดงค่าสหสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นเมตริกซ์สมมาตร ดังนั้นเราจะมองเพียงครึ่งหนึ่งของเมตริกซ์ (ในภาพประกอบ 2 จะแสดงเพียงครึ่งล่าง)

อันดับที่สอง สหสัมพันธ์จะแยกออกเป็น 3 กลุ่มใหม่ แสดงด้วยรูปแบบ 3 แบบคือ ไตอะกอนอล สามเหลี่ยม และสี่เหลี่ยม

ภาพประกอบ 2 เมตริกซ์สมมาตร

1. ไตอะกอนอลที่แสดงความเชื่อมั่น (The Reliability Diagonal) หรือ คุณลักษณะเดียวกัน-วิธีการเดียวกัน หมายถึงการประมาณค่าความเชื่อมั่นสำหรับเครื่องมือวัดแต่ละชุด ผู้วิจัยสามารถเลือกวิธีประมาณค่าความเชื่อมั่นได้หลายวิธี (เช่น สอบซ้ำ ความสอดคล้องภายใน ฯ) เนื่องจากเครื่องมือมี 9 ชุด เราจึงมีความเชื่อมั่น 9 ค่า ความเชื่อมั่นค่าแรกในตัวอย่าง (.89) เป็นค่าความเชื่อมั่นระหว่างคุณลักษณะ A วิธีการที่ 1 กับคุณลักษณะ A วิธีการที่ 1 (ต่อไปนี้จะเรียกย่อ ๆ ว่า A1-A1) หรือก็คือความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดคุณลักษณะ A ที่วัดด้วยวิธีการที่ 1 นั่นเอง ค่าความเชื่อมั่นค่าที่สอง (.89) เป็นค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดคุณลักษณะ B ด้วยวิธีการที่ 1 ที่นี้ลองพิจารณาค่าความเชื่อมั่นอื่น ๆ แล้วลองตอบดูว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดคุณลักษณะ C ที่วัดด้วยวิธีการที่ 3 มีความเชื่อมั่นเท่าไร

2. ไตอะกอนอลที่แสดงความเที่ยงตรง (The Validity Diagonals) หรือ คุณลักษณะเดียวกัน-วิธีการต่างกัน หมายถึงสหสัมพันธ์ระหว่างการวัดของคุณลักษณะที่เหมือนกัน โดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน MTMM จะแสดงค่าสหสัมพันธ์ภายในกล่องสี่เหลี่ยม นั่นคือความเที่ยงตรงจะแสดงในเมตริกซ์ไตอะกอนอลที่อยู่ภายในกล่องสี่เหลี่ยมแต่ละกล่อง ในภาพประกอบ 1 ดูที่ A1-A2 สหสัมพันธ์เป็น 0.57 นั่นคือสหสัมพันธ์ระหว่างวิธีการวัด 2 วิธี (1 และ 2) ที่วัดคุณลักษณะเดียวกัน (A) ค่าเหล่านี้เราคาดหวังว่าจะมีความสัมพันธ์กันสูง นั่นหมายถึงว่ายังมีค่าสหสัมพันธ์กันสูงยิ่งจะทำให้มีความเที่ยงตรงสูง ความเที่ยงตรงในที่นี้ก็คือ "ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน" ที่นี้ลองพิจารณาค่าอื่น ๆ ในคุณลักษณะเดียวกันแต่วิธีการต่างกัน

3. สามเหลี่ยมที่แสดงคุณลักษณะต่างกันแต่วิธีการเดียวกัน (The Heterotrait-Monomethod Triangles) เป็นสหสัมพันธ์ระหว่างการวัดคุณลักษณะต่างกันแต่ใช้วิธีการวัดเดียวกัน ตัวอย่างเช่น $A1-B1 = 0.51$ อยู่ในส่วนบนทางซ้ายของสามเหลี่ยมคุณลักษณะต่างกัน-วิธีการเดียวกัน สังเกตว่าเป็นสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่ต่างกัน (คุณลักษณะ A และ B) แต่วิธีการเดียวกัน (วิธีการที่1) ค่าเหล่านี้เราคาดหวังว่าจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ ซึ่งหมายถึงมี "ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก" สูง ถ้าสหสัมพันธ์มีค่าสูง นั่นคงเป็นเพราะประสิทธิภาพของวิธีที่ใช้วัด

4. สามเหลี่ยมที่แสดงคุณลักษณะต่างกันและวิธีการต่างกัน (The Heterotrait Heteromethod Triangles) เป็นสหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น $A1-B2$ มีค่าสหสัมพันธ์ 0.22 โดยทั่วไปสหสัมพันธ์ของการวัดคุณลักษณะที่ต่างกันด้วยวิธีการที่ต่างกันย่อมมีค่าต่ำที่สุดในเมตริกซ์

5. กล่องสี่เหลี่ยมที่แสดงวิธีการเดียวกัน (The Monomethod Blocks) ค่าสหสัมพันธ์ทั้งหมดเกิดจากวิธีการวัดที่เหมือนกัน นั่นคือกล่องสี่เหลี่ยมที่อยู่ในแนวทแยงแต่ละกล่องจะคลุมวิธีการวัดเดียวกัน

6. กล่องสี่เหลี่ยมที่แสดงวิธีการวัดต่างกัน (The Heteromethod Blocks) ค่าสหสัมพันธ์ทั้งหมดเกิดจากวิธีการวัดต่างกัน นั่นคือจะมี $(K(K-1))/2$ กล่องที่แสดงค่าสหสัมพันธ์ของวิธีการวัดต่างกัน เมื่อ $K =$ จำนวนวิธีการวัด ในตัวอย่างนี้มีวิธีการวัด 3 วิธีดังนั้น จะได้กล่องสี่เหลี่ยมที่แสดงค่าสหสัมพันธ์ของวิธีการวัดต่างกันจำนวน $(3(3-1))/2 = 18(3(2))/2 = 6/2 = 3$ กล่อง ก็คือกล่อง 3 กล่องที่อยู่ครึ่งล่างของเมตริกซ์

หลักการแปลความหมาย

เมื่อได้เรียนรู้ส่วนต่าง ๆ ใน MTMM แล้ว ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจแปลความหมายของ MTMM ด้วยตนเอง โดยยึดหลักการหรือกฎในการแปลความหมาย แต่ก็มีบางครั้งที่กฎการแปลความหมายบางอย่างจะถูกฝ่าฝืน ผู้วิจัยอาจจะแปลผลได้อย่างราบรื่นว่าเครื่องมือวัดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างดี โดยที่ผู้วิจัยไม่จำเป็นต้องยึดมั่นมากในการนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในการวิจัย ซึ่งสามารถดูได้จากตัวอย่างในการศึกษา

กับเด็กเกรด 6 และเราต้องการวัดคุณลักษณะ 3 คุณลักษณะ คือ คุณลักษณะความภาคภูมิใจในตนเอง (SE) คุณลักษณะการเปิดเผยตน (SD) และการควบคุมตนเอง (LC) ยิ่งกว่านั้นเราจะวัดคุณลักษณะทั้ง 3 ด้วยวิธีการวัด 3 วิธี คือ การประเมินตนเองของเด็กโดยใช้การเขียนตอบ (P&P) การประเมินโดยครู (Teacher) และการประเมินโดยครอบครัว (Parent) ผลที่ได้จะแสดงใน MTMM ต่อไปนี้เป็นหลักการนำเสนอผลของสัมประสิทธิ์ที่เหมาะสมใน MTMM และผู้วิจัยจะต้องทำการตัดสินใจด้วยตนเอง

	Traits	SE ₁	P&P SD ₁	LC ₁	SE ₂	Teacher SD ₂	LC ₂	SE ₃	Parent SD ₃	LC ₃
P&P	SE ₁	(.89)								
	SD ₁	.51	(.89)							
	LC ₁	.38	.37	(.76)						
Teacher	SE ₂	.57	.22	.09	(.93)					
	SD ₂	.22	.57	.10	.68	(.94)				
	LC ₂	.11	.11	.46	.69	.58	(.84)			
Parent	SE ₃	.56	.22	.11	.67	.42	.33	(.94)		
	SD ₃	.23	.58	.12	.43	.66	.34	.67	(.92)	
	LC ₃	.11	.11	.45	.34	.32	.58	.68	.60	(.85)

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างการแปลความหมาย

หลักการพื้นฐานหรือกฎของ MTMM คือ

1. สัมประสิทธิ์ในไดอะกอนอลที่แสดงค่าความเชื่อมั่นจะต้องมีค่าสูงในเมตริกซ์
2. สัมประสิทธิ์ในไดอะกอนอลที่แสดงความเที่ยงตรงควรจะมีนัยสำคัญแตกต่างจากศูนย์และมีค่าสูงเพียงพอ นั่นคือเป็นหลักฐานที่แสดงความเที่ยงตรงเชิงเหมือน สหสัมพันธ์ทั้งหมดในตัวของเรา (ภาพประกอบ 3) เป็นไปตามเกณฑ์นี้
3. สัมประสิทธิ์ในไดอะกอนอลที่แสดงความเที่ยงตรงควรจะมีค่าสูงกว่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงคุณลักษณะต่างกันและวิธีการต่างกัน ในตัวอย่างนี้ (SE P&P)-(SE Teacher) ควรจะสูงกว่า (SE P&P)-(SD Teacher) (SE P&P)-(LC Teacher) (SE Teacher)-(SD P&P) และ (SE Teacher)-(LC P&P) นั่นคือเป็นจริงในทุก ๆ กรณีสำหรับตัวอย่างนี้
4. สัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงควรจะสูงกว่าทุก ๆ สัมประสิทธิ์ในสามเหลี่ยมของคุณลักษณะต่างกันแต่วิธีการเดียวกัน นั่นคือเน้นว่าองค์ประกอบคุณลักษณะจะต้องมีความแข็งแกร่งมากกว่าองค์ประกอบวิธีการ สังเกตว่าไม่เป็นจริงในทุก ๆ กรณีในตัวของเรา ตัวอย่างเช่น (LC P&P)-(LC Teacher) มีสหสัมพันธ์เป็น 0.46 น้อยกว่า (SE Teacher)-(SD Teacher) (SE Teacher)-(LC Teacher) และ (SD Teacher)-(LC Teacher) จะเห็นว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์เป็นเพราะองค์ประกอบวิธีการโดยเฉพาะการประเมินของครู อาจเป็นไปได้

การประเมินของครูเป็นวิธีการวัดที่มีประสิทธิภาพมาก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะจะมีรูปแบบคล้าย ๆ กัน ดูในสามเหลี่ยมทั้งหมดในตัวอย่างของเราจะเห็นความชัดเจนในเกณฑ์ที่กล่าวมานี้ สังเกตว่าในสามเหลี่ยมทั้งหมด SE - SD มีความสัมพันธ์กันสูงมากกว่าความสัมพันธ์กับ LC

ข้อเด่นและข้อด้อยของ MTMM

แนวคิดของ MTMM เป็นวิธีการประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ในเมตริกซ์หนึ่ง ๆ มันเป็นไปได้ที่เราจะตรวจสอบทั้งความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและเชิงจำแนกพร้อมกัน แม้จะมีประโยชน์ MTMM ก็ยังมีผู้นำไปใช้น้อย มีเหตุผลด้วยกันหลายประการ คือ 1) เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ (purest form) MTMM จะต้องมีการวัดทั้งหมดทั้งภายในกลุ่มและข้ามกลุ่ม คือมีการวัดคุณลักษณะที่หลากหลายโดยใช้วิธีการวัดหลายแบบ ขณะที่ Campbell และ Fiske กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่าสามารถใช้รูปแบบที่ไม่สมบูรณ์ได้ โดยจะเน้นหนักความสำคัญของรูปแบบจำลองของคุณลักษณะเดียวกันที่ใช้วิธีการแตกต่างกันในการประยุกต์ใช้กับเนื้อหาในการวิจัย มันเป็นไปได้ที่การวัดคุณลักษณะทั้งหมดจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันทั้งหมด ในการนำไปใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยมาก เป็นไปไม่ได้ที่จะใช้วิธีการที่กำหนดแน่นอนในทุก ๆ ส่วนของรูปแบบการวิจัย และ 2) การตัดสินใจ โดยธรรมชาติของ MTMM อาจจะถูกตัดสินทวนซ้ำใหม่จนได้ผลสรุปที่ถูกต้อง ผู้วิจัยบางคนต้องการทดสอบสำหรับความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยให้ผลเป็นสัมประสิทธิ์ทางสถิติเพียงตัวเดียวในการทดสอบ ซึ่งจะเหมือนกับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มันเป็นไปได้ในการใช้ MTMM ที่จะแสดงปริมาณของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยค่าเพียงค่าเดียว ในที่สุดการตัดสินใจโดยธรรมชาติของ MTMM ก็คือ ผู้วิจัยที่แตกต่างกันจะมีการสรุปผลความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่แตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุปว่า งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา นี้ได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับเมตริกซ์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait-Multimethod Matrix) มาใช้วัดคุณลักษณะด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน 3 วิธี คือ 1) คุณลักษณะเดียวกัน-วิธีการต่างกัน (The Validity Diagonals) 2) คุณลักษณะต่างกันแต่วิธีการเดียวกัน (The Heterotrait-Monomethod Triangles) และ 3) คุณลักษณะต่างกันและวิธีการต่างกัน (The Heterotrait-Heteromethod Triangles) เพื่อหาความสัมพันธ์ของผลการประเมินจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลที่ได้จากผลการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โกวิทย์ พวงงาม (2550) ได้ทำการวิจัยการประเมินองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดอันดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2550 ที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้ทำการศึกษา อปท. ที่สมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2550 แบ่งได้ 2 ระดับ คือ ระดับ อบต. และระดับเทศบาล อบต. และเมืองพัทยา ผู้วิจัยได้ทำการเสนอเกณฑ์ตัวชี้วัดตามกรอบเนื้อหา เมื่อองค์การใดผ่านเกณฑ์การประเมินจะมีการจัดสรรทุนกลุ่ม ลงไปสังเกตการณ์ และประเมินความพึงพอใจด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินนี้ คือ เพื่อให้ได้ทราบว่า อปท. ใดในแต่ละประเภทที่เหมาะสมได้รับรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2550 ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด และทราบถึงจุดเด่นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม ว่ามีจุดเด่นอะไรบ้าง

คณะกรรมการวิสามัญฯ (2549) ได้เขียนหนังสือกระบวนการโกงชาติ โดยได้ทำการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตวุฒิสภา เป็นผู้ที่นำมาตีแผ่ เผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้เรื่องกลโกงของการทุจริตเชิงนโยบาย ซึ่งมีลักษณะซ่อนเงื่อน สลับซับซ้อน ตลอดจนการใช้เล่ห์กล โดยข้อมูลส่วนใหญ่มาจากคำร้องเรียนจากประชาชน รวมแล้วถึง 227 เรื่อง แต่ด้วยกรอบจำกัดของเวลาและกำลังคน จึงพิจารณาแล้วเสร็จเพียง 14 เรื่อง ซึ่งเสนอสู่วุฒิสภามาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 นอกนั้นยังอยู่ในการพิจารณา และหนังสือเล่มนี้จะเป็นเครื่องเตือนใจให้ประชาชนได้รับทราบถึงปรากฏการณ์ในการใช้จ่ายเงินประมาณแผ่นดิน ตลอดจนการบริหารราชการแผ่นดินที่เกิดขึ้นตามที่เป็นจริง เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้ตระหนักถึงภัยอันตรายและความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้น

มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่นกรณีศึกษาช่องทางทุจริตในระดับตำบล : ปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเชิงโครงสร้างระดับท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้ใช้ 3 หลักธรรมาภิบาล (จาก 6 หลัก) ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใสมาเป็นเครื่องมือชี้วัดความโปร่งใสในระดับ อบต. เพื่อสร้างแบบจำลองคุณธรรมจริยธรรมในระดับท้องถิ่น ที่นำไปสู่การปราศจากทุจริตประพฤติมิชอบ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ นายก อบต. ปลัด อบต. เจ้าหน้าที่และลูกจ้าง อบต. และผู้นำชุมชนจากนั้นได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มย่อย โดยเชิญนักวิชาการในพื้นที่ ภาครัฐ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น ทศนคติ ในการบริหารและบริการขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความสนใจในการมีส่วนร่วม น้อย ส่วนการประเมินความโปร่งใสของ อบต. ในด้านโปร่งใส โครงสร้าง การให้คุณ การให้โทษ ยากในทางปฏิบัติ และการประเมินความโปร่งใสของ อบต. ด้านการเปิดเผยการมีส่วนร่วม ซึ่ง เป็นการประเมินภายในถือเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญของการบริหารองค์กรในปัจจุบัน และมีการนำผลการประเมินภายในมาเป็นเครื่องมือในการประเมินภายนอก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนาการมีส่วนร่วมในทุกระดับ โดยการพัฒนาตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในการจัดทำ เป็นข้อบัญญัติ อบต. และควรมีการจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ผ่านหอจดหมายเหตุตำบล หอจดหมายเหตุจังหวัด หรือนำมาเปิดเผยในที่อันควรของสังคมชุมชนภายในพื้นที่ อบต. นั้น ๆ

สถาบันพระปกเกล้า (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี การศึกษานี้ครอบคลุมทั้งเรื่องการบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล และ การบริหารรัฐกิจแนวใหม่แล้วจึงจัดทำตัวชี้วัด ทดสอบตัวชี้วัด ประสานงานกับหน่วยงานตัวอย่าง แล้วจึงให้ความรู้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ทำการเก็บข้อมูล หลังจากนั้นทำการประมวลผล เขียน รายงานพร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานทราบ รับข้อเสนอแนะจากหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ แล้วจึงปรับปรุงรายงานก่อนเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป ผลจากการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ตัวชี้วัดที่ได้จัดทำขึ้นใหม่และปรับปรุงตัวชี้วัดเดิมนั้น แบ่งเป็น 2 มิติ คือ ตัวชี้วัดด้านการบริหาร จัดการที่ดีที่ครอบคลุมหลักธรรมาภิบาล และการบริหารแนวใหม่ โดยนักวิจัยได้ทดสอบตัวชี้วัด ทั้ง 2 มิติ กับทั้ง 6 หน่วยงาน โดยภาพรวมพบว่า ตัวชี้วัดทั้ง 10 คือ นิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม สำนึกรับผิดชอบ ความคุ้มค่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถใช้ได้ดีกับการทดสอบใน ระดับหน่วยงาน และสำหรับการวิเคราะห์ข้อคำถามส่วนใหญ่มีผู้ตอบได้และคำถามบางข้อมีผู้ไม่ ตอบถึง 1 ใน 4 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายซึ่งคำถามมักเป็นคำถามที่เป็นทางลบ ทั้งนี้ผู้ตอบอาจจะ ไม่แน่ใจหรือไม่กล้าตอบ

นวนน้อย ตรีรัตน์และคณะ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากการค้นคว้าจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สื่อมวลชน เอกสารทางราชการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ทฤษฎีทางด้าน การใช้จ่าย รายรับ การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีการออกแบบสอบถาม ทำ focus group พบว่า แม้ว่าจะได้มีการกำหนดกรอบ กติกา และ วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎ ระเบียบต่างๆ มีผลบังคับใช้ทางกฎหมายไว้หลายช่องทาง แต่ในทางความเป็นจริงระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับต่ำ โดยการมีส่วนร่วมค่อนข้างจำกัดอยู่ในเรื่อง การรับรู้ข่าวสารข้อมูลเป็นด้านหลัก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายหรือการมีส่วนร่วม

ในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. มีระดับต่ำ และกรณีศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับผู้มีอำนาจทางการเมืองระดับชาติ ข้าราชการและนักธุรกิจ ขณะที่ความสัมพันธ์กับกลุ่มชุมชนและประชาชนอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้จะก่อให้เกิดปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้วความสัมพันธ์เช่นนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่โปร่งใสของการดำเนินงานของท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและระบบอุปถัมภ์ยังก่อให้เกิดการไม่กล้าเข้าไปตรวจสอบ หรือร้องเรียนแม้ว่าจะพบเห็นพฤติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) ได้วิจัยเรื่องการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. ศึกษาความหมาย และลักษณะของธรรมาภิบาล ตามแม่บทความคิดแบบสากลและแม่บทความคิดของสังคมไทย 2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และการพัฒนาที่ยั่งยืน 3. สำรวจสภาพปัญหา ธรรมาภิบาล ในสังคมไทยในอดีต และแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยธรรมาภิบาล ในโครงสร้างของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และ 4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้าง ธรรมาภิบาล แบบสังคมไทยซึ่งมีแนวความคิดแบบธรรมาภิบาลดั้งเดิมอยู่ว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร เพื่อเสนอแนวทางการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงในสังคมไทย ซึ่งงานวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงเอกสาร โดยศึกษาเอกสารวิชาการ เช่น หนังสือ บทความ รวมทั้งกฎหมาย กฎข้อบังคับ

บุษง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาล ความหมายและขอบเขต ตัวชี้วัดของธรรมาภิบาล การใช้ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลของหน่วยงานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปจำแนกและจัดกลุ่มกรอบตัวชี้วัด ธรรมาภิบาล และเสนอแนวทางการสร้างตัวชี้วัดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำธรรมาภิบาลมีความหมายหลากหลาย เช่น ในที่ต่างประเทศใช้คำว่า Good Governance มีความหมายหลากหลายตามกลุ่มผู้ใช้ แม้จะแตกต่างกันในส่วนของการรอบความคิด แต่ทุกกลุ่มมีเป้าหมายตรงกันที่จะนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ของการปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ควรเร่งรัดหาข้อมูลสำหรับกรอบความหมายของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะเป็นกรอบแม่บทในการสร้างตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ ควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวิเคราะห์ในการสร้างตัวชี้วัดธรรมาภิบาลและวงจรการสร้างตัวชี้วัด แล้วควรที่จะนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลตัวชี้วัดการจัดทำฐานข้อมูลของตัวชี้วัดธรรมาภิบาล และการคัดเลือกดัชนีกลางของตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ (2547) ได้ศึกษาโครงการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารงาน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) จัดทำข้อเสนอแนะเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนก อบจ. เทศบาล และ อบต. และจำแนกเป็นประเภทของกิจกรรม 2) การจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนามาตรฐานการบริการขั้นต่ำ ของ อบท. ได้แก่ อบจ. เทศบาล และ อบต. เพื่อประโยชน์ต่อการทำงานของท้องถิ่น และการยกระดับมาตรฐานของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประชาชน และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะการพัฒนามาตรฐานข้อมูลและการพัฒนาระบบสถาบันที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลท้องถิ่น และจัดทำเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของบริการของท้องถิ่น โดยเสนอแนะฐานข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์กลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะและให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกข้อมูลและเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของ อบท. จะเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการเร่งรัดประสิทธิภาพของ อบท. และการปกครองแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและเปรียบเทียบประสิทธิภาพประสิทธิผลข้ามหน่วยงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ อบท. ตามหลักการธรรมาภิบาลโดยที่มีรายละเอียดพอสมควรตามภารกิจเป็นด้าน ๆ เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพเหล่านี้นอกจากเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารท้องถิ่น ต่อประชาชน ยังอาจจะนำมาประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ท้องถิ่นทำงานอย่างเข้มแข็ง

อนุสรณ์ ลิ้มมณี และคณะ (2547) ได้ศึกษาวิจัยการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานราชการไทย กรณีศึกษา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ศึกษาจากทัศนคติของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) กับการทำงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เน้นศึกษา นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานใน อบท. รวมถึงภาคธุรกิจเอกชนในท้องถิ่น และผู้นำประชาชนในท้องถิ่น ข้อเสนอของการศึกษา มีความเห็นว่าด้านที่มีระดับปัญหาทุจริตมากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านงบประมาณ ด้านการเงินและพัสดุ และด้านการตรวจสอบภายใน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างตรงกับข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยจำนวน 5 ครั้ง ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ

อรทัย กักผล (2546) ได้เขียนหนังสือเรื่อง Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีที่มาจากความตั้งใจในการนำเสนอผลงานและความสำเร็จของ อปท. เป็นผลมาจากการต่อยอดจากโครงการรางวัลพระปกเกล้าที่ให้แก่อปท. ที่มีผลงานด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2544 โดยศึกษาจาก อปท. 4 กรณี ประกอบด้วย เทศบาลนครขอนแก่น อบต. สวนหม่อน เทศบาลเมืองภูเก็ต และกรณี อบต. ห้วยกะปิ

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย โดยผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนวิธีการวิจัย ซึ่งกรอบแนวคิดการประเมิน ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เกณฑ์การให้คะแนน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรอบแนวคิดการประเมิน

1. ขั้นตอนการพัฒนากรอบแนวคิด สรุปลอกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดการประเมิน 2) การพัฒนาเครื่องมือการประเมินและการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน มีวิธีการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดกรอบแนวคิดการประเมิน ขั้นตอนวิธีการกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีดังนี้

(1) ศึกษาค้นคว้า ความหมาย หลักการ กรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินผลหน่วยงานและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับประชาชนกลุ่มเฉพาะ คือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และกลุ่มผู้นำชุมชน

(2) นำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดกรอบแนวคิดการประเมินและตัวชี้วัด โดยงานวิจัยนี้เป็นการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านปลอดการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ได้นำหลักธรรมาภิบาล 4 ประเด็น คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความโปร่งใส 3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 4) หลักความสำนึกรับผิดชอบ มากำหนดเป็นประเด็นและตัวชี้วัดในการสร้างแบบประเมินหน่วยงานและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

(3) นำประเด็นและตัวชี้วัดที่ได้ในขั้นต้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน ซึ่งเป็นคณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ตรวจสอบและแนะนำข้อแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง ปรับปรุงประเด็นและตัวชี้วัดให้เหมาะกับการใช้งานจริง

จากผลการพัฒนากรอบแนวคิดการประเมินดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนด ประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 กรอบแนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอด

ทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
1. การปลอด ทุจริต คอร์รัปชัน เชิงนโยบาย ตามหลัก นิติธรรม	1.1 ร้อยละของจำนวนโครงการใน แผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์การพัฒน า	ร้อยละ0-59 = 1 ร้อยละ60-69 =2 ร้อยละ70-79= 3 ร้อยละ80ขึ้นไป= 4	แบบ ประเมิน หน่วยงาน	หน่วยงาน
	1.2 ร้อยละของจำนวน เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ กฎหมายกำหนด			
1.3 ร้อยละของจำนวน เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้อง กับความต้องการของ ประชาชนหรือสอดคล้องกับ แผนพัฒนาสามปี	ร้อยละ0-49 =1 ร้อยละ50-59= 2 ร้อยละ60-69= 3 ร้อยละ70ขึ้นไป= 4			

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล	
2. การปลอด ทุจริต คอร์รัปชัน เชิงนโยบาย ตามหลัก ความโปร่งใส	2.1 ร้อยละของจำนวนร่าง เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผย ข้อมูล	ร้อยละ0-59 = 1 ร้อยละ60-69 =2 ร้อยละ70-79= 3 ร้อยละ80ขึ้นไป= 4	แบบ ประเมิน หน่วยงาน	หน่วยงาน	
	2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ เรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูล การติดตามประเมินผล	ร้อยละ0-49 =1 ร้อยละ50-59= 2 ร้อยละ60-69= 3 ร้อยละ70ขึ้นไป= 4			
	2.3 ร้อยละของจำนวน เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผย ข้อมูลการ ติดตามประเมินผล	ไม่มีโครงการ =1 กำลังทำ =2 ดำเนินการจริง = 3 มีการประเมิน = 4			
	2.4 โครงการ กิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบาย ในท้องถิ่น	ร้อยละ0-49 = 1 ร้อยละ50-59= 2 ร้อยละ60-69= 3 ร้อยละ70ขึ้นไป= 4			
	2.5 ร้อยละของประชาชนใน การรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่าง เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่าย - รายจ่าย เพิ่มเติม	แบบ สัมภาษณ์			ประชาชนผู้มา ติดต่อราชการ

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
	2.6 ร้อยละของประชาชนใน การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการ ดำเนินการติดตามประเมินผล	ร้อยละ0-49 = 1 ร้อยละ50-59= 2 ร้อยละ60-69= 3 ร้อยละ70ขึ้นไป= 4	แบบสัมภาษณ์	ประชาชน ผู้มา ติดต่อ ราชการ
3. การปลอด ทุจริต คอร์รัปชัน เชิงนโยบาย ตามหลักการมี ส่วนร่วม	3.1 ระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัด ทำร่างแผนพัฒนาสามปี	รับรู้-รับฟังความเห็น = 1 ปรึกษาหารือ-วางแผน ร่วมกัน = 2 ร่วมปฏิบัติ= 3 กำกับโดยประชาชน= 4	แบบประเมิน หน่วยงานและ แบบสัมภาษณ์	หน่วยงาน และกลุ่ม ผู้นำ ชุมชน
	3.2 ร้อยละของเทศบาล/ศูนย์ ข้อมูล/ศูนย์ ออบต. เกี่ยวกับ เรื่องทั่วไปที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 3.3 ร้อยละของเทศบาล/ศูนย์ ข้อมูล/ศูนย์ ออบต. เกี่ยวกับ เรื่องงบประมาณรายจ่าย -รายจ่ายเพิ่มเติมที่เปิดโอกาส ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ร้อยละ0-39 = 1 ร้อยละ40-49 = 2 ร้อยละ50-59 =3 ร้อยละ60ขึ้นไป= 4		

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล
	3.4 โครงการ หรือกิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ	ไม่มีโครงการ =1 กำลังทำ =2 ดำเนินการจริง =3 มีการประเมิน =4	แบบประเมิน หน่วยงาน	หน่วยงาน
4. การปลอด ทุจริต คอร์รัปชันเชิง นโยบายตาม หลักความ สำนึก รับผิดชอบ	4.1 ร้อยละของจำนวน โครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ใน แผนพัฒนาสามปีไปจัดทำ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี- งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 4.2 ร้อยละสมาชิกสภา เข้าร่วมประชุม ในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย - งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม 4.3 ร้อยละความพอใจของประชาชน ตามพันธสัญญาที่เทศบาลหรือ อบต. ให้ไว้ เช่น พันธสัญญาใน โครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือ พันธสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น	ร้อยละ0-59 =1 ร้อยละ60-69 =2 ร้อยละ70-79 =3 ร้อยละ80ขึ้นไป =4	แบบ ประเมิน หน่วยงาน	หน่วยงาน
			แบบสัมภาษณ์	ประชาชน ผู้มาติดต่อ ราชการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร/และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ผู้ถูกประเมิน คือ อปท. ใน จ.สงขลา จำนวน 18 แห่ง จาก อปท. ใน จ.สงขลา ทั้งหมด 141 แห่ง ซึ่ง อปท. ใน จ.สงขลา 18 แห่ง ดังกล่าวนี เป็น อปท. นำร่องในการประเมินและเป็น อปท. ที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอดการทุจริต” ของสำนักงานป.ป.ช. จังหวัดสงขลา ดังนั้น การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

- ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มทุติยภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากเอกสารของ อปท. และ 2) กลุ่มปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากประชาชนกลุ่มเฉพาะ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ 2.1) ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 2.2) ผู้นำชุมชน ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบเจาะลึก

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน คือ

2.1 ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กำหนดโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวม 18 อปท. ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 1 – 5,000 คน ทั้งหมด 13 อปท. เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อปท. ละ 30 คน รวม 390 คน

กลุ่มที่ 2 มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 5,001 – 10,000 คน ทั้งหมด 3 อปท. เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อปท. ละ 60 คน รวม 180 คน และ

กลุ่มที่ 3 มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่ 10,001 คนขึ้นไป ทั้งหมด 2 อปท. เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อปท. ละ 100 คน รวม 200 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 770 คน

2.2 กลุ่มผู้นำชุมชน คือ ประชากรที่เป็นผู้นำชุมชนในแต่ละ อปท. ทั้ง 18 แห่ง มีจำนวนผู้นำชุมชนทั้งหมด 125 คน ทำให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน จากกลุ่มผู้นำชุมชนทั้งหมดในแต่ละ อปท. ทั้งหมด 18 แห่ง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด 53 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งและกลุ่มตัวอย่าง

องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	จำนวนผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง(คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	ผู้นำชุมชน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง ผู้นำชุมชน (คน)
1. เทศบาลตำบลบ่อตรุ	8,621	60	4	3
2. อบต.ท่าบอน	6,471	60	10	3
3. อบต.บางเหรียง	6,637	60	10	3
4. เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย	1,151	30	2	2
5. อบต. ชะแล้	2,084	30	5	3
6. อบต.คลองหรีง	3,237	30	6	3
7. อบต.คลองทลา	3,680	30	7	3
8. อบต.คลองหอยโข่ง	4,129	30	7	3
9. อบต.คลองอู่ตะเภา	1,822	30	4	3
10. อบต.ฉลุง	4,311	30	7	3
11. เทศบาลเมืองคอหงส์	34,637	100	15	3
12. เทศบาลเมืองควนลัง	27,751	100	12	3
13. เทศบาลตำบลปริง	3,983	30	7	3
14. เทศบาลตำบลนาสีทอง	2,182	30	4	3
15. อบต.ควนรู	4,476	30	4	3
16. อบต.จะทิ้งพระ	2,117	30	4	3
17. อบต.ชุมพล	4,190	30	9	3
18. อบต.คูขุด	4,140	30	7	3
รวม	125,619	770	125	53

การพัฒนาเครื่องมือการประเมินและการพัฒนาเกณฑ์ประเมิน

1. การพัฒนาเครื่องมือการประเมิน

การพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มี 2 ประเภท คือ 1) แบบประเมินหน่วยงาน และ 2) แบบสัมภาษณ์ ดังนี้

(1) แบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา

ส่วนที่ 2 แบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ทั้งหมด 4 ประเด็น 13 ตัวชี้วัด คือ 1) หลักนิติธรรม มี 3 ตัวชี้วัด 2) หลักความโปร่งใส มี 4 ตัวชี้วัด 3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 4 ตัวชี้วัด และ 4) หลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 2 ตัวชี้วัด มีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาแบบรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างหรือหลักฐานไว้ในแบบรวบรวมข้อมูลและกำหนดเกณฑ์อย่างคร่าว ๆ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้ตรวจทานตัวอย่างเอกสารหรือหลักฐานประกอบในประเด็นต่างๆ ก่อนในครั้งที่ 1

1.2 หลังจากนั้นนำแบบรวบรวมข้อมูลที่ตรวจทานจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน สรรวจดูความสอดคล้องกับประเด็นและเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ก่อนที่จะนำแบบรวบรวมข้อมูลจากเอกสารไปใช้จริง

(2) แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

2.1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 เป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 2 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มี 2 ตัวชี้วัด และการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 1 ตัวชี้วัด มีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ปลายปิด ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามจากประเด็นและตัวชี้วัด และพัฒนาเครื่องมือสร้างแบบสัมภาษณ์และกำหนดเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น

2.1.2 นำประเด็นและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เบื้องต้น ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจทานแล้วให้ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่นำมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการใช้งานจริง

2.1.3 ภายหลังจากการปรับปรุงตัวชี้วัดและพัฒนาเครื่องมือแล้ว จึงนำไปทดลองเก็บข้อมูลกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อหาข้อแก้ไขในการนำไปใช้งาน และให้ได้ความชัดเจนในเรื่องของตัวชี้วัดมากยิ่งขึ้น โดยตัดตัวชี้วัดที่ไม่สามารถนำไปใช้จริง หรือตัวชี้วัดที่ซ้ำ เพื่อนำข้อบกพร่องมาแก้ไขแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง ก่อนที่จะนำแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มประชาชนผู้มาติดต่อราชการที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้งานจริง

2.1.4 หลังจากการทดลองเก็บข้อมูลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแล้ว ได้นำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขเนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ และเมื่อปรับปรุงแล้ว จึงนำไปพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงในการวิจัย

2.2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 1 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด มีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนนี้จะเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างปลายเปิด จะเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนและกำหนดเกณฑ์การประเมินเบื้องต้น

2.2.2 นำประเด็นและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เบื้องต้น ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจทานแล้วให้ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่นำมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมกับการใช้งานจริง

2.2.3 ภายหลังจากปรับปรุงตัวชี้วัดและพัฒนาเครื่องมือแล้วจึงนำไปทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้นำชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อหาข้อแก้ไขในการนำไปใช้งานจริงและเพื่อให้ได้ความชัดเจนในเรื่องของตัวชี้วัดมากยิ่งขึ้น โดยตัดตัวชี้วัดที่ไม่สามารถนำไปใช้จริงได้ แล้วนำข้อบกพร่องมาแก้ไขแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง ก่อนที่จะนำแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน ที่ปรับปรุงแก้ไข ไปใช้งานจริง

2.2.4. หลังจากการทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้นำชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแล้ว ได้นำให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขเนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ และเมื่อปรับปรุงแล้ว จึงนำไปพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงในการวิจัย

2. การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีหลักเกณฑ์ในการพัฒนาเกณฑ์ดังต่อไปนี้

กระบวนการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นการพัฒนา เกณฑ์เพื่อการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ในส่วนของแบบประเมินองค์กรซึ่งในช่วงแรกผู้วิจัยได้พัฒนาเกณฑ์จากประเด็นและตัวชี้วัดในการประเมิน จากแนวคิดทฤษฎี หลักฐานภายในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา เท่านั้น แล้วนำเกณฑ์ที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ คือคณะอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา ทั้งหมด 6 ท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินตามประเด็นและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ แบ่งระดับเกณฑ์การประเมินออกเป็น 4 ระดับ โดยพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนเท่ากันทุกตัวชี้วัด ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-49	0
50-69	1
70-79	2
80-89	3

แต่ภายหลังจากการเก็บข้อมูลจริงตามตัวชี้วัดและพิจารณาตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวข้างต้น พบว่า การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าว นั้น ไม่ได้พิจารณาถึงข้อมูลเชิงประจักษ์ ทำให้เมื่อหลังจากการเก็บข้อมูลจริงเกิดปัญหาในส่วนของเกณฑ์การให้คะแนน ไม่สามารถให้คะแนนตามเกณฑ์เดิมที่ตั้งไว้ ผลที่ได้จากการทดลองการเก็บข้อมูล ทำให้บางหน่วยงาน มีระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์เดียว จึงทำให้เข้าใจว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดขึ้นนั้น อาจเปลี่ยนแปลงตามข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้แนวคิดในการกำหนดให้มีการแจกแจงได้มากที่สุด เพื่อให้อย่างน้อย 1 2 3 4 5 มีระดับคะแนนครบทุกเกณฑ์ ดังนั้น การพัฒนาเกณฑ์ในช่วงที่สอง เกณฑ์การประเมินจึงพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วนำมาพิจารณาในการกำหนดเกณฑ์การประเมินในส่วนของแบบประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งพิจารณาการให้คะแนนโดยให้เกณฑ์แต่ละระดับสามารถจำแนกผลการปฏิบัติงานด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายของแต่ละอปท. ได้ โดยจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีดังนี้

1. แบบประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น มีประเด็นในการประเมินทั้งหมด 4 ประเด็น 13 ตัวชี้วัด คือ 1) หลักนิติธรรม มี 3 ตัวชี้วัด 2) หลักความโปร่งใส มี 4 ตัวชี้วัด 3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 4 ตัวชี้วัด และ 4) หลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 2 ตัวชี้วัด

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาจากจำนวนโครงการ จำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป-งบประมาณรายจ่าย ของในแต่ละอปท. แล้วนำมาหาค่าร้อยละ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระดับการให้คะแนนในการประเมินออกเป็น 4 ระดับ ตามตัวชี้วัด และการกำหนดระดับค่าร้อยละไว้ในแต่ละตัวชี้วัดนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ไม่เท่ากัน เนื่องจาก ในตอนแรกที่ได้กำหนดระดับค่าร้อยละ จากการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดระดับค่าร้อยละในแต่ละตัวชี้วัดเท่ากันทุกตัวชี้วัด แต่เมื่อภายหลังจากการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น พบว่าการกำหนดระดับค่าร้อยละในแต่ละตัวชี้วัดไม่สามารถกำหนดให้มีระดับค่าร้อยละเท่ากันหมดทุกตัวได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับระดับค่าร้อยละให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในการประเมินตามข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงทำให้การกำหนดระดับค่าร้อยละในแบบประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในแต่ละตัวชี้วัดไม่เท่ากัน โดยพิจารณาการให้คะแนนจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ร้อยละของจำนวนโครงการทั้งหมด ในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และตัวชี้วัด 1.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-59	1
60-69	2
70-79	3
80-89	4

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-49	1
50-59	2
60-69	3
70-79	4

ตัวชี้วัด 2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูล กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-59	1
60-69	2
70-79	3
80-89	4

ตัวชี้วัด 2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล และตัวชี้วัด 2.3 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-49	1
50-59	2
60-69	3
70-79	4

ตัวชี้วัด 2.4 โครงการ กิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมความโปร่งใส ด้านนโยบายในท้องถิ่น กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ไม่มีโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 1
กำลังจะทำโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 2
มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมจริง	ระดับคะแนน 3
มีการประเมินโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 4

ตัวชี้วัด 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีพิจารณาการให้คะแนนจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การรับข้อมูล
ระดับที่ 2 การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน
ระดับที่ 3 การปรึกษาหารือ
ระดับที่ 4 การวางแผนร่วมกัน
ระดับที่ 5 การร่วมปฏิบัติ
ระดับที่ 6 กำกับโดยประชาชน

แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนน
มีการรับข้อมูล - เปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน	1
การปรึกษาหารือ-วางแผนร่วมกัน	2

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนน
การร่วมปฏิบัติ	3
การกำกับโดยประชาชน	4

ตัวชี้วัด 3.2 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และตัวชี้วัด 3.3 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-39	1
40-49	2
50-59	3
60-69	4

ตัวชี้วัด 3.4 โครงการ หรือกิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ไม่มีโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 1
กำลังจะทำโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 2
มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมจริง	ระดับคะแนน 3
มีการประเมินโครงการ กิจกรรม	ระดับคะแนน 4

ตัวชี้วัด 4.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และตัวชี้วัด 4.2 ร้อยละสมาชิกสภา เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-59	1
60-69	2
70-79	3
80-89	4

2. แบบสัมภาษณ์

มี 2 ประเภท คือ 2.1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 2.2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง กล่าวคือ 2.1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์

ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์มี 2 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มี 2 ตัวชี้วัด และการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 1 ตัวชี้วัด

เกณฑ์การให้คะแนนประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส ตัวชี้วัด 2.5 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และตัวชี้วัด 2.6 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชน เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ไม่เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติเลย
ปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง หมายถึง เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติบางครั้งแต่

ไม่บ่อย

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติเป็นประจำ
กำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-49	1
50-59	2
60-69	3
70-79	4

เกณฑ์การให้คะแนนประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตัวชี้วัด 4.3 ร้อยละความพอใจของประชาชนตามพันธสัญญาที่เทศบาลหรือ อบต. ให้ไว้ เช่น พันธสัญญาในโครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือพันธสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของประชาชน 3 ระดับ คือ

ความพอใจน้อย หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต. น้อย
ความพอใจปานกลาง หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต.

ปานกลาง

ความพอใจมาก หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต. มาก
โดยกำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์ ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-59	1
60-69	2
70-79	3
80-79	4

และ 2.2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มี 1 ประเด็น คือ การปลดทฤษฎีคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด

เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัด 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี 3.2 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และ 3.3 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยกำหนด เกณฑ์การให้คะแนนการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน เป็น 6 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน

เป็นจริงอย่างยิ่ง	6
เป็นจริงอย่างยิ่ง	5
เป็นจริงอย่างยิ่ง	4

หมายถึง อบต. มีการดำเนินงานจริงตามตัวชี้วัดที่ 3.1-3.3 ในระดับ 4, 5, 6

ระดับคะแนน

ไม่จริงเลย	3
ไม่จริงเลย	2
ไม่จริงเลย	1

หมายถึง อบต. ไม่มีการดำเนินงานจริงตามตัวชี้วัดที่ 3.1-3.3 ในระดับ 1,

2, 3

โดยกำหนดการให้คะแนนจากเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ร้อยละ	ระดับคะแนน
0-39	1
40-49	2
50-59	3
60-69	4

การพิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าวข้างต้น ในตัวชี้วัดที่ 2.5, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3 และ 4.3 ผู้ให้ข้อมูล คือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการและผู้นำชุมชน จะต้องพิจารณาจากความถี่ของคะแนนที่อยู่ในระดับ 3 โดยนำความถี่ของคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยทั้งหมด แล้วนำไปหารกับจำนวนตัวชี้วัดย่อย เพื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มี 2 ประเภท คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ กล่าวคือ

1) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จาก 2 แหล่ง คือ

1.1) เอกสารเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของ อปท. เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบรายงานการประเมินตนเองของ อปท. และ 1.2) เอกสารจากรายงานการประเมิน ตนเองของ อปท. ข้อมูลทุติยภูมินี้ นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายในประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชันตามหลักนิติธรรม ตามหลักความโปร่งใส ตามหลักการมีส่วนร่วม และตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ

2) ข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งจะเป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กรเพื่อให้ได้ข้อมูลตามตัวชี้วัดและข้อมูลเชิงพรรณนาในการอธิบายประกอบผลการประเมิน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จะสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส และตามหลักความสำนึก รับผิดชอบ ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ การประเมินผลการดำเนินงานองค์กรในมิติของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ ร้อยละโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เพื่ออธิบายผลการประเมินที่ได้

2. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์ แบบ Spearman Rank

บทที่ 3

ผลการวิจัย

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอด
ทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ผู้วิจัยได้แบ่งการ
วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆ โดยแบ่งการนำเสนอผล
การวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ร้อยละ เทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้แล้ว
แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด และอธิบายรายละเอียดผลการประเมินโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายหน่วยงาน โดยเรียงจากคะแนนสูง-ต่ำ

ตอนที่ 2 หาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้
สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ร้อยละ เทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้แล้ว
แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดและอธิบายรายละเอียดผลการประเมินโดยใช้การวิเคราะห์
เนื้อหา สามารถแสดงไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลคะแนนเทศบาลตำบลปริก

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน	ผลการประเมิน ดิบ			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	100	4			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1เทศบัญญัติเปิดเผย	100	4			
2.2ติดตามประเมินผล	100	4			
2.3งปม. เปิดเผย	100	□			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
1	2	3			
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	8(26.7)	22(77.3)		4
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)		3
3. จัดข้อมูล	0(0.0)	17(56.7)	13(43.3)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	10(33.3)	20(73.3)		3
5. สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)		3
6. มีการให้ความรู้	2(6.7)	15(50.0)	13(43.3)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	12(40.0)	18(60.0)		3
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)		3
รวม				61.31%	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30						
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน	ผล		
	1	2	3				
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล							
1.จัดสถานที่	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)			3	
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)			3	
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)			3	
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)			3	
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	9(30.0)	21(70.0)			4	
6.มีการให้ความรู้	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)			3	
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)			3	
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	6(20.0)	24(80.0)			4	
รวม					67.92%	3	

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล
			1	2	3	4			
3. หลักการมีส่วนร่วม									
รวม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		3	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
รวม	4						70.83%	4	

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						
		1	2	3	4	5	6		
3. หลักการมีส่วนร่วม									
รวม									
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0	3(100)	4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	0	3(100)	4
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0	3(100)	4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	0	3(100)	4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	0	3(100)	4
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0	3(100)	4
รวม	100	4						100%	4
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณ.									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0	3(100)	4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	0	3(100)	4
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0	3(100)	4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	0	3(100)	4
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0	3(100)	4
รวม	100	4						100%	4

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
3.4โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1โครงการใน งบประมาณ.	100	4			
4.2สมชชิกสภาประชุม	100	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	6(80.0)	24(80.0)		4
2.มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	5(80.0)	25(83.3)		4
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0.0)	4(80.0)	26(86.7)		4
4.กล้ายอมรับ	0(0.0)	9(80.0)	21(70.0)		3
รวม				80.0%	4

จากตาราง 4 ผลการประเมินเทศบาลตำบลปริก มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปริกตามหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลตำบลปริกมีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎเทศบัญญัติ ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และเทศบัญญัติที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น เทศบัญญัติเรื่องระบบประปาและเงื่อนไขการขอใช้น้ำประปา พ.ศ. 2551 มาจาก

ความต้องการของประชาชน และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการการจัดระเบียบจราจรในชุมชนและโครงการในการปรับปรุงถนน และคูระบายน้ำ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2549 ถึง 2551

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปริกตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลตำบลปริกมีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เปิดเผยเทศบัญญัติเรื่องงบประมาณ และมีการเปิดเผยข้อมูลการติดตาม ประเมินผล โดยผ่านบอร์ดกระดานข่าวของเทศบาล จุลสาร ประกาศต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.tonprik.org> ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาล ตำบลปริกมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการ ดำเนินงานจริงตามตัวชี้วัด 2.4 คือ เทศบาลตำบลปริกมีกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ พัสดุทุกโครงการในปีงบประมาณ 2551

ส่วนผลจากการประเมินที่ได้จากแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชน ผู้มาติดต่อราชการตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.5 และ 2.6 การรับรู้ผลการดำเนินงาน และการประเมินผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ ประชาชนในเทศบาลตำบลปริก มีการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเรื่องงบประมาณ โดย เทศบาลตำบลปริกได้มีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูล ข่าวสารอย่างชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โดยผ่านช่องทาง จดหมายข่าว จุลสาร ประกาศ ต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้บริหารของหน่วยงานให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการ ประชุมเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานติดตามและ ประเมินผลนั้น เทศบาลตำบลปริกได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโดยการถ่ายทอดเสียงและ ภาพในการประชุมสภา และเทศบาลตำบลปริกยังมีการเปิดเผยรายงานผลการปฏิบัติงาน การใช้ ใช้จ่าย ไม่มีผู้บริหาร และญาติเป็นผู้รับเหมา

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปริกตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลตำบลปริกมีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ใน ตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีการส่งเสริมให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ อันได้แก่ ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเสียงไร้สายเทศบาล วารสารสารต้นปริก/รายงานกิจการประจำปี กระดานข่าวเทศบาล และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.tonprik.org> ประชาชน สามารถมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจ โดยผ่านตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์/แจ้ง การทุจริต ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกได้มีการนำ ความคิดเห็นของประชาชนไปในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ติดตามการตรวจงานจ้าง และประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการจัดทำ

แผนพัฒนาสามปี รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ส่วนผลการประเมินในตัวชี้วัดที่ 3.4 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล โดยมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้แทนชุมชนร่วมตรวจสอบเป็นคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติ คณะกรรมการประกวดราคา คณะกรรมการประมูลการจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างของประชาชนกลุ่มเฉพาะ คือ กลุ่มผู้นำชุมชน มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีการดำเนินงานตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ระดับ โดยผู้นำได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร การบอกปากต่อปาก จดหมายข่าว เทศบาลจะให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น โดยสำรวจความต้องการในเรื่องดังกล่าว โดยผ่านผู้รับความคิดเห็นของเทศบาล ในการร่วมแสดงความคิดเห็นนั้น ผู้นำสามารถที่จะนำปัญหาต่าง ๆ ที่ได้แต่ละชุมชนมาเป็นร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบัญญัติเรื่องทั่วไป เรื่องงบประมาณรายจ่าย ซึ่งในการเสนอความคิดเห็นนี้ เทศบาลได้มีคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มาเข้าร่วมประชุม อีกทั้งผู้นำต้องร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียอีกด้วย

4) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลปริกตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า เทศบาลตำบลปริกมีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี และมีการนำโครงการ/กิจกรรมไปจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีด้วย ทั้งนี้เทศบาลตำบลปริกยังใส่ใจโดยให้สมาชิกทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ เกี่ยวกับงบประมาณประจำปีด้วย

ส่วนผลประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ ประชาชนมีความพอใจเทศบาลตำบลปริกที่มีความเอาใจใส่ประชาชนเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ไม่ว่าจะประชาชนจะอยู่ในระดับใด นับถือศาสนาใด เทศบาลตำบลปริกไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลนั้น ๆ และสิ่งสำคัญที่สุดที่ประชาชนกล่าวตรงกันว่า “ตนเชื่อมั่นในเทศบาลตำบลปริก โดยเฉพาะผู้บริหารของเทศบาลตำบลปริกมีความกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรม และทั่วถึงต่อพันธะสัญญาที่ได้ให้ไว้”

ตาราง 5 ผลคะแนนเทศบาลเมืองคอหงส์

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคล้อง	98	4		
1.2ออกตาม กม.	100	4		
1.3ความต้องการ ปชช.	100	4		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1เทศบัญญัติเปิดเผย	100	4		
2.2ติดตามประเมินผล	100	4		
2.3งปม. เปิดเผย	100	4		
2.4โครงการโปร่งใส		3		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 100			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1. จัดสถานที่	0(0.0)	44(44.0)	56(56.0)	1
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	39(39.0)	61(61.0)	1
3. จัดข้อมูล	14(14.0)	54(54.0)	32(32.0)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	19(19.0)	62(62.0)	19(19.0)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	47(47.0)	47(47.0)	4(4.0)	1
6. มีการให้ความรู้	32(32.0)	61(61.0)	7(7.0)	1
7. มีการประชาสัมพันธ์	1(1.0)	37(37.0)	62(62.0)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	2(2.0)	38(38.0)	60(60.0)	1
รวม				37.62%
				1

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 100									
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน	ผล					
	1	2	3							
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล										
1.จัดสถานที่	3(3.0)	42(42.0)	42(42.70)			1				
2.มีป้ายแสดง	4(4.0)	39(39.0)	57(57.0)			2				
3.จัดข้อมูล	28(0.0)	49(49.0)	23(23.0)			1				
4.ถ่ายทอดการประชุม	24(0.0)	61(61.0)	15(15.0)			1				
5.สรุปการปฏิบัติงาน	21(0.0)	67(67.0)	12(12.0)			1				
6.มีการให้ความรู้	35(0.0)	58(58.0)	70(70.0)			1				
7.การประชาสัมพันธ์	2(0.0)	37(37.0)	61(61.0)			3				
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	40(40.0)	60(60.0)			3				
รวม					42.5%	1				
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดีบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล	ผล
			1	2	3	4				
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.1 แผนพัฒนาสามปี										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	3	
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
รวม			4					70.83%	4	

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน		6			
		1	2	3	4	5		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	100	4					55.5%	3
3.3 เทศบัญญัติ								
ข้อบัญญัติ จปม.								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)	4	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)	4	
รวม	100	4					88.66%	4

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การ ประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน งบประมาณ	100	4			
4.2 สมาชิกสภาประชุม	100	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3		
				ผล คะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผลการ ประเมิน
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	30(80.0)	70(70.0)		3
2.มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	52(55.0)	48(48.0)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0.0)	20(20.0)	80(80.0)		4
4.กล้ายอมรับ	0(0.0)	52(58.0)	48(48.0)		1
รวม				61.5%	2

จากตาราง 5 ผลการประเมินเทศบาลเมืองคอหงส์ มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองคอหงส์ตามหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลเมืองคอหงส์มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือเทศบาลเมืองคอหงส์ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎเทศบัญญัติ ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย

กำหนด และเทศบัญญัติที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น เทศบัญญัติเรื่องการควบคุม การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2551 และเทศบัญญัติเรื่องสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554 และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการชุมชนคัดแยกขยะ และโครงการสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ เด็กและคนชรา

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองคอหงส์ตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลเมืองคอหงส์มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลเมืองคอหงส์มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เปิดเผยเทศบัญญัติเรื่องงบประมาณ และมีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล โดยผ่านบอร์ดกระดานข่าวของเทศบาล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.khohongcity.go.th ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลเมืองคอหงส์มีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น คือ โครงการมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม ของพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง เพื่อสร้างจริยธรรมภายในองค์กร

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการตามหลักโปร่งใส ในตัวชี้วัดที่ 2.5, 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนไม่มีการรู้เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเรื่องงบประมาณประจำปี และประชาชนไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานติดตามและประเมินผล ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองคอหงส์ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลเมืองคอหงส์มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลเมืองคอหงส์มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ อันได้แก่ ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเสียงไร้สายเทศบาล/วิทยุ FM98.0MHZ รายงานกิจการประจำปี กระดานข่าวเทศบาล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.khohongcity.go.th ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจ โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์/แจ้งการทุจริต ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ เทศบาลเมืองคอหงส์มีการนำความคิดเห็นของประชาชนไปจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการตรวจงานจ้าง และประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี ส่วนผลการประเมินในตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลเมืองคอหงส์มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง มีการจัดเวทีประชาคม มีกิจกรรมในการร่วม

ประกวดราคา มีคณะกรรมการประมูลการจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนของเทศบาลเมืองคองหงส์ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายในทุกระดับของหลักการมีส่วนร่วม แต่จะมีเพียงตัวชี้วัดที่ 3.2 มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนของเทศบาลเมืองคองหงส์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปจริง แต่ในส่วนของการติดตามประเมินผลนั้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมน้อย เทศบาลเมืองคองหงส์จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในส่วนของการประชาชนจะเปิดแจ้งข้อมูลข่าวสาร และเปิดรับความคิดเห็นจากกลุ่มผู้นำชุมชน โดยให้ผู้นำชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าว จึงมีความสอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท. ตามหลักการมีส่วนร่วม

4) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองคองหงส์ตามหลักความสำนึก รับผิดชอบ พบว่า เทศบาลเมืองคองหงส์มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลเมืองคองหงส์มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 2 โดยประชาชนส่วนใหญ่ กล่าวว่า “เทศบาลเมืองคองหงส์มีความเอาใจใส่ประชาชนเป็นครั้งคราว แต่มีการบริการที่ดี ไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลส่วนความกระตือรือร้นของผู้บริหาร พบได้บ่อยในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง”

ตาราง 6 ผลคะแนนเทศบาลตำบลบ่อตรุ

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล		
	หน่วยงาน		
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	
1. หลักนิติธรรม			
1.1โครงการสอดคลอง	97	4	
1.2ออกตาม กม.	100	4	
1.3ความต้องการ ปชช.	81	4	
2. หลักความโปร่งใส			
2.1เทศบัญญัติเปิดเผย	100	4	
2.2ติดตามประเมินผล	100	4	
2.3งปม. เปิดเผย	100	4	
2.4โครงการโปร่งใส		3	
ผู้ให้ข้อมูล			
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 60		
	ความถี่ของคะแนน		
	1	2	3
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			
1. จัดสถานที่	0(0.0)	12(80.0)	48(80.0)
2. มีป้ายแสดง	13(21.7)	15(25.0)	32(53.3)
3. จัดข้อมูล	40(66.7)	20(33.3)	0(0.0)
4. ถ่ายทอดการประชุม	36(60.0)	18(30.0)	6(10.0)
5. สรุปการปฏิบัติงาน	34(56.7)	24(40.0)	2(3.3)
6. มีการให้ความรู้	40(66.7)	18(30.0)	2(3.3)
7. มีการประชาสัมพันธ์	10(16.7)	23(38.3)	27(45.0)
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	3(5.0)	22(36.7)	35(58.3)
รวม			31.65%
			1

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การ ประเมิน ตัดสิน		
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 60							
	ความถี่ของคะแนน			คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์	ผล			
	1	2	3					
2.6 รับรู้ผลดำเนินงาน การและประเมินผล								
1.จัดสถานที่	8(13.3)	20(33.3)	32 (53.3)			1		
2.มีป้ายแสดง	3(5.0)	22(36.7)	35(58.3)			1		
3.จัดข้อมูล	9(15.0)	39(65.0)	12(20.0)			1		
4.ถ่ายทอดการประชุม	36(60.0)	24(40.0)	0(0.0)			1		
5.สรุปการปฏิบัติงาน	34(56.7)	26(43.3)	0(0.0)			1		
6.มีการให้ความรู้	42(70.0)	18(30.0)	0(0.0)			1		
7.การประชาสัมพันธ์	12(20.0)	21(35.0)	27 (45.0)			1		
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	3(5.0)	22(36.7)	35(58.3)			1		
รวม				29.93%		1		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผลคะแนน ที่ใช้ ประเมิน ตัดสิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล
			1	2	3	4		
3. หลักการมีส่วนร่วม								
รวม								
3.1 แผนพัฒนาสามปี								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	4					83.33%	4	

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						ผล คะแนน	ผล การ ประเมิน
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน				6			
1	2	3	4	5	6	ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน				
3. หลักการมีส่วนร่วม										
รวม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป										
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4		
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1		
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4		
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
รวม	100	4						61.11%	4	
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4		
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4		
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4		
รวม	96	4						80.02%	4	

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผล การ ประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน งบประมาณ	94	4		
4.2 สมาชิกสภาประชุม	82	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			ผล
	1	2	3	ผล การ ประเมิน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1.เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	29(48.3)	31(51.7)	1
2.มีความกระตือรือร้น	8(13.3)	43(71.7)	9(15.0)	1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	9(15.0)	45(75.0)	6(10.0)	1
4.กล้ายอมรับ	14(23.3)	45(75.0)	1(1.7)	1
รวม				19.6% 1

จากตาราง 6 ผลการประเมินเทศบาลตำบลบ่อตรุ มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ่อตรุตามหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลตำบลบ่อตรุมีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือเทศบาลตำบลบ่อตรุมีเทศบัญญัติที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น เทศบัญญัติเรื่องควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.

2545 และเทศบัญญัติเรื่องสถานที่จำหน่ายอาหารและสะสมอาหาร พ.ศ. 2545 ได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2544-2546 จนถึงแผนพัฒนาสามปีฉบับปัจจุบัน และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550-2552

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ่อตรูตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลตำบลบ่อตรูมีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลบ่อตรูมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เปิดเผยเทศบัญญัติเรื่องงบประมาณ และเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล โดยผ่านบอร์ดกระดานข่าวของเทศบาล และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.bortru.go.th> ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลบ่อตรูมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง ได้แก่ กิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และมีคณะกรรมการประเมินการจ้าง

ส่วนผลการประเมินที่ได้จากแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการตามหลักโปร่งใส ในตัวชี้วัดที่ 2.5 และ 2.6 มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนรับรู้การทำงานของเทศบาลตำบลบ่อตรูเป็นบางครั้ง และจะทราบหลังจากทำโครงการเสร็จสิ้นแล้ว” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ่อตรูตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลตำบลบ่อตรูมีผลประเมินการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลบ่อตรูมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระดืบ โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ระบบเสียงตามสายเทศบาล รถแห่ รายงานกิจการประจำปี กระดานข่าวเทศบาล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.bortru.go.th> นอกจากนี้ เทศบาลตำบลบ่อตรู ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยตั้งตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์/แจ้งการทุจริต ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 เทศบาลตำบลบ่อตรู มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลบ่อตรูมีโครงการจัดทำแผนชุมชน เป็นการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของตนเองร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และนำปัญหาความต้องการของชุมชนมากำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีส่วนร่วมในการจัดทำร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการทำงาน”

4) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบ่อตรูตามหลักความสำนึก
รับผิดชอบ พบว่า เทศบาลตำบลบ่อตรูมีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลัก
ความสำนึกรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 มีคะแนนอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบล
บ่อตรู มีโครงการทุกโครงการบรรลุลงในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปีสมาชิกทุกคนให้
ความสำคัญกับการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อ
ราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วน
ใหญ่ กล่าวว่า “ตนรู้สึกเฉยๆ กับการบริหารงานของผู้บริหาร หน่วยงานไม่มีความกระตือรือร้น
เท่าที่ควร หรือมีความกระตือรือร้นเฉพาะในบางเรื่อง แต่ก็ถือว่าไม่ร้ายแรงจนทำให้ประชาชนรับ
ไม่ได้” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท.

ตาราง 7 ผลคะแนน อบต. ชะแล้

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคล้อง	84	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	75	4			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3ปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ผู้ให้ข้อมูล					
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มกติดต้อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	10(33.3)	20(66.7)		3
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	17(56.7)	13(43.3)		1
3. จัดข้อมูล	2(6.7)	12(40.0)	16(53.3)		2
4. ถ่ายทอดการประชุม	1(3.3)	20(66.7)	9(30.0)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	12(40.0)	14(46.7)	4(13.3)		1
6. มีการให้ความรู้	6(20.0)	18(60.0)	6(20.0)		1
7. การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	14(46.7)	16(53.3)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	16(53.3)	14(46.7)		1
รวม				40.82%	1

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การ ประเมิน
	ประชาชนผู้มติดต่อการราชการ N = 30					
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนนที่ใช้ เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	ผล	
	1	2	3			
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล						
1.จัดสถานที่	0(0.0)	15(50.0)	15(50.0)			2
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)			1
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	11(36.7)	12(40.0)			1
4.ถ่ายทอดการประชุม	1(3.3)	22(73.4)	7(23.3)			1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	1(3.3)	25(83.4)	4(13.3)			1
6.มีการให้ความรู้	1(3.3)	26(86.7)	3(10.0)			1
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	12(40.0)	18(60.0)			3
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	2(10.0)	15(50.0)	13(43.3)			1
รวม					34.57%	1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
รวม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100.0)		4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4	
รวม	4						72.23%	4	

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน				ผล คะแนน	ผล การ ประเมิน		
		1	2	3	4	5	6	ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน		
3. หลักการมีส่วนร่วม										
รวม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)		1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
รวม	75	4							44.45%	1
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		4
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		2
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
รวม	100	4							80.0%	4

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การ ประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน ชม.	90	4			
4.2 สมัชชิกสภาประชุม	84	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดำเนินการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3		
			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัดสิน	ผลการ ประเมิน	
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1. เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	6(20.0)	24(80.0)		4
2. มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	7(23.3)	23(76.7)		3
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0.0)	6(20.0)	24(80.0)		4
4. กล้ายอมรับ	0(0.0)	10(36.0)	20(64.0)		2
รวม				75.17%	3

จากตาราง 7 ผลการประเมิน อบต. ชะแล้ มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชะแล้ตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. ชะแล้ มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และข้อบัญญัติ อบต. ที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น ข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

สอดคล้องกับโครงการขยายเขตไฟฟ้า และโครงการอุดหนุนชมรมผู้สูงอายุตำบลชะแล้ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชะแล้ ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. ชะแล้ มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ ไม่ได้มีการร่างข้อบัญญัติ อบต. ขึ้นใหม่ในปีที่มีการประเมิน มีแต่การขออนุญาต อบต. ฉบับเก่า จึงทำให้ อบต. ชะแล้ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป อีกทั้ง อบต. ชะแล้ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ มีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ โครงการอบรมเพื่อพัฒนากรรมการจัดซื้อจัดจ้างและตรวจงานจ้างของชุมชน เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่กล่าวว่า “การดำเนินงานใดๆ รู้กันในเฉพาะเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องภายใน อบต. บางครั้งประชาชนรับรู้ และบางครั้งประชาชนก็ไม่ได้รับรู้การดำเนินงานของ อบต. เลย” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าว จึงมีความสอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบต.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชะแล้ ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. ชะแล้ มีผลประเมินการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ระดับ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ป้ายแสดงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพบเห็นการทุจริต/ประพฤติมิชอบ มีกระดานข่าวของ อบต. และสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.chalare.go.th ทั้งนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี การติดตามการตรวจงานจ้าง การประมูลงาน และการติดตามประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำร่างข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. ชะแล้ มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ มีโครงการเกี่ยวกับการประชุมหัวหน้าหน่วยงานและผู้นำองค์กร/กลุ่มชุมชนตำบลชะแล้ โดยเป็นโครงการที่ร่วมกันพูดคุยและปรึกษาหารือซึ่งเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาตำบล และร่วมกันตรวจสอบระหว่างกันเพื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าต่องบประมาณที่เป็นเงินภาษีจากประชาชน เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนตามตัวชี้วัด 3.1 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 ที่มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ส่วนใหญ่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ

จัดทำแผนพัฒนาสามปี และเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณรายจ่าย เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ไม่ได้รับรู้และไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติ อบต.”

4) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชะแล้ ตามหลักความสำนักรับผิดชอบพบว่า อบต. ชะแล้ มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนักรับผิดชอบในตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ชะแล้ มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมสภา

ส่วนตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ ประชาชนกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “อบต. ชะแล้ มีความเอาใจใส่ประชาชนเป็นพิเศษ นายก อบต. เก่งและมีความรับผิดชอบสูง มีการช่วยเหลือประชาชนเป็นอย่างดี เข้าใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและเป็นนายก อบต. ที่ประชาชนมีความเคารพนับถือเป็นอย่างยิ่ง”

ตาราง 8 ผลคะแนนเทศบาลเมืองควนลัง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1เทศบัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3งปม. เปิดเผย	100	4			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ผู้ให้ข้อมูล					
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มกติดตอราชการ N = 100				
	ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3		
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			ผลคะแนนที่ ใช้เป็นเกณฑ์ ตัดสิน การ ประเมิน		
1. จัดสถานที่	1(1.0)	74(74.0)	25(25.0)	1	
2. มีป้ายแสดง	7(7.0)	69(69.0)	24(24.0)	1	
3. จัดข้อมูล	56(56.0)	43(43.0)	1(1.0)	1	
4. ถ่ายทอดการประชุม	54(54.0)	30(30.0)	16(16.0)	1	
5. สรุปการปฏิบัติงาน	54(54.0)	42(42.0)	4(4.0)	1	
6. มีการให้ความรู้	56(56.0)	39(39.0)	5(5.0)	1	
7. มีการประชาสัมพันธ์	20(20.0)	74(74.0)	6(6.0)	1	
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	52(52.0)	52(52.0)	23(23.0)	1	
รวม				13.0%	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผลการ ประเมิน					
	ประชาชนผู้มติดีต่อราชการ N = 100											
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผล							
	1	2	3									
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล												
1.จัดสถานที่	10(10.0)	87(87.0)	3(3.0)			1						
2.มีป้ายแสดง	20(20.0)	64(64.0)	16(16.0)			2						
3.จัดข้อมูล	54(54.0)	26(26.0)	20(20.0)			1						
4.ถ่ายทอดการประชุม	58(58.0)	41(41.0)	1(1.0)			1						
5.สรุปการปฏิบัติงาน	54(54.0)	30(30.0)	16(16.0)			1						
6.มีการให้ความรู้	54(54.0)	23(23.0)	23(23.0)			1						
7.การประชาสัมพันธ์	20(20.0)	23(23.0)	23(23.0)			1						
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	58(58.0)	26(26.0)	16(16.0)			1						
รวม					14.75%	1						
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน					
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3									
	คะแนน	ผลการ	ความถี่ของคะแนน					ผล	ผล			
	ดิบ	ประเมิน	1	2	3					4	5	6
3.หลักการมีส่วนร่วม												
รวม												
3.1 แผนพัฒนาสามปี												
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)					4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)					3	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)					4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)					4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)					4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)					4	
รวม	4						88.9%				4	

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน	
		1	2	3	4	5	6			
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	100	4							27.76%	1
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	100	4							26.66%	1

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน สปม.	90	4			
4.2 สมาชิกสภาประชุม	86	4			
	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 100				
ตัวบ่งชี้	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผลการ ประเมิน
	1	2	3		
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เอาใจใส่ประชาชน	33(33.0)	67(67.0)	0(0.0)		1
2.มีความกระตือรือร้น	44(44.0)	56(56.0)	0(0.0)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	24(24.0)	70(70.0)	6(6.0)		1
4.กล้ายอมรับ	46(46.0)	54(54.0)	0(0.0)		1
รวม				1.5%	1

จากตาราง 8 ผลการประเมินเทศบาลเมืองควนลัง มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองควนลังตามหลักนิติธรรม พบว่าเทศบาลเมืองควนลังมีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ในตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 แต่ตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เทศบาลเมืองควนลังได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎหมายเทศบัญญัติ ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่เทศบัญญัติที่ออกนั้นไม่ได้สอดคล้องกับ

ความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมินเทศบาลเมืองควนลัง พบว่า ในปีที่ทำกรประเมินเทศบาลควนลังไม่มีการออกเทศบัญญัติเลย เทศบัญญัติจึงไม่มีการออกเทศบัญญัติที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองควนลังตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลเมืองควนลังมีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 อยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลเมืองควนลังไม่ได้มีการร่างเทศบัญญัติขึ้นใหม่ มีแต่การเทศบัญญัติฉบับเก่าเท่านั้น ทั้งนี้เทศบาลเมืองควนลังยังมีการดำเนินงานเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จึงทำให้เทศบาลเมืองควนลังมีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับเทศบัญญัติเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลเมืองควนลังมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ มีกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การเปิดซองประมูล เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตามตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “ไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณรายจ่าย จะรู้เรื่องแต่การประกาศให้ประชาชนร่วมงานสังสรรค์ หรืองานพิธีกรรมต่างๆ เท่านั้น”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองควนลังตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลเมืองควนลังมีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลเมืองควนลังมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ระบบเสียงตามสายเทศบาล รายงานกิจการประจำปี กระดานข่าวเทศบาล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.khuanlang.go.th โดยประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลบ่อตรุ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยตั้งตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์/แจ้งการทุจริต ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลเมืองควนลัง มีโครงการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชน มีการตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และมีโครงการเทศบาลพบประชาชน อยู่ในขั้นการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตัวชี้วัด 3.1 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 โดยผู้นำชุมชน กล่าวว่า “เรื่องที่คุณได้เข้าไปมีบทบาทมากที่สุดคือการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมเลย”

4) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลเมืองควนลังตามหลักความสำคัญ
รับผิดชอบ พบว่า เทศบาลเมืองควนลังมีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลัก
ความสำคัญรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลควนลังมี
โครงการทุกโครงการบรรลุผลในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนเอาใจใส่ในการ
ประชุมสภา

ส่วนตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
ส่วนใหญ่ กล่าวว่า “พอใจในตัวนายกเทศมนตรีคนก่อนมากกว่าคนปัจจุบัน ตอนนี้ตนรู้สึกเบื่อ
กับหน่วยงาน เพราะมีเรื่องขัดแย้งกันเป็นประจำ การทำงานส่วนใหญ่ประชาชนไม่ได้สนใจมากนัก แต่รู้
ว่ามีการโกงกันมาก บางครั้งประชาชนเดือดร้อนแต่ก็ไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ทำได้แต่พูด
ในเวลาหาเสียงเท่านั้น”

ตาราง 9 ผลคะแนน อบต. ท่าบอน

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคลอง	96	4		
1.2ออกตามกม.	100	4		
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1		
2.2ติดตามประเมินผล	0	1		
2.3งปม. เปิดเผย	100	4		
2.4โครงการโปร่งใส		3		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 60			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			ผล คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1. จัดสถานที่	49(61.7)	11(18.3)	0(0.0)	1
2. มีป้ายแสดง	44(73.3)	16(26.6)	0(0.0)	1
3. จัดข้อมูล	45(75.0)	15(25.0)	0(0.0)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	47(78.3)	13(21.7)	0(0.0)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	56(93.3)	4(6.7)	0(0.0)	1
6. มีการให้ความรู้	46(76.7)	14(23.3)	0(0.0)	1
7. มีการประชาสัมพันธ์	42(70.0)	18(30.0)	0(0.0)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	44(73.3)	16(26.7)	0(0.0)	1
รวม				0.0% 1

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30								
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน	ผล				
	1	2	3						
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล									
1.จัดสถานที่	45(75.0)	15(25.0)	0(0.0)			1			
2.มีป้ายแสดง	47(78.3)	13(21.7)	0(0.0)			1			
3.จัดข้อมูล	56(93.3)	4(6.7)	0(0.0)			1			
4.ถ่ายทอดการประชุม	46(76.7)	14(23.3)	0(0.0)			1			
5.สรุปการปฏิบัติงาน	48(80.0)	12(20.0)	0(0.0)			1			
6.มีการให้ความรู้	50(83.3)	10(16.7)	0(0.0)			1			
7.การประชาสัมพันธ์	56(93.3)	4(6.7)	0(0.0)			1			
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	46(76.7)	14(23.3)	0(0.0)			1			
รวม					0.0%	1			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล คะแนน
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
รวม			4					77.76%	4

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน							
3.หลักการมีส่วนร่วม			1	2	3	4	5	6		
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		4
รวม	0	1							66.7%	4
3.3 เทศบัญญัติ										
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)		1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	2(66.7)	0(0.0)		1
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
รวม	100	4							33.32%	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน งบประมาณ	96	4		
4.2 สมชกสภาประชุม	89	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มกติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
			ผลการ ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัด สิน	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เคารพในสิทธิประชาชน	18(30.0)	42(70.)	0(0.0)	1
2. มีความกระตือรือร้น	26(43.3)	34(56.7)	0(0.0)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	6(10.0)	48(80.0)	6(10.0)	1
4. กล้ายอมรับ	28(46.7)	32(53.3)	0(0.0)	1
รวม			1.5%	1

จากตาราง 9 ผลการประเมิน อบต. ท่าบอน มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ท่าบอนตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. ท่าบอน มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 มีเพียงตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้ออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อบัญญัติ อบต. ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการ

ประเมิน อบต. ท่าบอน พบว่า ในปีที่ทำกำรประเมิน อบต. ท่าบอน ไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ท่าบอน ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. ท่าบอน มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน ไม่ได้มีการร่างข้อบัญญัติ อบต. ขึ้นใหม่ในปีที่มีการประเมิน มีแต่การข้อบัญญัติ อบต. ฉบับเก่า ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน มีการเปิดเผยข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่ายนอกจากนี้ อบต. ท่าบอน ยังมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น คือ โครงการตรวจสอบการจ้าง มีการประมูลงาน โครงการ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่กล่าวว่า เป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเรื่องทั่วไป แต่จะรู้เรื่องงบประมาณรายจ่ายบ้าง และ อบต. ท่าบอน ไม่ได้ประกาศให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอะไรเลย หน่วยงานดำเนินงานเฉพาะภายในเป็นประจำ แต่ก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ท่าบอน ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. ท่าบอน มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ระบบเสียงตามสายเทศบาล รายงานกิจการประจำปี บอกผ่านผู้นำชุมชน และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.tabon.go.th โดยประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ เช่นเดียวกับเทศบาลควนลัง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยตั้งรับเรื่องร้องทุกข์/แจ้งการทุจริต ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 มีผลประเมินในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณประจำปี อบต. ท่าบอน อ้างว่า ประชาชนไม่มีความรู้ในด้านนี้ และตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. ท่าบอน มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน มีโครงการให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบโครงการทุกโครงการ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมงาน อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัด 3.1 และ 3.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำ ส่วนเรื่องข้อบัญญัติ อบต. ส่วนใหญ่จะเป็นข้อบัญญัติเก่า ส่วนเรื่องที่ดินไม่สามารถ

ออกเสียงได้เต็มที่คือเรื่องงบประมาณรายจ่าย เพราะทางหน่วยงาน จะมีโครงการที่ตั้งไว้อยู่แล้ว อาจจะมีเฉพาะบางเรื่องที่ประชาชนขอมาโดยตรงจึงออกเสียงได้เต็มที่”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. ท่าบอน ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า อบต. ท่าบอน มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึก รับผิดชอบ ตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ท่าบอน มีโครงการทุกโครงการ บรรลุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนเอาใจใส่ในการประชุมสภา

ส่วนตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ส่วนใหญ่ กล่าวว่า “นายก อบต. เอาใจใส่ประชาชนทั่วไป ส่วนการทำงานของ อบต. ท่าบอน มีการดำเนินงานอย่างเรียบง่าย ไม่มีอะไรเด่น ส่วนปลัด ทำงานดี”

ตาราง 10 ผลคะแนนเทศบาลตำบลภสีทอง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน	ผลการประเมิน			
	ดิบ				
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	62	3			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1เทศบัญญัติเปิดเผย					
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3งปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส	100	4			
		3			
	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
ตัวบ่งชี้	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนนที่ ใช้เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	6(20.0)	16(53.3)	8(26.7)		1
2. มีป้ายแสดง	10(33.3)	12(40.0)	8(26.7)		1
3. จัดข้อมูล	17(56.7)	10(33.3)	3(10.0)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	14(46.7)	16(53.3)	0(0.0)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	17(56.7)	13(43.3)	0(0.0)		1
6. มีการให้ความรู้	13(43.4)	16(53.3)	1(3.3)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	7(23.3)	19(63.3)	4(13.3)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	4(13.3)	21(70.0)	14(16.7)		1
รวม				12.08%	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30									
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผล					
	1	2	3	คะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน	การประเมิน					
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล										
1.จัดสถานที่	6(20.0)	18(60.0)	6(20.0)		1					
2.มีป้ายแสดง	7(23.3)	15(50.0)	8(26.7)		1					
3.จัดข้อมูล	6(20.0)	23(76.7)	1(3.3)		1					
4.ถ่ายทอดการประชุม	20(66.7)	7(23.3)	3(10.0)		1					
5.สรุปการปฏิบัติงาน	8(26.7)	25(83.3)	4(13.3)		1					
6.มีการให้ความรู้	10(33.3)	22(73.3)	0(0.0)		1					
7.การประชาสัมพันธ์	3(10.0)	24(80.0)	3(10.0)		1					
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	10(33.3)	20(66.7)	0(0.0)		1					
รวม				10.41%	1					
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน	ผลการ	ความถี่ของคะแนน				ผลคะแนน	ผล		
	ดิบ	ประเมิน	1	2	3	4	5	6	ที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน	การประเมิน
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.1 แผนพัฒนาสามปี										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)		2
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	3(100)	2(66.7)		1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4
รวม			4						66.66%	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล							
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน				ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
			1	2	3	4		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	1	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	52	3					16.66%	1
3.3 เทศบัญญัติ								
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
รวม	100	4					20.0%	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1โครงการใน งบประมาณ.	92	4			
4.2สมาชิกสภาประชุม	90	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผลการ ประเมิน
	1	2	3		
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เข้าใจใส่ประชาชน	11(0.0)	14(46.7)	5(16.7)		1
2.มีความกระตือรือร้น	18(60.0)	10(33.3)	2(6.7)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	14(46.6)	14(46.6)	2(6.7)		1
4.กล้ายอมรับ	15(50.0)	12(40.0)	3(10.0)		1
รวม				10.02%	1

จากตาราง 10 ผลการประเมินเทศบาลตำบลนาสีทองมีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาสีทองตามหลักนิติธรรม พบว่า เทศบาลตำบลนาสีทองมีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลนาสีทองได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎเทศบัญญัติ ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่เทศบัญญัติที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีบ้าง เฉพาะบาง

โครงการเท่านั้น เช่น โครงการก่อสร้างถนนลาดยางสายผลสามัคคี โครงการสนับสนุนการศึกษา สำหรับเยาวชนผู้ด้อยโอกาส โครงการครัวเรือนนำร่องตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาสีทองตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลนาสีทองมีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 อยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลนาสีทองไม่ได้มีการร่างเทศบัญญัติขึ้นใหม่ มีแต่เทศบัญญัติฉบับเก่าเท่านั้น ทั้งนี้เทศบาลตำบลนาสีทอง ได้มีการเปิดเผยเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี และเทศบาลตำบลนาสีทอง ยังมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายและกิจกรรมเพื่อสร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงาน

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัดที่ 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนไม่ค่อยได้รับรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติเลย ไม่เคยรับรู้ว่ามีกระบวนการติดตามประเมินผล จะรับรู้การจัดทำงบประมาณบางครั้ง แต่หน่วยงานมักไม่ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ประชาชนก็จะรับรู้ผ่านทางป้ายประกาศเมื่อก่อสร้างเสร็จ”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาสีทองตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลตำบลนาสีทองมีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลนาสีทอง มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระดบ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เสียงตามสาย รายงานกิจการประจำปี บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพบเห็นการทุจริต/ประพฤติมิชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.nasritong.go.th ทั้งนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี เกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 เทศบาลตำบลนาสีทองมีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลนาสีทอง มีโครงการให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานจ้าง เพื่อให้ประชาชนผู้ที่ต้องรับผลกระทบโดยตรง หากงานจ้างนั้นไม่มีคุณภาพได้เข้ามาเป็นผู้ตรวจคุณภาพของงานจ้างว่ามีระดับคุณภาพเหมาะสมกับงานงบประมาณหรือไม่

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนตามมีเพียงตัวชี้วัด 3.1 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 2 ตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ กล่าวว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และมีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายจริง แต่การ

มีส่วนร่วมดังกล่าวตนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มักจะมีกลุ่มที่ให้ผู้นำคล้อยตามกับการดำเนินงานของหน่วยงาน บางครั้งแอบมีการให้สินบนเพื่อยอมรับกับข้อความความคิดเห็นของหน่วยงาน”

4) การประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนาสีทองตามหลักความสำนึก
 รับผิดชอบ พบว่า เทศบาลตำบลนาสีทองมีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลนาสีทอง มีโครงการทุกโครงการบรรลุผลในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี สมาชิกสภาให้ความสนใจในการเข้าร่วมประชุม

ส่วนตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่กล่าวว่า “ไม่พอใจการทำงานของเทศบาลนาสีทอง นายกเทศมนตรี และคณะทำงาน ไม่ค่อยมีความสำนึกรับผิดชอบเท่าที่ควร ขาดความเอาใจใส่ต่อประชาชน ไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งต่างจากตอนหาเสียงว่าจะทำเพื่อประชาชน แต่ท้ายที่สุดแล้วก็ไม่ได้ทำอะไรให้แก่ประชาชน และยังซื้อเสียงผู้นำชุมชน กลุ่มชาวบ้าน เวลาให้ออกเสียงเข้าข้างหน่วยงาน และเทศบาลตำบลนาสีทองมีการโกงกินกันเยอะ ประชาชนไม่มีสิทธิออกเสียง ไม่มีสิทธิที่จะทำอะไร คณะทำงานได้เลย มันเสียงมาก”

ตาราง 11 ผลคะแนน อบต. จะทิ้งพระ

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	82	4			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย					
2.2ติดตามประเมินผล	100	4			
2.3งปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส	100	4			
		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)		1
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	23(76.7)	7(23.3)		1
3. จัดข้อมูล	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)		1
6. มีการให้ความรู้	0(0.0)	23(76.7)	9(30.0)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	21(70.0)	9(30.0)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)		1
รวม				22.92%	1

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					
			1	2	3	4		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0	1	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0(0.0)	3(100)	0	1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0(0.0)	3(100)	0	1	
รวม	0	1				0.0%	1	
3.3 เทศบัญญัติ								
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0(0.0)	3(100)	0	1	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0(0.0)	3(100)	0	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1	
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1	
รวม	100	4				0.0%	1	

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน	ผล		
	ดิบ	การประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		1		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน งปม.	92	4		
4.2 สมชกสภาประชุม	90	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัด สิน	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เบาลใจใส่ประชาชน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)	1
2. มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	3(10.0)	27(90.0)	0(0.0)	1
4. กล้ายอมรับ	0(0.0)	30(100.0)	0(0.0)	1
รวม				5.0% 1

จากตาราง 11 ผลการประเมิน อบต. จะทิ้งพระ มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. จะทิ้งพระตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. จะทิ้งพระ มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. จะทิ้งพระ ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่มีความสอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา การออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ได้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนด และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับ

แผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเรื่องการประปา และบ่อดักไขมัน พ.ศ. 2550 และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551 สอดคล้องกับ โครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์หมู่ที่ 2 ต. จะทิ้งพระ โครงการก่อสร้างหอกระจายข่าวหมู่ที่ 1 และโครงการก่อสร้างถนน ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550-2552

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. จะทิ้งพระตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. จะทิ้งพระ มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.3 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. จะทิ้งพระ มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เปิดเผยข้อบัญญัติ อบต. เรื่องงบประมาณ ยกเว้นการดำเนินงานตาม ตัวชี้วัดที่ 2.2 อบต. จะทิ้งพระ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลของข้อบัญญัติที่ ออกไป ทั้งนี้ อบต. จะทิ้งพระ มีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น อยู่ใน ขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเป็นประจำ

ส่วนผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตามตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กล่าวว่า “ตนไม่ค่อยได้รับรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างข้อบัญญัติอะไรเลย จะรู้เพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ รายจ่าย แต่ก็ไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก และไม่ทราบว่า อบต. จะทิ้งพระ มีการเปิดเผยข้อมูล ผ่านช่องทางใดบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะเห็นป้ายแสดงไว้บนบอร์ดของหน่วยงานบ้าง ส่วนรถแห่ หรือ เสียงตามก็ประกาศแต่งงานศพ งานสังสรรค์ หรือเรียกผู้ใหญ่ประชุมเท่านั้น”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. จะทิ้งพระ ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. จะทิ้งพระ มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัด ที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. จะทิ้งพระ มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ มีเสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน และผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ คือ www.jatingphra.go.th ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 และ ตัวชี้วัดที่ 3.4 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. จะทิ้งพระ ไม่ได้ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และ อบต. จะทิ้งพระ เป็น อบต. ที่ไม่มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบใด ๆ

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 โดยผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ กล่าวว่า “ตนได้ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ จัดทำร่างข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ รายจ่ายบ้างบางครั้ง ส่วนใหญ่ อบต. จะทิ้งพระ จะเป็นผู้ดำเนินการเอง แล้วค่อยบอกให้ตนรับรู้ ในภายหลัง”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. จะตั้งพระ ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบพบว่า อบต. จะตั้งพระ มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. จะตั้งพระ มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี สมาชิกสภาเอาใจใส่ในการเข้าร่วมประชุมสภา

ผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “รู้สึกเฉย ๆ กับการดำเนินงานของ อบต. จะตั้งพระ หน่วยงานมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนบ้างเป็นบางเรื่อง ส่วนพนักงานใน อบต. จะตั้งพระ มีการบริการดีในระดับหนึ่ง และประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ไม่ได้เรียกร้องอะไรจาก อบต. จะตั้งพระ เลยไม่ได้ทราบว่าในพื้นที่ของตนมีปัญหาอะไรบ้าง”

ตาราง 12 ผลคะแนน อบต. คลองอุทะมา

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตามกม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	100	4			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	50	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3ปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดต้อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนนที่ ใช้เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่องทั่วไป และรายจ่าย					
1.จัดสถานที่	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)		1
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	27(90.0)	3(10.0)		1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
6.มีการให้ความรู้	2(6.7)	28(93.3)	4(13.3)		1
7.มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)		1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
รวม				12.5%	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดัดอาหารการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล					
1.จัดสถานที่	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)		1
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	27(90.0)	3(10.0)		1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
6.มีการให้ความรู้	0(0.0)	28(93.3)	4(13.3)		1
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)		1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
รวม				12.5%	1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล								
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3				ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						
			1	2	3	4	5	6	
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1

รวม	4	77.78%	4
-----	---	--------	---

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน			6		
		1	2	3	4	5		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	2(66.7)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
รวม	0	1					0.0%	1
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ งบประมาณ.								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.รวมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	100	4					20 %	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน งบประมาณ	94	4		
4.2 สมชกสภาประชุม	84	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
			ผลการ ประเมิน	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เอาใจใส่ประชาชน	0(0)	25(83.3)	5(16.7)	1
2. มีความกระตือรือร้น	0(0)	26(86.7)	4(13.3)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0)	27(90.0)	3(10.0)	1
4. กล้ายอมรับ	0(0)	30(100)	0(0.0)	1
รวม			10.0%	1

จากตาราง 12 ผลการประเมิน อบต. คลองอู่ตะเภา มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองอู่ตะเภาตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. คลองอู่ตะเภา มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับ แผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง 2546 ข้อบัญญัติเรื่องการติดตั้งบ่อดักไขมัน

บำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2550 สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2547-2550 จนถึงฉบับปัจจุบัน และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการก่อสร้างถนน และโครงการก่อสร้างคูระบายน้ำ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2551-2553

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองอู่ตะเภา ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. คลองอู่ตะเภา มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา ไม่มีการเปิดเผยการจัดทำร่างข้อบัญญัติ อบต. เนื่องจาก อบต. คลองอู่ตะเภา ไม่ได้มีการจัดทำข้อบัญญัติฉบับใหม่ขึ้น ทำให้ อบต. คลองอู่ตะเภา จึงไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลด้วย ทั้งนี้ อบต. คลองอู่ตะเภา ไม่ได้มีการเปิดเผยข้อบัญญัติงบประมาณด้วย เนื่องจาก ผู้ที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีโครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. มีโครงการให้ความรู้ทางด้าน และการปกครองท้องถิ่น มีโครงการจัดประชาคมหมู่บ้านก่อนจัดทำแผนเป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “อบต. คลองอู่ตะเภา มีการเปิดเผยข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เสียงตามสาย ประกาศตามบอร์ดของหน่วยงาน และการร้องเรียนการทุจริตผ่านเว็บไซต์จริง แต่จะเป็นมีการร้องเรียนเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการจัดงานภายใน อบต. การประชุมผู้ใหญ่บ้าน และงานศพ”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองอู่ตะเภา ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. คลองอู่ตะเภา มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วมตัวชี้วัดที่ 3.1, และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ ระบบเสียงตามสาย ประกาศตามบอร์ดของหน่วยงาน และการร้องเรียนการทุจริตผ่านเว็บไซต์ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ จากผลประเมินดังกล่าว คือ ตัวชี้วัดที่ 3.3 การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับผลประเมินของตัวชี้วัดที่ 2.3 หลักการมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณ ทำให้ทราบว่า อบต. คลองอู่ตะเภา ให้ข้อมูลที่บิดเบือนความเป็นจริง ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. คลองอู่ตะเภา มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง อบต. คลองอู่ตะเภา

มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน มีการจัดประชาคมหมู่บ้านเป็นประจำเพื่อให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเอง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตำบล 3.1 มีผลประเมิน อยู่ในระดับ 4 ส่วนตำบล 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในทุกระดับชั้นของการมีส่วนร่วม แต่ตนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เพราะว่าหน่วยงานไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ใหม่เลย และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายน้อยมาก ส่วนใหญ่ อบต. คลองอู่ตะเภา เป็นผู้ดำเนินการเอง”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองอู่ตะเภา ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบพบว่า อบต. คลองอู่ตะเภา มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตำบล 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองอู่ตะเภา มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี สมาชิกสภาเอาใจใส่ในการเข้าร่วมประชุมสภา

ส่วนตำบล 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “การดำเนินงานของ อบต. คลองอู่ตะเภา มีนายก อบต. ที่มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเฉพาะบางเรื่อง เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้การบริการดี ไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคล แต่ก็ไม่เคยเห็นผลงานที่นายก อบต. สัญญาไว้ว่าจะทำเป็นรูปเป็นร่างเลย”

ตาราง 13 ผลคะแนน อบต. คลองหลา

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1 โครงการสอดคล้อง	65	2			
1.2 ออกตาม กม.	0	1			
1.3 ความต้องการ ปชช.	0	1			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1 ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2 ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3 ปม. เปิดเผย	100	4			
2.4 โครงการโปร่งใส		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดำรงการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
1	2	3			
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)		1
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	15(50.0)	15(50.0)		1
3. จัดข้อมูล	0(0.0)	29(96.7)	1(3.3)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
6. มีการให้ความรู้	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	18(60.0)	12(40.0)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	17(56.7)	13(43.3)		1
รวม				30.0%	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30						
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน	ผล		
	1	2	3				
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล							
1.จัดสถานที่	0(0.0)	25(83.3)	6(20.0)			1	
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	15(50.0)	15(50.0)			1	
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	15(50.0)	15(50.0)			1	
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	29 (96.7)	1(3.3)			1	
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)			1	
6.มีการให้ความรู้	0(0.0)	13(43.3)	17(56.7)			1	
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	20(73.3)	13(43.3)			1	
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	27(90.0)	18 (80.0)	12(40.0)			1	
รวม					37.5%	1	

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล คะแนน
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	

6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	4
รวม	4				88.88%		4

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	1	2	3	4		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป							เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
รวม	0	1					77.8%	4
3.3 เทศบัญญัติ								
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
5.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
รวม	100	4					46.64%	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน	ผล		
	ดิบ	การประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน งบประมาณ	86	4		
4.2 สมาชิกสภาประชุม	90	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			ผลการประเมิน
	1	2	3	
			คะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)	1
2. มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	11(36.7)	19(63.3)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0.0)	30(100)	0(0.0)	1
4. กล้ายอมรับ	0(0.0)	30(100)	0(0.0)	1
รวม			31.%	1

จากตาราง 13 ผลการประเมิน อบต. คลองหลา มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหลาตามหลักนิติธรรม พบว่า

อบต. คลองหลา ดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ในตัวชี้วัด 1.1 ผลประเมินอยู่ในระดับ 2 กล่าวคือ อบต. คลองหลา มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปีแค่ 65% เท่านั้น และส่วน ตัวชี้วัด 1.2 และ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหลา ไม่มีการออกกฎ ข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และไม่มีข้อบัญญัติ อบต. ที่ออกนั้นได้ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี เนื่องจาก อบต. คลองหลา อ้างว่า เป็น อปท. ขนาดเล็ก และเป็น อปท. ที่มีความเป็นกันเองกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานต่างๆ ส่วนใหญ่ อบต. คลองหลา จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหลาตามหลักความโปร่งใส

พบว่า อบต. คลองหลา มีผลประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหลา ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผล ประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองหลา มี การเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี และอบต. คลองหลา มี กิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีการเปิดซอง การเสนอราคา ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใส ด้านนโยบายท้องถิ่น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อ ราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อ ราชการ กล่าวว่า “การดำเนินงานส่วนใหญ่ของ อบต. คลองหลา จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ตนก็ไม่ทราบหน่วยงานทำอะไรบ้าง และไม่คอยรู้เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน มากมายนัก” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวได้สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหลา ตามหลักการมีส่วนร่วม

พบว่า อบต. คลองหลา มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัด ที่ 3.1, และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหลา มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ มีการรับรู้ข้อมูลผ่านเสียงตามสาย ประกาศตาม บอร์ดของหน่วยงาน ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำข้อบัญญัติ เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ยังมีผู้รับแจ้งเหตุการณ์ทุจริต ส่วนตัวชี้วัด 3.2 มีผลประเมินอยู่ ในระดับ 1 และตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองหลา ไม่มีการให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. คลองหลา ไม่มี การออกข้อบัญญัติ อบต. ฉบับใหม่เป็นเวลาหลายปี และ อบต. คลองหลา มีการดำเนินงานใน ลักษณะของการแสดงความคิดเห็น และมองปัญหาภายในหน่วยงานเท่านั้น จึงทำให้ประชาชนไม่ มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป นอกจากนี้ อบต. คลองหลา ยังมีกิจกรรมพบประชาชนเป็นประจำ เพื่อที่จะให้ประชาชนร่วมแสดงความ

คิดเห็นในการจัดทำโครงการต่างๆ ของหน่วยงาน ซึ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตำบล 3.1 และ 3.2 มีผลการประเมินในระดับ 4 และผลการประเมินตำบล 3.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในทุกระดับชั้นของการมีส่วนร่วม แต่ตนไม่ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย เพราะส่วนใหญ่เรื่องรายจ่าย อบต. คลองหลา จะจัดการเองทั้งหมด ผู้นำจะรับรู้ภายหลังที่มีการประชุมเรียบร้อยแล้วเท่านั้น และชาวบ้านก็ไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานมากนัก หน่วยงานว่าอย่างไร ชาวบ้านก็ว่าตามนั้น”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหลา ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบพบว่า อบต. คลองหลา มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตำบล 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหลา มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี อบต. คลองหลา จะให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตำบล 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 ประชาชนส่วนใหญ่ กล่าวว่า “นายก อบต. มีความเอาใจใส่ดี แต่ชาวบ้านเองที่ไม่ได้สนใจการดำเนินงานของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่มีความเป็นกันเองบ้างบางครั้ง แต่ก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร ส่วนชาวบ้านเองก็ไม่เห็นจะเคยเรียกร้องอะไรมากมาย”

ตาราง 14 ผลคะแนน อบต. ชุมพล

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน	ผลการประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคลอง	97	4		
1.2ออกตาม กม.	100	4		
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1		
2.2ติดตามประเมินผล	0	1		
2.3งปม. เปิดเผย	100	4		
2.4โครงการโปร่งใส		4		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มกติดตอราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			ผลคะแนนที่ ใช้เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	
1. จัดสถานที่	1(3.3)	20(66.7)	9(30.0)	1
2. มีป้ายแสดง	6(20.0)	15(50.0)	9(30.0)	1
3. จัดข้อมูล	20(66.7)	10(33.3)	0(0.0)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	18(60.0)	9(30.0)	3(10.0)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	17(56.7)	12(40.0)	1(3.3)	1
6. มีการให้ความรู้	20(66.7)	9(30.0)	1(3.3)	1
7. มีการประชาสัมพันธ์	6(20.0)	19(63.3)	5(16.7)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	17(56.7)	11(36.6)	2(6.7)	1
รวม			12.5%	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การ ประเมิน ที่ ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30					
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน	ผล การ ประเมิน	
	1	2	3			
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล						
1.จัดสถานที่	0(0.0)	20(66.7)	10(33.3)			1
2.มีป้ายแสดง	5(16.7)	20(66.7)	5(16.7)			1
3.จัดข้อมูล	17(56.7)	13(43.3)	0(0.0)			1
4.ถ่ายทอดการประชุม	18(60.0)	12(40.0)	0(0.0)			1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	13(43.3)	13(43.3)	4(13.3)			1
6.มีการให้ความรู้	21(70.0)	9(30.0)	0(0.0)			1
7.การประชาสัมพันธ์	7(23.3)	22(73.3)	1(3.3)			1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	18(60.0)	12(40.0)	0(0.0)			1
รวม				8.32%		1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล คะแนน
			1	2	3	4		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.1 แผนพัฒนาสามปี								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
รวม	4						77.78%	4

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล								
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						
3.หลักการมีส่วนร่วม			1	2	3	4	5		
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									
1.ได้รับข่าวสาร		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
2.ระดมความคิดเห็น		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
3.ระบุประเด็นปัญหา		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
5.รับผิดชอบโครงการ		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
6.ติดตามประเมินผล		1(33.3)	0	0	0	2(66.7)		0	1
รวม	0	1						0.0%	1
3.3 เทศบัญญัติ									
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.									
1.ได้รับข่าวสาร		0(0.0)	0	0	0	3(100)		0	1
2.ระดมความคิดเห็น		0(0.0)	0	0	0	3(100)		0	1
3.ระบุประเด็นปัญหา		0(0.0)	0	0	0	3(100)		0	1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ		0(0.0)	0	0	0	3(100)		0	1
5.ติดตามประเมินผล		0(0.0)	0	0	0	3(100)		0	1
รวม	0	1						0.0%	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล		ผลการประเมินที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน	
	หน่วยงาน			
	คะแนนดิบ	ผล		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน สปม.	94	4		
4.2 สมัชชิกสภาประชุม	72	3		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			ผลการประเมินที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เอาใจใส่ประชาชน	8(26.7)	20(66.7)	2(6.7)	1
2. มีความกระตือรือร้น	14(46.6)	16(53.3)	0(0)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	10(33.4)	19(63.3)	1(3.3)	1
4. กล้ายอมรับ	7(23.3)	23(76.7)	0(0.0)	1
รวม				2.5%

จากตาราง 14 ผลการประเมิน อบต. ชุมพล มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชุมพล ตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. ชุมพล มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ชุมพล มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้ออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อบัญญัติ อบต. ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของ

ประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมิน อบต. ชุมพล พบว่า อบต. ชุมพล ไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ชั้นใหม่ มีแต่ ข้อบัญญัติ ฉบับเก่าเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชุมพล ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. ชุมพล มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ชุมพล ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ทั้งนี้ อบต. ชุมพล มีแต่ข้อบัญญัติ อบต. ฉบับเก่า จึงไม่มีการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลด้วย ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 และ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ชุมพล มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติ เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี และมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น อยู่ในขั้นตอนมีการประเมินโครงการ คือ โครงการที่ให้ประชาชนรับรู้ การเปิดซอง การเสนอราคา เป็นโครงการที่ทำเป็นประจำ และเปลี่ยนประชาชนผู้เข้าร่วมทุก 2 ปี รวมถึงการดำเนินงานดังกล่าวมีการประเมินผลโครงการ และนำไปปรับปรุงในปีต่อไป

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนไม่รู้ว่าหน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป และเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเลย ส่วนเรื่องที่เปิดเผยผ่านบอร์ดของหน่วยงานส่วนใหญ่เรื่องที่รู้จะเป็นเรื่องการจัดแข่งขันกีฬา งานศพ งานบุญซะมากกว่า” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบต.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชุมพล ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. ชุมพล มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วมในตัวชี้วัดที่ 3.1 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัด 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ชุมพล มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เสียงตามสาย รายงานกิจการประจำปี บอร์ดของหน่วยงาน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.chumpon.go.th แต่ อบต. ชุมพล จะไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป และไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. ชุมพล ไม่ได้มีการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไปในปีที่ผ่านมา ส่วนข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย หน่วยงานได้ดำเนินงานเองโดยอ้างว่าหน่วยงานมีความรู้และทราบถึงปัญหาและความเหมาะสมในแต่ละโครงการ ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. ชุมพล มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ชุมพล มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง คือ มีโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับ เวทีประชาคม สภากาแฟ เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตำบล 3.1 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 ส่วนตำบลที่ 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ส่วนใหญ่หน่วยงานจะเรียกผู้นำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำ โดยให้เข้าไปแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ในการเป็นตัวแทนของชุมชนตนเองได้อย่างเต็มที่ แต่ในปีที่ผ่านมา อบต. ชุมพล ไม่ได้ให้ตนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป อีกทั้งตนก็ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หน่วยงานจะดำเนินการเอง และแจ้งให้ทราบในภายหลัง”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. ชุมพล ตามหลักความสำคัญที่รับผิดชอบพบว่า อบต. ชุมพล มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำคัญที่รับผิดชอบ ในตำบล 4.1 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 4 และตำบลที่ 4.2 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ชุมพล มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี แต่ อบต. คลองหลาจะให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา มากกว่า อบต. ชุมพล

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตำบล 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กล่าวว่า “นายก อบต. ไม่ค่อยมีบทบาทอะไรเท่าไร คนที่มีบทบาทมากที่สุดคือรองนายก อบต. การดำเนินงานต่างๆ ส่วนใหญ่อำนาจจะตกอยู่กับรองนายก เพราะรองนายก อบต. เป็นคนที่มีทรัพยากรมาก บางครั้งตนรู้สึกว่ามีอำนาจให้แต่ละหมู่บ้านไม่เท่ากัน หมู่ที่ 7 ของบประมาณไปเท่าไรไม่เคยได้ แต่หมู่ที่ 3 ได้ก่อนทั้งๆที่ไม่ต้องขออะไร ซึ่งทำให้ตนรู้สึกถึงความไม่ยุติธรรม ฉะนั้นการดำเนินงานการทุจริตหรือพฤติกรรมไม่ชอบของคณะทำงานก็อย่าไปพูดถึงเลยละกัน สุดท้ายตนก็ไม่สามารถเรียกร้องอะไรได้”

ตาราง 15 ผลคะแนน อบต. คลองหอยโข่ง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	53	1			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	100	4			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3งปม. เปิดเผย	100	4			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ผู้ให้ข้อมูล					
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผล
	1	2	3	คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	การ ประเมิน
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่องทั่วไป และรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	4(13.4)	26(86.6)	0(0.0)		1
2. มีป้ายแสดง	7(23.3)	23(76.6)	0(0.0)		1
3. จัดข้อมูล	28(93.3)	2(6.7)	0(0.0)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	27(90.0)	3(10.0)	0(0.0)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	27(90.0)	3(10.0)	0(0.0)		1
6. มีการให้ความรู้	28(93.3)	2(6.7)	0(0.0)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	10(33.3)	20(73.3)	0(0.0)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	26(86.6)	4(13.4)	0(0.0)		1
รวม				0.0%	1

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	ประชาชนผู้มกติดต่อราชการ N = 30							
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผล			
	1	2	3					
2.6 รับรู้ผลดำเนินงาน การและประเมินผล								
1.จัดสถานที่	3(10.0)	25(83.3)	2(6.7)				1	
2.มีป้ายแสดง	10(33.3)	20(73.3)	0(0.0)				1	
3.จัดข้อมูล	27(90.0)	3(10.0)	0(0.0)				1	
4.ถ่ายทอดการประชุม	29(96.7)	1(3.3)	0(0.0)				1	
5.สรุปการปฏิบัติงาน	27(90.0)	3(10.0)	0(0.0)				1	
6.มีการให้ความรู้	27(90.0)	3(10.0)	0(0.0)				1	
7.การประชาสัมพันธ์	10(33.3)	20(73.3)	0(0.0)				1	
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	27(90.0)	1(3.3)	2(6.7)				1	
รวม						1.67%	1	

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล							ผล คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3								
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน							ผล	ผล
			1	2	3	4	5				
3.หลักการมีส่วนร่วม											
3.1 แผนพัฒนาสามปี											
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)			1		
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)			1		
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)			1		
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)			1		
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)			1		
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)			1		
รวม		4						0.0%	1		

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน							
			1	2	3	4	5	6		
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป										
1.ได้รับข่าวสาร		0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
2.ระดมความคิดเห็น		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ		0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
5.รับผิดชอบโครงการ		0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
6.ติดตามประเมินผล		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
รวม	0	1						0.0%	1	
3.3 เทศบัญญัติ										
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
2.ระดมความคิดเห็น		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา		0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ		0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
5.ติดตามประเมินผล		0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
รวม	100	4						0.0%	1	

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน	ผล			
	ดิบ	การประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน ชม.	92	4			
4.2 สมาชิกสภาประชุม	90	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผลการ
	1	2	3	คะแนน	ประเมิน
				ที่ใช้เป็น	
				เกณฑ์	
				ตัดสิน	
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เข้าใจใส่ประชาชน	19(63.3)	9(30.0)	2(6.7)		1
2.มีความกระตือรือร้น	20(66.7)	7(23.3)	3(10.0)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	21(70.0)	8(26.7)	1(3.3)		1
4.กล้ายอมรับ	21(70.0)	9(30.0)	0(0.0)		1
รวม				5.0%	1

จากตาราง 15 ผลการประเมิน อบต. คลองหอยโข่ง มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหอยโข่งตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. คลองหอยโข่ง มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ในตัวชี้วัด 1.1 ผลประเมินอยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัด 1.2 และ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปีจริง 53% และ อบต. คลองหอยโข่ง ได้มีการออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และมีข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับ

ความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี อาทิเช่น ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม คมนาคม โครงการส่งเสริมการกีฬาทุกระดับ และโครงการสงเคราะห์ เด็ก สตรีและคนชรา ตามแผนพัฒนาสามปี ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550-2552

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหอยโข่งตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. คลองหอยโข่ง มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลเนื่องจาก อบต. คลองหอยโข่ง ไม่มีการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปมาเป็นเวลานาน จึงทำให้ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี และมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ โครงการในลักษณะการประกาศให้ประชาชน เข้าร่วมประชุมสภา และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การตั้งกรรมการ ตรวจสอบงานจ้าง เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตามตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “อบต. คลองหอยโข่ง มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณบ้าง แต่ไม่รู้ว่าผ่านช่องทางใดบ้าง ที่สำคัญเสียงตามสายไม่ได้มีมานานมาก เพราะเครื่องขยายเสียงเสียมาเป็นเวลานาน อบต. คลองหอยโข่ง ไม่ยอมซ่อมแซม ชาวบ้านเลยไม่รู้ว่าหน่วยงานทำอะไรบ้าง และที่ได้ยินมาส่วนใหญ่ อบต. คลองหอยโข่ง จะเป็นผู้จัดการเองทั้งหมด”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหอยโข่ง ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. คลองหอยโข่ง มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านเสียงตามสาย ประกาศตามบอร์ดของหน่วยงาน ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี แต่ อบต. คลองหอยโข่ง ไม่ได้มีการออกข้อบัญญัติใหม่มาเป็นเวลานาน จึงไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริงคือ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเปิดซอง การจ้างงาน เป็นต้น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตัวชี้วัด 3.1, 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนไม่

ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเลย อาจเป็นเพราะไม่มีการออกข้อบัญญัติมานานแล้ว แต่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่ายบ้างบางครั้ง เพราะส่วนใหญ่เรื่องรายจ่าย อบต. คลองหอยโข่ง จะจัดการเองทั้งหมด ประชาชนไม่ค่อยได้เข้าไปรับรู้มากเท่าไร แม้แต่ผู้นำเองก็ไม่ค่อยได้รู้เรื่องอะไรเลย”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหอยโข่ง ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า อบต. คลองหอยโข่ง มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตัวชี้วัดที่ 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหอยโข่ง มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี แม้ว่าจะมีเจ้าหน้าที่น้อยแต่สมาชิกสภาให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ส่วนตัวชี้วัดที่ 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “อบต. คลองหอยโข่ง ไม่มีความเอาใจใส่ความเดือดร้อนของประชาชน เครื่องขยายเสียงที่เสียมานานแล้ว อบต. คลองหอยโข่ง ก็ยังไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหามาให้ชาวบ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยพอใจกับการทำงานของหน่วยงาน แม้แต่ชาวบ้านแถวนี้ติดการพนันเป็นจำนวนมาก อบต. คลองหอยโข่ง ก็ไม่คิดจะทำอะไรเลย บางครั้งมีการเก็บส่วยซะเอง นอกจากนี้ อบต. คลองหอยโข่ง มักจะเลือกปฏิบัติกับคนที่เป็นพรรคพวกเดียวกัน” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบท.

ตาราง 16 ผลคะแนนเทศบาลตำบลบ้าย้อย

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	96	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1เทศบาลัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3งปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3	ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	3(10.0)	15(50.0)	12(40.0)		1
2. มีป้ายแสดง	7(23.3)	16(53.3)	7(23.3)		1
3. จัดข้อมูล	7(23.3)	19(63.3)	4(13.3)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	7(23.3)	18(60.0)	5(16.7)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	14(46.7)	14(46.7)	7(23.3)		1
6. มีการให้ความรู้	0(0.0)	23(76.7)	5(16.7)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	25(83.3)	0(0.0)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	21(70.0)	9(30.0)		1
รวม				20.41%	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การ ประเมิน			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30								
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนนที่ใช้ เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	ผล				
	1	2	3						
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล									
1.จัดสถานที่	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)			1			
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	19(63.3)	11(36.7)			1			
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	24(80.0)	6(20.0)			1			
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	21(70.0)	9(30.0)			1			
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)			1			
6.มีการให้ความรู้	0(0.0)	23(76.7)	7(23.3)			1			
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	18(60.0)	12(40.0)			1			
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	22(73.3)	8(26.7)			1			
รวม					26.25%	1			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						
			1	2	3	4			5
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	1	1(33.3)	2(66.7)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	1	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
รวม	4						88.9%	4	

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						
		1	2	3	4	5	6		
4. หลักการมีส่วนร่วม									
รวม									
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
รวม	0	1						55.5%	3
3.3 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ จปม.									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	1
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	1(33.3)	0(0.0)	1
รวม	100	4						20.0%	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4โครงการร่วมคิดทำ		1			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1โครงการใน งบประมาณ	96	4			
4.2สมาชิกสภาประชุม	88	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดัดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผล	ผลการ
	1	2	3	คะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ประเมิน
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เข้าใจใส่ประชาชน	11(36.7)	10(33.3)	9(30.0)		1
2.มีความกระตือรือร้น	11(36.7)	17(56.7)	2(6.7)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	3(10.0)	27(90.0)	0(0.0)		1
4.กล้ายอมรับ	2(6.7)	28(93.3)	0(0.0)		1
รวม				9.17%	1

จากตาราง 16 ผลการประเมินเทศบาลตำบลสะบาย้อย มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสะบาย้อย ตามหลักนิติธรรม พบว่า เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 แต่ตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้ออกกฎเทศบัญญัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่เทศบัญญัติไม่ได้สอดคล้องกับ

ความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมินเทศบาลตำบลสะบาย้อย พบว่า เทศบาลตำบลสะบาย้อย ไม่มีการจัดทำเทศบัญญัติฉบับใหม่ แต่มีฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น จึงไม่มีการออกเทศบัญญัติ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสะบาย้อยตามหลักความโปร่งใส พบว่า เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อย ไม่มีการเปิดเผยการจัดทำร่างเทศบัญญัติ เนื่องจาก เทศบาลตำบลสะบาย้อย ไม่ได้มีการจัดทำเทศบัญญัติฉบับใหม่ แต่มีฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และเทศบาลตำบลสะบาย้อยจะให้ความสำคัญกับความปลอดภัยให้แก่คนในพื้นที่เสี่ยง มากกว่าเรื่องอื่นๆ จึงไม่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลด้วย ทั้งนี้ เทศบาลตำบลสะบาย้อยไม่มีการเปิดเผยการจัดทำงบประมาณประจำปีด้วย ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 ที่มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีโครงการเทศบาลพบประชาชน จัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง ต้นปีกับปลายปี ซึ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “ชาวบ้านที่นี่ไม่ค่อยได้รับรู้เกี่ยวกับการจัดทำเทศบัญญัติเรื่องทั่วไปหรือเรื่องงบประมาณรายจ่ายอะไรเลย เพราะชาวบ้านที่นี่ต่างคนต่างอยู่ เทศบาลตำบลสะบาย้อยเองจะเป็นผู้ดำเนินเองทั้งหมด เพราะที่นี่เป็นพื้นที่สีแดง ชาวบ้านไม่ค่อยให้ความสำคัญอะไรกับเทศบาลตำบลสะบาย้อยมากนัก นอกจากสนใจเรื่องปากท้องและความเป็นอยู่ของตนเท่านั้น”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสะบาย้อยตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 ผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระดับ โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ มีเสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน และประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี แต่เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีการออกเทศบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อยไม่มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบใดๆ เลย

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนตามตัวชี้วัด 3.1, 3.2 และ 3.3 พบว่า มีเพียงตัวชี้วัด 3.1 ผลประเมินในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัด 3.2 มีผลประเมินในระดับ 3 และตัวชี้วัดที่ 3.3 มีผลประเมินในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ตนได้เข้าไปแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเป็นประจำ ส่วนการเข้า

ไปมีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติเรื่องทั่วไปนั้น ไปเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ผู้นำส่วนใหญ่ก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอะไรมาก จะเออออตามที่หน่วยงานดำเนินการไว้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณ”

4) การประเมินการดำเนินงานของส่วนเทศบาลตำบลสะบาย้อยตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลสะบาย้อย มีโครงการทุกโครงการบรรลุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี เทศบาลตำบลสะบาย้อยจะให้ความสำคัญการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัดที่ 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “ชาวบ้านที่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนใจการทำงาน of หน่วยงานเท่าไร เคว่ายังงให้ทำอะไรก็ตามนั้น”

ตาราง 17 ผลคะแนน อบต. คูซุด

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคลอง	96	4		
1.2ออกตาม กม.	100	4		
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1		
2.2ติดตามประเมินผล	0	1		
2.3งปม. เปิดเผย	100	4		
2.4โครงการโปร่งใส		3		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย	ผลคะแนนที่		ผล การ ประเมิน	
	ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน			
1. จัดสถานที่	1(3.3)	20(66.7)	9(30.0)	1
2. มีป้ายแสดง	6(20.0)	15(50.0)	9(30.0)	1
3. จัดข้อมูล	20(66.7)	10(33.3)	0(0.0)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	18(60.0)	19(63.3)	3(10.0)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	17(56.7)	12(40.0)	1(3.3)	1
6. มีการให้ความรู้	20(66.7)	9(30.0)	1(3.3)	1
7. มีกาประชาสัมพันธ์	6(20.0)	19(63.3)	5(16.7)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	17(56.7)	11(36.7)	2(6.7)	1
รวม			12.5%	1

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30						
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	1	2	3				
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล							
1.จัดสถานที่	3(10.0)	22(73.3)	5(16.7)				1
2.มีป้ายแสดง	7(23.3)	19(63.3)	4(13.3)				1
3.จัดข้อมูล	17(56.7)	13(43.3)	0(0.0)				1
4.ถ่ายทอดการประชุม	18(60.0)	12(40.0)	0(0.0)				1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	17(56.7)	13(43.3)	0(0.0)				1
6.มีการให้ความรู้	21(70.0)	9(30.0)	0(0.0)				1
7.การประชาสัมพันธ์	7(23.3)	22(73.3)	1(3.3)				1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	18(60.0)	12(40.0)	0(0.0)				1
รวม					4.16%		1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	2(66.7)	0(0.0)	0		1	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
รวม	4						0.0%	1	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล								
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน
		1	2	3	4	5	6		
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	2
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0	1
รวม	0	1						0.0%	1
3.3 เทศบัญญัติ									
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.									
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0(0.0)	3(100)		1
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1
รวม	100	4						0.0%	1

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน งบประมาณ	77	3			
4.2 สมาชิกประชุม	69	2			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3		
			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัดสิน	ผลการ ประเมิน	
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1. เอาใจใส่ประชาชน	8(0.0)	20(66.7)	2(6.7)		1
2. มีความกระตือรือร้น	14(46.6)	16(53.4)	0(0)		1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	10(33.4)	19(63.3)	1(3.3)		1
4. กล้ายอมรับ	7(23.4)	23(76.6)	0(0.0)		1
รวม				2.5%	1

จากตาราง 17 ผลการประเมิน อบต. คูซุด มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คูซุด ตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. คูซุด มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คูซุด มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้ออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อบัญญัติ อบต. ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมิน อบต. คูซุด พบว่า อบต. คูซุด ไม่ได้มีการออกข้อบัญญัติ อบต. มาเป็นเวลานาน ดังนั้น

อบต. คูซุด จึงไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คูซุด ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. คูซุด มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คูซุด ไม่มีการเปิดเผยร่างการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป เนื่องจาก อบต. คูซุด ไม่ได้มีการออกข้อบัญญัติ อบต. มาเป็นเวลานาน ทำให้ อบต. คูซุด ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 2.4 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ แม้ว่า อบต. คูซุด จะไม่มีการเปิดเผยร่างการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป แต่ อบต. คูซุด มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี นอกจากนี้ อบต. คูซุด ยังมีกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีคณะกรรมการประมูลการจ้าง เป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสดำเนินนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนอยู่ที่นี่มานาน ไม่ค่อยได้รับรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างข้อบัญญัติอะไรเลย แม้แต่การเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย อบต. คูซุด ไม่ได้มีการทำงานใดๆ ไม่ได้มีการเปิดเผยอะไรเลย แม้แต่งานกีฬา ยังไม่มีเลย”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คูซุด ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. คูซุด มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงาน ในตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คูซุด มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับขั้นตอน ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านเสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน และเว็บไซต์ www.kukud.go.th และประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีได้ ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 และตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คูซุด ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป โดย อบต. คูซุด ได้ดำเนินการเองทั้งหมด โดยอ้างว่า หน่วยงานจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ จึงไม่ได้ให้ชาวบ้านทั่วไปเข้ามารับรู้และมีส่วนร่วม ทั้งนี้ อบต. คูซุด ได้มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง โดย อบต. คูซุด จะมีโครงการ อบต. พบประชาชน

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัด 3.1, 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตั้งแต่มีการเลือกตั้งนายก อบต. และไม่มีใครลงสมัคร ตนไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่เคยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป แม้แต่เรื่องการจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายตนไม่เคยรู้เรื่องอะไรเลย ส่วนใหญ่ อบต. คูซุด จะ

เป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ไม่รู้ว่า อบต. คูซุด มีระบบการทำงานหรือไม่ ไม่เคยเห็นผลงานอะไรเลย ขนาดตนซึ่งเป็นผู้นำยังตอบลูกบ้านไม่ได้ว่าทำงานอะไรไปแล้วบ้าง” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าว จึงไม่สอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบต.

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. คูซุด ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า อบต. คูซุด มีการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 ผลประเมินในระดับ 3 และตัวชี้วัดที่ 4.2 ผลการประเมินอยู่ในระดับ 2 กล่าวคือ อบต. คูซุด มีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีบ้าง สมาชิกสภาไม่ได้เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีทุกครั้ง โดย อบต. คูซุด อ้างว่า เป็น อบต. ขนาดเล็ก เจ้าหน้าที่มีงานที่รับผิดชอบมาก จึงไม่ได้มีเวลาเข้าร่วมประชุมที่พร้อมเพียงกัน

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ชาวบ้านไม่เคยเห็นการทำงานของหน่วยงานเลย นายก อบต. ก็ไม่มาทำงาน เห็นแต่ร้านอาหารหรือนั่งกินเหล้าจนไม่ได้ทำงาน นายก อบต. ไม่มีความรับผิดชอบใดๆ แม้แต่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เวลาจะไปขอถ่ายเอกสาร ก็ชักสีหน้า ไม่เคยต้อนรับเลย ตนอยู่ที่นี้ย่อมรู้ว่าอะไรเป็นอะไร อยากให้ที่นี่ปรับปรุงการทำงาน เพราะอยู่มานานไม่ค่อยมีอะไรดีขึ้นเลย”

ตาราง 18 ผลคะแนน อบต. ควนรู

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	100	4			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	20	1			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1			
2.2ติดตามประเมินผล	0	1			
2.3ปม. เปิดเผย	0	1			
2.4โครงการโปร่งใส		3			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
1	2	3			
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	2(6.7)	28(93.3)		1
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	2(6.7)	28(93.3)		1
3. จัดข้อมูล	12(40.0)	16(53.3)	2(6.7)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	2(6.7)	28(93.3)	0(0.0)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	13(43.3)	17(56.7)	0(0.0)		1
6. มีการให้ความรู้	10(33.3)	20(66.7)	0(0.0)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	3(10.0)	27(90.0)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	6(20.0)	24(80.0)		1
รวม				12.5%	1

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การใช้เป็น เกณฑ์ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30								
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น	ผล				
	1	2	3						
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล									
1.จัดสถานที่	0(0.0)	1(3.3)	29(96.7)			1			
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	1(3.3)	29(96.7)			1			
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	27(90.0)	3(10.0)			1			
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)			1			
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	12(40.0)	18(60.0)			1			
6.มีการให้ความรู้	2(6.7)	27(90.0)	1(3.3)			1			
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	3(10.0)	27(90.0)			1			
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	6(20.0)	24(80.0)			1			
รวม				4.16%		1			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล การใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล คะแนน
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)		1	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)		1	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)		1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	0(0.0)	3(100)		4	
รวม	4						33.31%	1	

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน							
		1	2	3	4	5	6			
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.2 เทศบัญญัติ										
ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
รวม	0	1							0.0%	1
3.3 เทศบัญญัติข้อบัญญัติ										
ปม.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	0(0.0)	3(100)	4	
รวม	100	4							40 %	2

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		1			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน ชม.	100	4			
4.2 สมาชิกสภาประชุม	94	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัดสิน	ผลการ ประเมิน
1	2	3			
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เอาใจใส่ประชาชน	0(0)	7(33.3)	23(76.7)		3
2.มีความกระตือรือร้น	0(0)	9(30.0)	21(70.0)		3
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	0(0)	9(30.0)	21(70.0)		3
4.กล้ายอมรับ	2(6.7)	13(43.3)	15(50.0)		1
รวม				66.67%	2

จากตาราง 18 ผลการประเมิน อบต. ควนรู มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ควนรูตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. ควนรู มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.2 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ควนรู มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และได้ออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อบัญญัติ อบต. ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมิน

อบต. ควนรู พบว่า อบต. ควนรู ไม่ได้มีการออกข้อบัญญัติ อบต. มาเป็นเวลานาน ดังนั้น อบต. ควนรู จึงไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ควนรู ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. ควนรู มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ควนรู ไม่มีการเปิดเผยร่างข้อบัญญัติ อบต. ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลและไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณประจำปีด้วย เนื่องจาก อบต. ควนรู ไม่มีการออกข้อบัญญัติใหม่มานานแล้ว การดำเนินงานในเรื่องงบประมาณเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ควนรู มีโครงการ อบต. พบประชาคม มีการตั้งคณะกรรมการตรวจงานจ้าง เปิดช่องประมูล เป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ที่อยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กล่าวว่า “ตนไม่ค่อยได้รับรู้เกี่ยวกับการจัดทำร่างข้อบัญญัติเลย ไม่รู้ว่ามีเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล จะรู้เรื่องการจัดทำงบประมาณบ้างเท่านั้น ชาวบ้านค่อนข้างไว้ใจการทำงานของหน่วยงาน ที่ผ่านมาก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร ตนจึงไม่ได้ติดตามหรือรับรู้มากนัก” ดังนั้น ผลการประเมินดังกล่าว จึงสอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบต.

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ควนรู ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. ควนรู มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ควนรู มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับการมีส่วนร่วม โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่าน เสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงตามสถานที่ต่างๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.khuanru.go.th ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีได้ ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ควนรู ไม่มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบใดๆ เลย

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนตามในตัวชี้วัด 3.1 และ 3.2 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 2 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ตนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากนัก ด้วยงานที่มากและเป็น อบต. มีขนาดเล็ก หน่วยงานจึงเป็นผู้รับผิดชอบ โดยตนจะรู้ภายหลังและจะนำไปบอกชาวบ้าน ส่วนเรื่องงบประมาณก็เช่นกันได้เข้าไปมีส่วนร่วมบ้าง แต่ก็ไม่ได้อยู่

มากนัก ทั้งนี้ อบต. ควนรู จะเป็นผู้จัดการเอง หน้าที่ของตนส่วนใหญ่จะเป็นตัวประสานเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องงานศพ งานบุญ งานเลี้ยงปีใหม่มากกว่า”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. ควนรู ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบพบว่า อบต. ควนรู มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ควนรู มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมสภา

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตัวชี้วัดที่ 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 2 กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่กล่าวว่า “อบต. ควนรู มีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน ชาวบ้านจึงไม่ได้สนใจการทำงานของหน่วยงานมากนัก ส่วนใหญ่จะเห็นว่าดีอยู่แล้ว แต่ก็ไม่ได้ว่าจะดีหมดทุกอย่าง ดีบ้างไม่ดีบ้าง เลยเฉยๆ การทำงานของอบต. ควนรู ไม่ได้มีปัญหาอะไรให้ชาวบ้านเดือนร้อน”

ตาราง 19 ผลคะแนน อบต. บางเหริ่ง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคลอง	97	4		
1.2ออกตาม กม.	0	1		
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1		
2.2ติดตามประเมินผล	0	1		
2.3งปม. เปิดเผย	0	1		
2.4โครงการโปร่งใส		4		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 60			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1. จัดสถานที่	4(6.7)	45(75.0)	11(18.3)	1
2. มีป้ายแสดง	7(11.7)	38(63.2)	15(25.0)	1
3. จัดข้อมูล	28(46.7)	31(51.7)	1(1.7)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	27(45.0)	36(36.7)	11(18.3)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	27(45.0)	29(48.3)	4(6.7)	1
6. มีการให้ความรู้	28(46.7)	27(45.0)	5(8.3)	1
7. มีการประชาสัมพันธ์	10(16.7)	44(73.3)	6(10.0)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	26(43.3)	17(28.3)	17(28.3)	1
รวม				14.53%
				1

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล การ ประเมิน ที่ ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน
	ประชาชนผู้มกติดต่อบริการ N = 30					
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน	ผล การ	
	1	2	3			
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล						
1.จัดสถานที่	5(8.3)	53(88.3)	2(3.3)			1
2.มีป้ายแสดง	10(16.7)	37(61.7)	13(21.7)			1
3.จัดข้อมูล	27(45.0)	18(30.0)	15(25.0)			1
4.ถ่ายทอดการประชุม	29(48.3)	30(50.0)	1(1.7)			1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	27(45.0)	22(36.7)	11(18.3)			1
6.มีการให้ความรู้	27(45.0)	16(26.7)	17(28.3)			1
7.การประชาสัมพันธ์	10(16.7)	48(80.0)	2(90.0)			1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	6(20.0)	24(3.3)			1
รวม				29.93%		1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล คะแนน
			1	2	3	4		
3.หลักการมีส่วนร่วม								
3.1 แผนพัฒนาสามปี								
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
รวม		4					38.9%	1

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดันดับ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน					ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน	
			1	2	3	4	5			6
3.หลักการณ์มีส่วนร่วม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
รวม	0	1							66.7%	4
3.3 เทศบัญญัติ										
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
รวม	0	1							13.32%	1

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน			
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		3			
4. หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
4.1 โครงการใน ชม.	94	4			
4.2 สมาชิกสภาประชุม	82	4			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผลการ ประเมิน
	1	2	3		
4.3 หลักความสำนึก					
รับผิดชอบ					
1.เข้าใจใส่ประชาชน	18(30.0)	42(70.)	0(0.0)		1
2.มีความกระตือรือร้น	6(10.0)	48(80.0)	6(10.0)		1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	28(46.7)	32(53.3)	0(0.0)		1
4.กล้ายอมรับ	28(46.7)	32(53.3)	0(0.0)		1
รวม				1.5%	1

จากตาราง 19 ผลการประเมิน อบต. บางเหริ่ง มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. บางเหริ่งตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. บางเหริ่ง มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.2 และ 1.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่ อบต. บางเหริ่ง ไม่มีการออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้ไม่สามารถออกข้อบัญญัติที่กับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีได้

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. บางเหริ่ง ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. บางเหริ่ง มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง ไม่มีการเปิดเผยร่างข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณประจำปีด้วย เนื่องจาก อบต. บางเหริ่ง ไม่มีการออกข้อบัญญัติใหม่ มีแต่ข้อบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น ส่วนข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี อบต. บางเหริ่ง จะเป็นดำเนินการเอง โดยอ้างว่า ประชาชนในพื้นที่มักจะปัญหาในเรื่องเกษตรกรรมมากกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ และประชาชนมีความรู้ร้น้อย จึงทำให้การ อบต. จึงเข้าไปดำเนินการเอง ตัวชี้วัด 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร 2540 เป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น อยู่ในขั้นตอนของติดตามประเมินผล

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่กล่าวว่า “ตั้งแต่ตอนอยู่ที่นี้มาและย้ายออกไปเรียนหนังสือ และกลับมาประกอบอาชีพที่นี้อีกครั้ง ตนไม่เคยรับทราบเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานเลย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ทั้งนี้ อบต. บางเหริ่ง ก็ยังไม่มีผลงานอะไรเลย แต่ก่อนเป็นอย่างไปปัจจุบันก็เป็นอย่างนั้น ”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. บางเหริ่ง ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. บางเหริ่ง มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ตัวชี้วัดที่ 3.1 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระดับ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยผ่าน เสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงตามสถานที่ต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ www.bangrieang.go.th แต่ประชาชนสามารถไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ เนื่องจาก อบต. บางเหริ่ง ไม่ได้มีการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไปในปีที่ผ่านมา ส่วนข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย หน่วยงานได้ดำเนินการเอง โดยอ้างว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีความรู้ร้น้อย หน่วยงานจึงเข้าไปดำเนินการเอง ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. บางเหริ่ง มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ ในขั้นตอนการดำเนินงานจริง โดย อบต. บางเหริ่ง มีโครงการฝึกอบรมให้ความรู้คณะผู้บริหาร พนักงาน และตัวแทนประชาคมที่ร่วมเป็นคณะกรรมการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนในตำบล 3.1 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 ส่วนตำบล 3.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนกล่าวว่า “ตนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เคยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. แต่นานแล้ว และก็ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณอะไรได้เลย หน่วยงานจะเรียกประชุมเฉพาะทั่วๆ ไป และเรียกประชุมเกี่ยวกับงานรื่นเริง งานสังสรรค์ ปัญหาเรื่องน้ำ เท่านั้น”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. บางเหริ่ง ตามหลักความสำคัญรับผิดชอบ พบว่า อบต. บางเหริ่ง มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำคัญรับผิดชอบ ในตำบลที่ 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. บางเหริ่ง มีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา และให้ความสำคัญกับการประชุมเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ตำบล 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่กล่าวว่า “การดำเนินงานของ อบต. บางเหริ่ง เป็นไปอย่างเรื่อยๆ นายกกี้ไม่ได้จะมีความกระตือรือร้นอะไรมากนัก เจ้าหน้าที่บริการดีแล้วแต่สถานการณ์ในช่วงนั้น การทำงานตามพันธะสัญญาที่ไม่มีอะไร อยู่อย่างไกรก็อยู่อย่างนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง บ้างครั้งก็เกิดความน่าเบื่อ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ ชาวบ้านบางคนก็ไม่ได้ใส่ใจสักเท่าไร”

ตาราง 20 ผลคะแนน อบต. จลุง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	หน่วยงาน				
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน			
1. หลักนิติธรรม					
1.1โครงการสอดคลอง	47	1			
1.2ออกตาม กม.	100	4			
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1			
2. หลักความโปร่งใส					
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	100	4			
2.2ติดตามประเมินผล	20	1			
2.3งปม. เปิดเผย	50	2			
2.4โครงการโปร่งใส		2			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล				
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผล การใช้เป็นเกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
1	2	3			
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่อง ทั่วไปและรายจ่าย					
1. จัดสถานที่	0(0.0)	24(86.6)	6(20.0)		1
2. มีป้ายแสดง	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
3. จัดข้อมูล	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
4. ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	27(90.0)	3(10.0)		1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)		1
6. มีการให้ความรู้	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
7. มีการประชาสัมพันธ์	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)		1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)		1
รวม				11.67%	1

ตาราง 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล					ผล ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	ประชาชนผู้มั่งคั่งต่ออาชกร N = 30								
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น	ผล				
	1	2	3						
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล									
1.จัดสถานที่	0(0.0)	24(86.6)	6(20.0)			1			
2.มีป้ายแสดง	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)			1			
3.จัดข้อมูล	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)			1			
4.ถ่ายทอดการประชุม	0(0.0)	27(90.0)	3(10.0)			1			
5.สรุปการปฏิบัติงาน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)			1			
6.มีการให้ความรู้	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)			1			
7.การประชาสัมพันธ์	0(0.0)	25(83.3)	5(16.7)			1			
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	0(0.0)	28(93.3)	2(6.7)			1			
รวม				11.67%		1			
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน	
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน n = 3						
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน						ผล คะแนน ที่ใช้
			1	2	3	4			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.1 แผนพัฒนาสามปี									
1.ได้รับข่าวสาร	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1		
2.ระดมความคิดเห็น	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1		
3.ระบุประเด็นปัญหา	0	0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	1		
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1		
5.รับผิดชอบโครงการ	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1		
6.ติดตามประเมินผล	0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1		
รวม	4						11.1%	1	

ตาราง 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล									
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดื่บ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน				ผล คะแนน ที่ใช้	ผล การ ประเมิน		
		1	2	3	4	5	6			
3.หลักการมีส่วนร่วม										
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100.0)	2(66.7)	4	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100.0)	2(66.7)	4	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	2(66.7)	2(66.7)	4	
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	4	
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	3(100.0)	2(66.7)	4	
รวม	0	1							66.7%	4
3.3 เทศบัญญัติ										
ข้อบัญญัติ งบประมาณ.										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
5.ติดตามประเมินผล			0	0	0	0	3(100)	0(0.0)	1	
รวม	0	1							0.0%	1

ตาราง 20 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน		
3.4 โครงการร่วมคิดทำ		1		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1 โครงการใน สปม.	82	4		
4.2 สมัชชิกสภาประชุม	76	3		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			ผล คะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน
	1	2	3	
4.3 หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
1. เอาใจใส่ประชาชน	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)	1
2. มีความกระตือรือร้น	0(0.0)	26(86.7)	4(13.3)	1
3. ไม่เลือกปฏิบัติ	3(10.0)	27(90.0)	0(0.0)	1
4. กล้ายอมรับ	0(0.0)	30(100.0)	0(0.0)	1
รวม				6.65%
				1

จากตาราง 20 ผลการประเมิน อบต. ฉลุง มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ฉลุง ตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. ฉลุง มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 และ 1.3 อยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. ฉลุง ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 47% และ อบต. ฉลุง มีการออกกฎข้อบัญญัติที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่มีข้อบัญญัติที่สอดคล้องกับความต้องการของ

ประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย กล่าวคือ จากหลักฐานเอกสารของการประเมิน อบต. ฉลุง พบว่า อบต. ฉลุง มีการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องการจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปื้อน แต่ อบต. ฉลุง ไม่มีหลักฐานยืนยันว่า ข้อบัญญัติ อบต. ที่ออกมานั้น มาจากความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ฉลุง ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. ฉลุง มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัดที่ 2.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ฉลุง มีการเปิดเผยร่างข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องการจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและสิ่งเปื้อน แต่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ส่วนตัวชี้วัด 2.3 และ 2.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 2 กล่าวคือ อบต. ฉลุง มีการเปิดเผยการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี จัดทำเอกสารเผยแพร่ หลังจากได้จัดทำข้อบัญญัติ อบต. เสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้ อบต. ฉลุง กำลังมีโครงการ “ท้องถิ่นไทยใสสะอาด” เป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่นอีกด้วย

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “อบต. ฉลุง มีการเลือกตั้งใหม่ ตนจึงไม่ค่อยรับรู้การทำงานของ อบต. ฉลุง มากนัก ไม่รู้ว่ามีการเปิดเผยอะไรบ้าง แต่ที่ทราบ ณ ตอนนี้ คือ คณะทำงานยังไม่เรียบร้อย และตนก็ยังไม่รู้ว่าจะออกหัวหรือก้อย ”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. ฉลุง ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. ฉลุง มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ฉลุง มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระดับ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่าน เสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงตามสถานที่ต่างๆ แต่ประชาชนสามารถไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณประจำปี ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 อบต. ฉลุง มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. ฉลุง ไม่มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบใดๆ เลย

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชนตามตัวชี้วัด 3.1 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ในปีนี้ตั้งแต่มีการเลือกตั้งใหม่ ตนยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเลย แต่จากปีก่อนๆ ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องขยะบ้าง แต่ไม่ได้มีการทำเป็นการติดตามประเมินผล และตนไม่ได้

เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณบ่อยมากนัก จะมีเพียงบางครั้ง ที่ อปท. ใช้งบประมาณพิเศษ เพื่อแก้ปัญหาที่ประชาชนร้องเรียนมา”

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. ฉลุง ตามหลักความสำคัญรับผิดชอบ พบว่า อบต. ฉลุง มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำคัญรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 อยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัด 4.2 อยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. ฉลุง มีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี และให้ความสำคัญกับการประชุมเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี

ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “อบต. ฉลุง เพิ่งมีการเปลี่ยนนายก อบต. ใหม่ ฉะนั้นชาวบ้านส่วนใหญ่ยังรู้สึกเฉยๆ และยังไม่รู้ลักษณะการทำงานของนายก อบต. คนใหม่เลยว่าจะออกหัวออกก้อย”

ตาราง 21 ผลคะแนน อบต. คลองหรั่ง

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน		
1. หลักนิติธรรม				
1.1โครงการสอดคล้อง	100	4		
1.2ออกตาม กม.	0	1		
1.3ความต้องการ ปชช.	0	1		
2. หลักความโปร่งใส				
2.1ข้อบัญญัติเปิดเผย	0	1		
2.2ติดตามประเมินผล	0	1		
2.3งปม. เปิดเผย	0	1		
2.4โครงการโปร่งใส		3		
ผู้ให้ข้อมูล				
ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			
	1	2	3	
2.5 รับรู้ข้อมูลเรื่องทั่วไป และรายจ่าย			ผล คะแนนที่ ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	
1. จัดสถานที่	9(30.0)	7(23.3)	14(46.7)	1
2. มีป้ายแสดง	13(43.3)	3(10.0)	14(46.7)	1
3. จัดข้อมูล	13(43.3)	17(56.7)	0(0.0)	1
4. ถ่ายทอดการประชุม	19(63.3)	11(36.7)	0(0.0)	1
5. สรุปการปฏิบัติงาน	16(53.3)	14(46.7)	0(0.0)	1
6. มีการให้ความรู้	23(76.7)	0(0.0)	0(0.0)	1
7. มีการประชาสัมพันธ์	7(23.3)	7(23.3)	10(39.69)	1
8. เผยแพร่บนเว็บไซต์	14(46.7)	13(43.3)	8(29.1)	1
รวม				20.27%
				1

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูล

ตัวบ่งชี้	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30				
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
	1	2	3		
2.6 รับรู้ผลดำเนินการและประเมินผล					
1.จัดสถานที่	10(33.3)	6(20.0)	14(46.7)		1
2.มีป้ายแสดง	8(26.6)	8(26.6)	14(46.7)		1
3.จัดข้อมูล	7(23.3)	21(70.0)	2(6.7)		1
4.ถ่ายทอดการประชุม	11(36.7)	17(56.7)	2(6.7)		1
5.สรุปการปฏิบัติงาน	15(50.0)	14(46.7)	1(3.3)		1
6.มีการให้ความรู้	19(63.3)	10(33.3)	1(3.3)		1
7.การประชาสัมพันธ์	15(50.0)	7(23.3)	8(26.7)		1
8.เผยแพร่บนเว็บไซต์	15(50.0)	7(23.3)	8(26.7)		1
รวม				20.85%	1

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล						ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน		
	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3							
	คะแนน ดิบ	ผลการ ประเมิน	ความถี่ของคะแนน		5	6				
3.หลักการมีส่วนร่วม			1	2	3	4	5	6		
3.1 แผนพัฒนาสามปี										
1.ได้รับข่าวสาร			0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1
2.ระดมความคิดเห็น			0	0	0	0(0.0)	3(100)	0		1
3.ระบุประเด็นปัญหา			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1
4.ส่วนร่วมรับผิดชอบ			0	0	0	1(33.3)	2(66.7)	0		1
5.รับผิดชอบโครงการ			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1
6.ติดตามประเมินผล			0	0	0	2(66.7)	1(33.3)	0		1
รวม		4						0.0%		1

ตาราง 21 (ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูล

ตัวบ่งชี้	หน่วยงาน		ผู้นำชุมชน N = 3					ผล คะแนน ที่ใช้ เป็น เกณฑ์ ตัดสิน	ผล การ ประเมิน
			คะแนน ผลการ ดิบ ประเมิน		ความถี่ของคะแนน				
	1	2	3	4	5	6			
3.หลักการมีส่วนร่วม									
3.2 เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติเรื่องทั่วไป									
1.ได้รับข่าวสาร			0 0 0	0(0.0)	3(100)	0		1	
2.ระดมความคิดเห็น			0 0 0	3(100)	0(0.0)	0		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0 0 0	3(100)	0(0.0)	0		1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0 0 0	3(100)	0(0.0)	0		1	
5.รับผิดชอบโครงการ			0 0 0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
6.ติดตามประเมินผล			0 0 0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
รวม	0	1					0.0%	1	
3.3 เทศบัญญัติ									
ข้อบัญญัติรายจ่าย									
1.ได้รับข่าวสาร			0 0 0	1(33.3)	2(66.7)	0		1	
2.ระดมความคิดเห็น			0 0 0	3(100)	0(0.0)	0		1	
3.ระบุประเด็นปัญหา			0 0 0	3(100)	0(0.0)	0		1	
4.มีผู้เชี่ยวชาญ			0 0 0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
5.ติดตามประเมินผล			0 0 0	2(66.7)	1(33.3)	0		1	
รวม	0	1					0.0%	1	

ตาราง 21 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	หน่วยงาน			
	คะแนน ดิบ	ผล การประเมิน		
3.4โครงการร่วมคิดทำ		3		
4. หลักความสำนึก				
รับผิดชอบ				
4.1โครงการใน สปม.	100	4		
4.2สมัชชิกสภาประชุม	93	4		
ตัวบ่งชี้	ผู้ให้ข้อมูล			
	ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ N = 30			
	ความถี่ของคะแนน			ผลคะแนน ที่ใช้เป็น เกณฑ์ตัดสิน
	1	2	3	
4.3 หลักความสำนึก				ผลการ ประเมิน
รับผิดชอบ				
1.เข้าใจใส่ประชาชน	3(10.0)	21(70.0)	6(20.0)	1
2.มีความกระตือรือร้น	9(30.0)	15(50.0)	6(20.0)	1
3.ไม่เลือกปฏิบัติ	9(30.0)	19(63.3)	2(6.7)	1
4.กล้ายอมรับ	9(30.0)	19(63.3)	2(6.7)	1
รวม			13.35%	1

จากตาราง 21 ผลการประเมิน อบต. คลองหรีง มีดังนี้

1) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหรีง ตามหลักนิติธรรม พบว่า อบต. คลองหรีง มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรม ตัวชี้วัด 1.1 อยู่ในระดับ 4 และตัวชี้วัดที่ 1.2 และ 1.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหรีง ได้ดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่ อบต. คลองหรีง ไม่มีการออกกฎข้อบัญญัติที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้ไม่สามารถออกข้อบัญญัติที่กับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีได้ กล่าวคือ จาก

หลักฐานเอกสารของการประเมิน อบต. คลองหรีง พบว่า อบต. คลองหรีง ไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ใหม่มานาน ดังนั้น อบต. คลองหรีง จึงไม่มีการออกข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย

2) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหรีง ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อบต. คลองหรีง มีผลการประเมินการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหรีง ไม่มีการเปิดเผยร่างข้อบัญญัติ อบต. ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลและไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณประจำปีด้วย เนื่องจาก อบต. คลองหรีง ไม่มีการออกข้อบัญญัติใหม่มานานแล้ว การดำเนินงานในเรื่องงบประมาณเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.4 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3 อบต. คลองหรีง มีโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง มีคณะกรรมการประมูลการจ้าง ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 2.5 และ 2.6 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการส่วนใหญ่ กล่าวว่า “อบต. คลองหรีง จะดำเนินการอะไรก็ไม่เคยบอกกล่าวให้ประชาชนทราบก่อน ชาวบ้านจะทราบจากป้าย ซึ่งได้ทราบหลังจากได้ทำเสร็จสิ้นแล้ว และ อบต. คลองหรีง ละเลยและไม่สนใจความต้องการของประชาชนก่อนเลย”

3) ผลการประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหรีง ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อบต. คลองหรีง มีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1 อยู่ในระดับ 4 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ อบต. คลองหรีง มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับชั้นตอน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่าน เสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงตามสถานที่ต่างๆ แต่ อบต. คลองหรีง ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี เนื่องจาก อบต. คลองหรีง อ้างว่าประชาชนไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ ดังนั้น อบต. จึงเลือกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาดำเนินการแทน ทั้งนี้ อบต. คลองหรีง ไม่ได้ออกข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปเป็นเวลานาน จึงทำให้ อบต. คลองหรีง ไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามตัวชี้วัดที่ 3.2 และ 3.3 ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.4 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 3 กล่าวคือ อบต. คลองหรีง มีโครงการ อบต. พบประชาชน และมีสภาภาพ เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ

ส่วนผลการประเมินจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึกของกลุ่มผู้นำชุมชน ในตัวชี้วัด 3.1, 3.2 และ 3.3 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมบ้างเป็นบางครั้ง ผู้นำบางครั้งได้รับสินบนจาก อบต. คลองหรีง เพื่อแสดงความคิดเห็นตามความต้องการของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานให้ตนเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ตนก็ไม่ได้

แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปไม่ต้องพูดถึง เพราะ อบต. คลองหรั่ง ไม่เคยมีการออกข้อบัญญัติใหม่เลย และที่สำคัญเรื่องงบประมาณ อบต. คลองหรั่ง จะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด” ดังนั้น จากผลประเมินดังกล่าว จึงสอดคล้องกับผลการประเมินจากแบบประเมิน อบต.

4) การประเมินการดำเนินงานของ อบต. คลองหรั่ง ตามหลักความสำนึกรับผิดชอบพบว่า อบต. คลองหรั่ง มีผลการประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ อบต. คลองหรั่ง มีโครงการทุกโครงการบรรลุลงในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมสภา

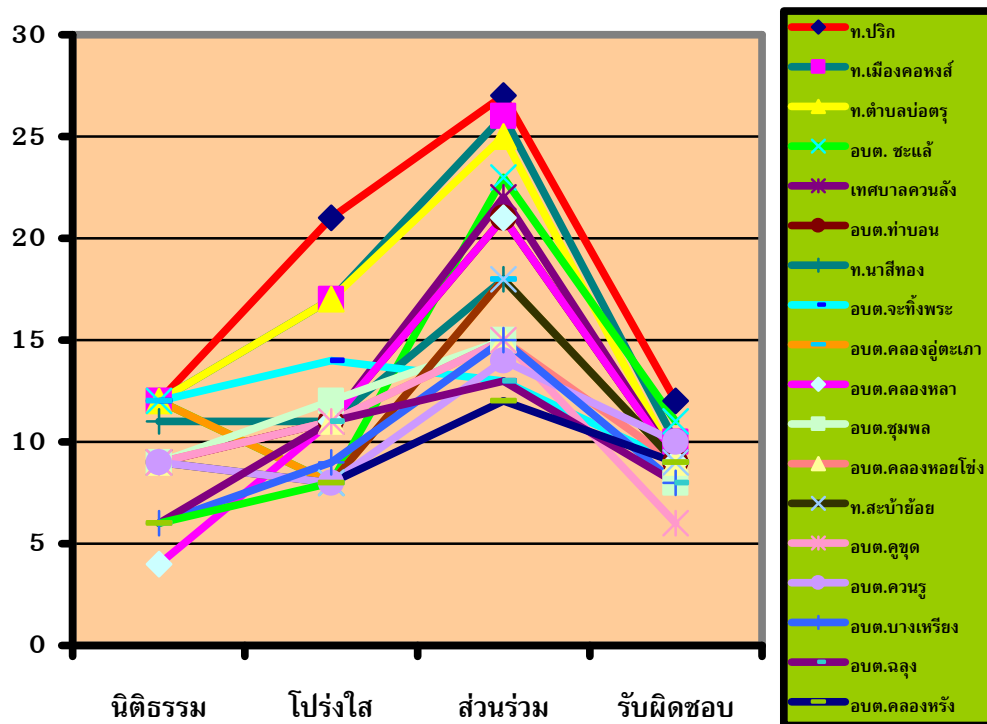
ส่วนผลการประเมินจากการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างของประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ในตัวชี้วัด 4.3 มีผลประเมินอยู่ในระดับ 1 กล่าวคือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ประชาชนส่วนใหญ่ไม่พอใจในการทำงานของ อบต. คลองหรั่ง ไม่มีการแสดงป้ายประกาศว่าทาง อบต. คลองหรั่ง มีการดำเนินงานอะไร มักจะประกาศและสอบถามตอนที่ดำเนินงานโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ที่สำคัญการเอาใจใส่ และการแก้ไขปัญหาตามความเดือดร้อนของประชาชนนั้น มักจะให้ความสำคัญกับพวกของตนเองเท่านั้น”

ตาราง 22 สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา อปท. จ. สขสภ

	หลักนิติธรรม			ลำดับ รวม	หลักความโปร่งใส				ลำดับ ด้าน	ประชาชน		ลำดับ ด้าน	ลำดับ รวม	หลักมีส่วนร่วม				ลำดับ ด้าน	ผู้นำ			ลำดับ ด้าน	ลำดับ รวม	ความสัมพันธ์กับเครือข่าย					ลำดับ ด้าน	คะแนน รวม (76)				
	หน่วยงาน				หน่วยงาน					25	26			หน่วยงาน					31	32	33			34	31	32	33	หน่วยงาน			ลำดับ ด้าน	34	ลำดับ รวม	
	11	12	13		21	22	23	24						31	32	33	34											41						42
1.พาณิชย์	4	4	4	1	4	4	4	3	1	3	3	1	1	4	4	4	3	2	4	4	4	1	1	4	4	1	4	1	1	72				
2.พาณิชย์	4	4	4	1	4	4	4	3	1	1	1	18	2	4	4	4	3	2	4	3	4	2	2	4	4	1	2	3	3	65				
3.พาณิชย์	4	4	4	1	4	4	4	3	1	1	1	18	2	4	4	4	3	2	4	3	4	2	2	4	4	1	1	18	5	64				
4.เกษตร	4	4	4	1	1	1	1	3	18	1	1	18	18	4	3	4	3	5	4	1	4	4	4	4	4	4	1	3	2	2	54			
5.เทศบาล	4	4	1	8	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	4	4	4	1	4	1	1	8	5	4	4	1	1	18	5	51				
6.เทศบาล	4	4	1	8	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	1	4	3	7	4	4	1	4	6	4	4	1	1	18	5	50				
7.พาณิชย์	4	4	3	7	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	3	4	3	5	2	1	1	13	8	4	4	1	1	18	5	49				
8.ต.ท.ท.ท.	4	4	4	1	4	1	4	3	4	1	1	18	4	4	1	4	1	12	1	1	1	18	16	4	4	1	1	18	5	48				
9.อยู่ดี	4	4	4	1	1	1	1	3	18	1	1	18	18	4	1	4	3	7	4	1	1	8	8	4	4	1	1	18	5	47				
10.ต.ท.ท.	2	1	1	18	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	1	4	3	7	4	4	1	4	6	4	4	1	1	18	5	45				
11.เขต	4	4	1	8	1	1	4	4	5	1	1	18	5	4	1	1	3	15	4	1	1	8	11	4	3	18	1	18	15	44				
11.เขต คลองขี้เหล็ก	1	4	4	8	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	1	4	3	7	1	1	1	18	11	4	4	1	1	18	5	44				
11.ท.บ.บ.บ.	4	4	1	8	1	1	1	3	18	1	1	18	18	4	1	4	1	12	4	3	1	7	8	4	4	1	1	18	5	44				
14.เขต	4	4	1	8	1	1	4	3	6	1	1	18	6	4	1	4	3	7	1	1	1	18	11	3	2	18	1	18	18	43				
15.เขต	4	4	1	8	1	1	1	3	18	1	1	18	18	4	1	4	1	12	1	1	2	13	15	4	4	1	2	3	3	41				
16.เขต	4	1	1	15	1	1	1	4	13	1	1	18	13	4	1	1	3	15	1	4	1	8	11	4	3	18	1	18	15	38				
16.เขต	1	4	1	15	4	1	2	2	6	1	1	18	6	4	1	1	1	18	1	4	1	8	16	4	3	18	1	18	15	38				
18.เขต	4	1	1	15	1	1	1	3	18	1	1	18	18	4	1	1	3	15	1	1	1	18	18	4	4	1	1	18	5	35				

ภาพประกอบ 4 แสดงผลการประเมินการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย จ.สงขลา

จากภาพประกอบ 4 กราฟแสดงผลการประเมินการดำเนินงานของ อปท. ทั้ง 18 อปท. ใน จ.สงขลา มีดังนี้ กราฟเส้นสีแดง แสดง อปท. ที่มีผลประเมินสูงสุดในทุกด้าน คือ เทศบาลตำบลปริก กราฟเส้นสีชมพูเข้ม แสดง อปท. ที่มีผลประเมินต่ำสุดด้านนิติธรรม คือ อบต. คลองทลาคา กราฟเส้นสีเขียวอ่อน กราฟเส้นสีม่วงอ่อน กราฟเส้นสีน้ำเงินเข้ม สีส้มอ่อน และกราฟเส้นสีน้ำตาล แสดง อปท. ที่มีผลคะแนนต่ำสุดด้านความโปร่งใส คือ อบต. ชะแล้ อบต. ควนรู อบต. ควนรู อบต. อู่ตะเภา และ อบต. ท่าบอน ส่วนกราฟเส้นสีน้ำเงิน แสดง อปท. ที่มีผลคะแนนต่ำสุดด้านการมีส่วนร่วม คือ อบต. คลองหรีง และกราฟเส้นสีชมพูอ่อน แสดง อปท. ที่มีผลคะแนนต่ำสุดด้านความสำนึกรับผิดชอบ คือ อบต. คูขุด

ผลสรุปการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย พบว่า

1) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุดในด้านนี้ คือ เทศบาลตำบลปริก เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลตำบลปอตรู อบต. ชะแล้ อบต. จะทิ้งพระ และ อบต. คลองอู่ตะเภา ทั้งนี้ อปท. ดังกล่าว เป็น อปท. ที่มีการดำเนินงานตามหลักนิติธรรมทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับ 4 มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปี ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีการออกกฎเทศบัญญัติ

ข้อบัญญัติ อบต. เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี กล่าวคือ เทศบาลตำบลปรัก มีเทศบัญญัติเรื่องระบบประปาและเงื่อนไขการขอใช้น้ำประปา พ.ศ. 2551 มาจากความต้องการของประชาชน และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการการจัดระเบียบจราจรในชุมชนและโครงการในการปรับปรุงถนน และคูระบายน้ำ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2549 ถึง 2551

เทศบาลเมืองคองหงส์ มีเทศบัญญัติเรื่องการควบคุม การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2551 และเทศบัญญัติเรื่องสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่เสสมอาหาร พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554 และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการชุมชนคัดแยกขยะ และโครงการสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ เด็กและคนชรา

เทศบาลตำบลบ่อตรุ มีเทศบัญญัติเรื่องควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545 และเทศบัญญัติเรื่องสถานที่จำหน่ายอาหารและเสสมอาหาร พ.ศ. 2545 ได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2544-2546 จนถึงแผนพัฒนาสามปีฉบับปัจจุบัน และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550-2552

อบต. ชะแล้ มีข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการขยายเขตไฟฟ้า และโครงการอุดหนุนชมรมผู้สูงอายุตำบลชะแล้ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554

อบต. จะทิ้งพระ มีข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเรื่องการประปา และบ่อดักไขมัน พ.ศ. 2550 และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์หมู่ที่ 2 ต. จะทิ้งพระ โครงการก่อสร้างหอกระจายข่าวหมู่ที่ 1 และโครงการก่อสร้างถนน ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2550-2552 และ

อบต. คลองอู่ตะเภา ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง 2546 ข้อบัญญัติเรื่องการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. 2550 สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2547-2550 จนถึงฉบับปัจจุบัน และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับโครงการก่อสร้างถนน และโครงการก่อสร้างคูระบายน้ำ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2551-2553

อปท. ที่ได้คะแนนต่ำสุดในด้านนี้ คือ อบต. คลองหลา เนื่องจาก อบต. คลองหลา มีการดำเนินงานจัดทำโครงการในแผนพัฒนาสามปีแค่ 65% และ อบต. คลองหลา ยังเป็นอปท. ที่ไม่มีการออกกฎข้อบัญญัติ อบต. ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และไม่มีข้อบัญญัติที่ออกนั้นได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้

อบต. คลองหลา อ้างว่า เป็น อบท. ขนาดเล็ก และเป็น อบท. ที่มีความเป็นกันเองกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่ อบต. คลองหลา จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด

2) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส อบท. ที่ได้คะแนนสูงสุดในด้านนี้ คือ เทศบาลตำบลปรัก มีผลการประเมินจากแบบประเมิน อบท. ด้านการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในตัวชี้วัดที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปรักได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เปิดเผยเทศบัญญัติเรื่องงบประมาณ และมีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล โดยผ่านบอร์ดกระดานข่าวของเทศบาลตำบลปรัก จุลสาร ประกาศต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.tonprik.org> นอกจากนี้เทศบาลตำบลปรักมีโครงการที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการดำเนินงานจริง คือ เทศบาลตำบลปรักมีกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุทุกโครงการในปีงบประมาณ 2551

ทั้งนี้เทศบาลตำบลปรักยังมีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลการดำเนินงาน และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กล่าวคือ ประชาชนในเทศบาลตำบลปรัก มีการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเรื่องงบประมาณ โดยเทศบาลตำบลปรักได้มีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โดยผ่านช่องทาง จดหมายข่าว จุลสาร ประกาศต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้บริหารของหน่วยงานให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการประชุมเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานติดตามและประเมินผลนั้น เทศบาลตำบลปรักได้ดำเนินการติดตามประเมินผลโดยการถ่ายทอดเสียงและภาพในการประชุมสภา และเทศบาลตำบลปรักยังมีการเปิดเผยรายงานผลการปฏิบัติงาน การใช้จ่าย ไม่มีผู้บริหาร และญาติเป็นผู้รับเหมา

อบท. ที่ได้คะแนนต่ำสุดในด้านนี้ คือ อบต. ชะแล้ อบต. คลองอู่ตะเภา เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อบต. ควนรู และ อบต. คลองหรั่ง ทั้งนี้ อบท. ดังกล่าว เป็น อบท. ที่ไม่มีการออกเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ในช่วงที่มีการประเมินเลย ดังนั้น อบท. จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณประจำปี อีกทั้ง อบท. ดังกล่าวไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการติดตามและประเมินผลด้วย กล่าวคือ อบต. ชะแล้ กล่าวว่า อบท. ไม่ได้ ออกข้อบัญญัติ อบต. ใหม่ มีแต่ข้อบัญญัติ อบต. ฉบับเก่า อบต. คลองอู่ตะเภา กล่าวว่า ไม่ได้มีการจัดทำข้อบัญญัติฉบับใหม่ขึ้น และผู้ที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเท่านั้น เทศบาลสะบ้าย้อย ไม่ได้มีการจัดทำเทศบัญญัติฉบับใหม่ แต่มีฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เพราะเทศบาลสะบ้าย้อยจะให้ความสำคัญกับความปลอดภัยให้แก่คนในพื้นที่เสี่ยง มากกว่าเรื่องอื่น ๆ ส่วน อบต. ควนรู และ อบต. คลองหรั่ง ไม่มีการออกข้อบัญญัติใหม่มานานแล้ว และการดำเนินงานในเรื่องงบประมาณเจ้าหน้าที่ภายในจะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด

3) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุดในด้านนี้ คือ เทศบาลตำบลปริก มีผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท. ด้านการดำเนินงานหลักการมีส่วนร่วม ในตัวชี้วัดที่ 3.1, 3.2 และ 3.3 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเสียงไร้สายเทศบาล วารสารสารต้นปริก/รายงานกิจการประจำปี กระดานข่าวเทศบาล และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ <http://www.tonprik.org> ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจ โดยผ่านตู้รับเรื่องราวร้องทุกข์/แจ้งการทุจริต ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเทศบาลตำบลปริกได้มีการนำความคิดเห็นของประชาชนไปในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการตรวจงานจ้าง และประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างเทศบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย นอกจากนี้เทศบาลตำบลปริกมีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ อยู่ในขั้นของการดำเนินงานจริง คือ โครงการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล โดยมีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้แทนชุมชนร่วมตรวจสอบเป็นคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติ คณะกรรมการประกวดราคา คณะกรรมการประมูลการจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นต้น

ทั้งนี้ เทศบาลตำบลปริกส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนทุกชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ในทุกระดับขั้นตอน กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีการดำเนินงานตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ระดับ โดยผู้นำได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เอกสาร การบอกปากต่อปาก จดหมายข่าว เทศบาลจะให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น โดยสำรวจความต้องการในเรื่องดังกล่าว โดยผ่านตู้รับความคิดเห็นของเทศบาล ในการร่วมแสดงความคิดเห็นนั้น ผู้นำสามารถที่จะนำปัญหาต่างๆ ที่ได้แต่ละชุมชนมาเป็นร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เทศบัญญัติเรื่องทั่วไป เรื่องงบประมาณรายจ่าย ซึ่งในการเสนอความคิดเห็นนี้ เทศบาลได้มีคณะกรรมการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ มาเข้าร่วมประชุม อีกทั้งผู้นำต้องร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียอีกด้วย

อปท. ที่ได้คะแนนต่ำสุดในด้านนี้ คือ อบต. คลองหรั่ง กล่าวคือ อบต. คลองหรั่ง แม้จะมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับขั้นตอน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่าน เสียงตามสาย บอร์ดของหน่วยงาน ป้ายแสดงตามสถานที่ต่างๆ แต่ อบต. คลองหรั่ง ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณประจำปี เนื่องจาก อบต. คลองหรั่ง อ้างว่าประชาชนไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ ดังนั้น อปท. จึงเลือกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาดำเนินการแทน อีกทั้ง อบต. คลองหรั่ง ไม่ได้ออกข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปเป็นเวลานาน จึงทำ

ให้ อบต. คลองหรีง ไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ทั้งนี้ผู้นำชุมชนยังกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ตนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมบ้างเป็นบางครั้ง ผู้นำบางครั้งได้รับลบบนจาก อบต. คลองหรีง เพื่อแสดงความคิดเห็นตามความต้องการของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานให้ตนเข้าไปมีส่วนร่วม แต่ตนก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปไม่ต้องพูดถึง เพราะ อบต. คลองหรีง ไม่เคยมีการออกข้อบัญญัติใหม่เลย และที่สำคัญเรื่องงบประมาณ อบต. คลองหรีง จะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด”

4) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ

อปท. ที่ได้คะแนนสูงสุดในด้านนี้ คือ เทศบาลตำบลปริกมีผลประเมินการดำเนินงานของหน่วยงานตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ในตัวชี้วัด 4.1 และ 4.2 อยู่ในระดับ 4 กล่าวคือ เทศบาลตำบลปริกมีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี และมีการนำโครงการ/กิจกรรมไปจัดทำเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีด้วย ทั้งนี้เทศบาลตำบลปริกยังใส่ใจโดยให้สมาชิกทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ เกี่ยวกับงบประมาณประจำปีด้วย นอกจากนี้ประชาชนมีความพอใจเทศบาลตำบลปริก ที่มีความเอาใจใส่ประชาชนเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ไม่ว่าจะประชาชนจะอยู่ในระดับใด นับถือศาสนาใด เทศบาลตำบลปริกไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลนั้น ๆ และสิ่งสำคัญที่สุดที่ประชาชนกล่าวตรงกันว่า “ตนเชื่อมั่นในเทศบาลตำบลปริก โดยเฉพาะผู้บริหารของเทศบาลตำบลปริกมีความกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงต่อพันธะสัญญาที่ได้ให้ไว้”

อปท. ที่ได้คะแนนต่ำสุดในด้านนี้ คือ อบต. คูซุด กล่าวคือ อบต. คูซุด มีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีบ้าง แต่สมาชิกสภาไม่ได้เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับงบประมาณประจำปีทุกครั้ง โดย อบต. คูซุด อ้างว่า เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก เจ้าหน้าที่มีงานที่รับผิดชอบมาก จึงไม่ได้มีเวลาเข้าร่วมประชุมที่พร้อมเพียงกัน อีกทั้งประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ชาวบ้านไม่เคยเห็นการทำงานของหน่วยงานเลย นายก็ไม่มาทำงาน เห็นแต่ร้านอาหารหรือนั่งกินเหล้าจนไม่ได้ทำงาน นายก็ไม่มีความรับผิดชอบใดๆ แม้แต่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เวลาจะไปขอถ่ายเอกสาร ก็ชักสีหน้า ไม่เคยต้อนรับเลย ตนอยู่ที่นี้ย่อมรู้ว่าอะไรเป็นอะไร อยากให้ที่นี่ปรับปรุงการทำงาน เพราะอยู่มานานไม่ค่อยมีอะไรดีขึ้นเลย”

2) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank สามารถแสดงไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 23 แสดงผลสหสัมพันธ์ spearman's

		นิติธรรม		โปร่งใส		การมีส่วนร่วม		สำนักปราบปราม	
		1	1	2	1	3	1	2	
นิติธรรม	1	-							
	1	.410	-						
โปร่งใส	2	.265	.197	-					
	1	.611**	.330	.373	-				
มีส่วนร่วม	3	.233	.285	.664**	.615*	-			
	1	.376	.005	.175	.205	.182	-		
สำนักปราบปราม	2	.416	.029	.592*	.398	.416	.205	-	

หมายเหตุ

1 = หน่วยงาน

2 = ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

3 = ผู้นำ

* sig < 0.05

** sig < 0.01

ตาราง 24 สรุปลหสัมพันธ์ spearman's

วิธีการ	คุณลักษณะเหมือน -วิธีการต่าง	คุณลักษณะต่าง -วิธีการเหมือน	คุณลักษณะต่างกัน -วิธีการต่าง
	ส่วนร่วม 1,3 = .615*	ส่วนร่วม, นิติ 1 = .611**	ส่วนร่วม 3, โปรง 2 = .664**
	สำนึก 1,2 = .205	สำนึก, โปรง 2 = .592*	ส่วนร่วม 3, สำนึก 2 = .416
	โปรงใส 1,2 = .197	โปรง, นิติ 1 = .410	นิติ 1, สำนึก 2 = .416
		สำนึก, นิติ 1 = .376	ส่วนร่วม 1, สำนึก 2 = .398
		ส่วนร่วม, โปรง 1 = .330	ส่วนร่วม 3, โปรง 1 = .373
		สำนึก, ส่วนร่วม 1 = .205	นิติ 1, โปรง 2 = .265
		สำนึก, โปรง 1 = .005	ส่วนร่วม 1, โปรง 2 = .373
			นิติ 1, ส่วนร่วม 3 = .233
			ส่วนร่วม 3, สำนึก 1 = .182
			โปรง 2, สำนึก 1 = .175
			โปรง 1, สำนึก 2 = .029
เฉลี่ย	.335	.361	.320

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 24 สรุปลหสัมพันธ์ spearman's มี 3 วิธีการ ดังนี้

1. คุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .615* หลักความสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับหลักความสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .205 และหลักโปรงใสหน่วยงาน กับหลักโปรงใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .197 ทั้ง 3 ค่า ดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี กล่าวคือ ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างการวัดของคุณลักษณะเหมือนกันโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน ค่าจะต้องมีความสัมพันธ์กันสูง ซึ่งจะต้องสูงกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง และสูงกว่าคุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา, 2553) ทั้ง 3 ค่า มีเพียง 1 ค่า คือ .615* ที่มีสหสัมพันธ์สูง แต่ค่าดังกล่าวยังมีสหสัมพันธ์ต่ำกว่า คุณลักษณะต่าง-วิธีการต่าง คือ หลักการมีส่วนร่วมผู้นำ กับหลักโปรงใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .664** ส่วนค่าสหสัมพันธ์คุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่างตัวอื่น ๆ มีค่าสหสัมพันธ์ที่ใกล้เคียงกัน คือ หลักความสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับหลักความสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .205 และหลักโปรงใสหน่วยงาน กับหลักโปรงใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .197 ซึ่งมีความสหสัมพันธ์ต่ำกว่า คุณลักษณะต่าง-วิธีการต่าง เช่นเดียวกัน

2. คุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน มีทั้งหมด 7 ค่า ได้แก่ หลักมีส่วนร่วม
 หน่วยงาน กับหลักนิติธรรมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .611** หลักสำนึกรับผิดชอบประชาชน
 ผู้มาติดต่อราชการ กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .592* หลัก
 โปร่งใสหน่วยงาน กับหลักนิติธรรมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .410 หลักสำนึกรับผิดชอบ
 หน่วยงาน กับหลักนิติธรรมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .376 หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับ
 หลักโปร่งใสหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .330 หลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับหลักมีส่วน
 ร่วมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .205 และหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับโปร่งใสหน่วยงาน
 สหสัมพันธ์เท่ากับ .005 ซึ่งมีอัตราค่าเฉลี่ยสหสัมพันธ์ทั้งหมดเท่ากับ .361 ทั้ง 7 ค่า มีเพียง 1
 ค่า คือ .611** ที่เป็นไปตามหลักทฤษฎี กล่าวคือ ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างการวัด
 คุณลักษณะต่างกันแต่ใช้วิธีการวัดเดียวกัน ค่าจะต้องมีความสัมพันธ์ต่ำกว่าคุณลักษณะ
 เหมือน-วิธีการต่าง และจะมีสหสัมพันธ์สูงกว่าคุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่าง (ฉัตรศิริ ปิยะพิมล
 ลิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา, 2553) ดังนั้นค่า .611** จะมีสหสัมพันธ์ที่ต่ำกว่าคุณลักษณะ
 เหมือน-วิธีการต่าง และมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน แต่ถ้าหากมอง
 อัตราค่าเฉลี่ยสหสัมพันธ์ทั้งหมดของคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน เท่ากับ .361 จะไม่
 สอดคล้องไปตามหลักทฤษฎี กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยสหสัมพันธ์ทั้งหมดของคุณลักษณะต่าง-วิธีการ
 เหมือน มีค่าเท่ากับ .361 ซึ่งมีอัตราค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง มีค่าเท่ากับ
 .335 จึงไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี

3. คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน มีค่า ทั้งหมด 11 ตัว ได้แก่ หลักการมี
 ส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เท่ากับ .664** มีค่าสูงสุด
 หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์
 เท่ากับ .416 หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
 สหสัมพันธ์เท่ากับ .416 หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มา
 ติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .398 หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้
 มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .373 หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มา
 ติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .265 หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักโปร่งใสหน่วยงาน
 สหสัมพันธ์ เท่ากับ .373 หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำ สหสัมพันธ์เท่ากับ
 .233 หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์ เท่ากับ .182
 หลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ
 .175 และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
 สหสัมพันธ์เท่ากับ .029 ค่าทั้งหมดดังกล่าว มีเพียง 5 ค่าที่เป็นไปตามหลักทฤษฎี คือ หลักนิติธรรม
 หน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .265 หลักนิติธรรม
 หน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำ สหสัมพันธ์เท่ากับ .233 หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับ
 หลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์ เท่ากับ .182 หลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อ

ราชการ กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .175 และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .029 กล่าวคือ ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน ย่อมมีค่าต่ำสุดในเมตริกซ์ โดยทั้ง 5 ค่า ดังกล่าวมีค่าต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง และต่ำกว่าคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา, 2553) ส่วนค่าอื่นๆ ไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี คือ หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เท่ากับ .664** มีค่าสูงสุดหลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .416 หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .416 หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .398 หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .373 และหลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักโปร่งใสหน่วยงาน สหสัมพันธ์ เท่ากับ .373 ค่าดังกล่าวมีสหสัมพันธ์สูงจึงไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย มีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ 1) เพื่อการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของผลการประเมินจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ □ ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน อปท. 2) ข้อมูลที่ได้จากประชาชนผู้มาติดต่อราชการ จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) ข้อมูลที่ได้จากผู้นำชุมชนจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. ผู้ถูกประเมิน คือ อปท. จ.สงขลา จำนวน □□ แห่ง ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อปท. จ.สงขลา เป็น อปท. นำร่องในการประเมินและเป็นอปท. ที่ได้เข้าร่วมโครงการ “สถานที่ราชการ ปลอดการทุจริต” ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสงขลา และ 2. ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ □ กลุ่มทฤษฎีภูมิ คือ ข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงาน และ 2. กลุ่มปฐมภูมิ คือ ประชาชนกลุ่มเฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 2.□) ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้กำหนดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวม □□อปท. ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ □มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน □- 5,000 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง อปท. ละ 30 คน กลุ่มที่ 2 มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 5,001 - □0,000 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง อปท. ละ 60 คน และกลุ่มที่ 3 มีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่ □0,001 คนขึ้นไป เลือกกลุ่มตัวอย่าง อปท. ละ □00 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 770 คน และ 2.2) ผู้นำชุมชน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบบเจาะลึก โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้นำชุมชนในแต่ละ อปท. ทั้ง 18 แห่ง จำนวน อปท. ละ 3 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมด 53 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา มี 2 ประเภท คือ 1) แบบประเมิน อปท. และ 2) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นในการประเมินทั้งหมด 4 ประเด็น 13 ตัวชี้วัด คือ 1) หลักนิติธรรม 3 ตัวชี้วัด 2) หลักความโปร่งใส มี 4 ตัวชี้วัด 3) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 4 ตัวชี้วัด และ 4) หลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 2 ตัวชี้วัด และแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มี 2 ประเด็น คือ การปลอดทุจริต

คอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มี 2 ตัวชี้วัด และการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ มี 1 ตัวชี้วัด และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน มี 1 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด ซึ่งแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนนี้จะเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างปลายเปิด จะเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นำแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) แบบประเมิน อปท. และ 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยจะเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มาติดต่อราชการและเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสัมภาษณ์เจาะลึก โดยจะเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ ร้อยละ เทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด และอธิบายรายละเอียดผลการประเมินโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และตอนที่ 2 เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา
  - 1.1 ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม พบว่า ตัวชี้วัดที่มีปัญหา คือ ตัวชี้วัดที่ 1.3 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี กล่าวคือ ผลคะแนนของตัวชี้วัดที่ 1.3 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก อปท. ที่มีคะแนนเต็ม กับกลุ่มที่สอง อปท. ที่มีคะแนนต่ำสุด อปท. ที่มีคะแนนเต็ม มีทั้งหมด 6 อปท. ได้แก่ เทศบาลตำบลปริก เทศบาลเมืองคองหงส์ เทศบาลตำบลบ่อตรุ อบต. ชะแล้ อบต. จะทิ้งพระ และ อบต. คลองอู่ตะเภา ส่วน อปท. ที่มีคะแนนต่ำสุด มีทั้งหมด 1 อปท. ได้แก่ อบต. คลองหลา ทำให้ค่าดังกล่าวมีความแตกต่างกันมาก ทั้งนี้เพราะกลุ่ม อปท. กลุ่มแรกมีการออกเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ที่มาจากความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี ยกตัวอย่างเช่น เทศบาลตำบลปริก เทศบัญญัติเรื่องระบบประปาและเงื่อนไขการขอใช้น้ำประปา พ.ศ. 2551 มาจากความต้องการของประชาชน และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการการจัดระเบียบจราจรในชุมชนและโครงการในการปรับปรุงถนน และคูระบายน้ำ ตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2549 ถึง 2551 เทศบาลเมืองคองหงส์ มีเทศบัญญัติเรื่องการควบคุม การเก็บ ขน และกำจัดสิ่ง

ปฏิภูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2551 และเทศบัญญัติเรื่องสถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2552-2554 และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ได้สอดคล้องกับโครงการชุมชนคัดแยกขยะและโครงการสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ เด็กและคนชรา เป็นต้น ในขณะที่อีกกลุ่ม อปท. ไม่ได้มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่มาจากความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีเลย ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. คลองหลา อ้างว่าเป็น อปท. ขนาดเล็กและเป็น อปท. ที่มีความเป็นกันเองกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานต่างๆ ส่วนใหญ่ อบต. คลองหลา จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด ทำให้ค่าคะแนนที่ออกมาจะมีการกระจายต่ำ

2) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส พบว่าตัวชี้วัดที่มีปัญหา คือ ตัวชี้วัดที่ 2.5 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย และตัวชี้วัดที่ 2.6 ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล อบต. ที่มีปัญหาในตัวชี้วัดที่ 2.5 และ 2.6 มีทั้งหมด 17 อปท. ได้แก่ เทศบาลเมืองคองหงส์ เทศบาลตำบลบ่อตรุ อบต. ชะแล้ เทศบาลเมืองควนลัง อบต. ท่าบอน เทศบาลตำบลนาสีทอง อบต. จะทิ้งพระ อบต. คลองอู่ตะเภา อบต. คลองหลา อบต. ชุมพล อบต. คลองหอยโข่ง เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อบต. คูซุด อบต. ควนรู อบต. บางเหรียญ อบต. ฉลุง และ อบต. คลองหรั่ง ยกเว้นเทศบาลตำบลปริก ที่ไม่มีปัญหาในด้านนี้ ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. ทั้ง 17 อปท. ดังกล่าว ประชาชนไม่ได้รับรู้เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย และไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล ยกตัวอย่างเช่น ประชาชนผู้มาติดต่อราชการของ อบต. ชะแล้ กล่าวว่า “การดำเนินงานใดๆ รู้กันในเฉพาะเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องภายใน อบต. บางครั้งประชาชนรับรู้ และบางครั้งประชาชนก็ไม่ได้รับรู้การดำเนินงานของ อบต. เลย” ประชาชนผู้มาติดต่อราชการของเทศบาลเมืองควนลัง กล่าวว่า “ไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องเกี่ยวกับการร่างเทศบัญญัติเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณรายจ่าย จะรู้เรื่องแต่การประกาศให้ประชาชนร่วมงานสังสรรค์ หรืองานพิธีกรรมต่างๆ เท่านั้น” เป็นต้น

ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล อบต. ที่มีปัญหา มีทั้งหมด 15 อปท. ได้แก่ อบต. ชะแล้ เทศบาลเมืองควนลัง อบต. ท่าบอน เทศบาลตำบลนาสีทอง อบต. จะทิ้งพระ อบต. คลองอู่ตะเภา อบต. คลองหลา อบต. ชุมพล อบต. คลองหอยโข่ง เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อบต. คูซุด อบต. ควนรู อบต. บางเหรียญ อบต. ฉลุง และ อบต. คลองหรั่ง ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. ทั้ง 15 อปท. ดังกล่าว ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล และหลาย อบต. ไม่มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เป็นเวลานาน ดังนั้น จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล และตัวชี้วัดที่ 2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูล อบต. ที่มีปัญหา มีทั้งหมด 13 อปท. ได้แก่ อบต. ชะแล้ เทศบาลเมืองควนลัง

อบต. ตำบล เทศบาลตำบลนาสีทอง อบต. คลองอู่ตะเภา อบต. คลองหลา อบต. ชุมพล อบต. คลองหอยโข่ง เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อบต. คูซุด อบต. ความรู้ อบต. บางเหรียญ และ อบต. คลองหรีง ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. ทั้ง 13 อบต. ดังกล่าว ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป

3) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ตัวชี้วัดที่มีปัญหา คือ ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุก อบต. ได้คะแนนเต็ม โดยทุก อบต. ได้ทำตามระดับการมีส่วนร่วมดังกล่าวจนครบถ้วน แต่ในเนื้อหาการปฏิบัติจริง ๆ มีความแตกต่างกัน บาง อบต. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีคุณภาพ แต่บาง อบต. จะมีบทบาทของประชาชนเป็นเพียงร่างทรง หรือตรายางให้กับผู้บริหาร ดังนั้น ต้องมีการพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับ และตัวชี้วัดที่ 3.2 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อบต. ที่มีปัญหา มีทั้งหมด 12 อบต. ได้แก่ อบต. ตำบล อบต. จะทิ้งพระ อบต. คลองอู่ตะเภา อบต. คลองหลา อบต. ชุมพล อบต. คลองหอยโข่ง เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อบต. คูซุด อบต. ความรู้ อบต. บางเหรียญ อบต. ฉลุง และ อบต. คลองหรีง ทั้งนี้เนื่องจาก อบต. ทั้ง 12 อบต. ดังกล่าวไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป บาง อบต. จะมีการดำเนินงานในเฉพาะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น โดยอ้างว่าประชาชนไม่มีความรู้เพียงพอในการจัดทำเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น อบต. คูซุด ได้ดำเนินการเองทั้งหมด โดยอ้างว่า หน่วยงานจะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ จึงไม่ได้ให้ชาวบ้านทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วม และ อบต. บางเหรียญ ไม่ได้มีการจัดทำข้อบัญญัติเรื่องทั่วไปในปีที่ผ่านมา หน่วยงานได้ดำเนินการเอง โดยอ้างว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีความรู้สั้นๆ หน่วยงานจึงเข้าไปดำเนินการเอง เป็นต้น

4) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีปัญหา คือ ตัวชี้วัดที่ 4.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทุก อบต. ได้คะแนนเต็ม ยกเว้น อบต. คูซุด จากผลการประเมิน พบว่า อบต. มีโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายจริง แต่ในทางปฏิบัติ อบต. จะสามารถนำโครงการ/กิจกรรมนั้นไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. หรือไม่ เพราะจากผลการประเมินตัวชี้วัด 3.3 ร้อยละของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จากการสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนจากหลาย อบต. จะดำเนินงานเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเอง ผู้นำจะเข้าไปมีส่วนร่วมบ้าง และบาง อบต. ก็ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมเลย ยกตัวอย่างเช่น อบต. คลองหอยโข่ง มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี แม้ว่าจะมีเจ้าหน้าที่น้อยแต่สมาชิกสภาให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของสมาชิกในการประชุมสภา แต่จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง

งบประมาณรายจ่ายบ้างบางครั้ง เพราะส่วนใหญ่เรื่องรายจ่าย อบต. คลองหอยโข่ง จะจัดการเองทั้งหมด ประชาชนไม่ค่อยได้เข้าไปรับรู้มากเท่าไร แม้แต่ผู้นำเองก็ไม่ค่อยได้รู้เรื่องอะไรเลย” อบต. คลองหรั่ง มีโครงการทุกโครงการบรรจุลงในเทศบัญญัติงบประมาณประจำปี และสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับการประชุมสภา แต่จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ตนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมบ้างเป็นบางครั้ง ผู้นำบางครั้งได้รับสินบนจาก อบต. คลองหรั่ง เพื่อแสดงความคิดเห็นตามความต้องการของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานให้ตนเข้าไปมีส่วนร่วม และที่สำคัญเรื่องงบประมาณ อบต. คลองหรั่ง จะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด” เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ในภาพรวมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย จ.สงขลา มีผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการดำเนินงานในภาพรวมของแต่ละด้าน มีดังนี้ 1) ในภาพรวม อบต. จ.สงขลา มีผลการดำเนินงานด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม มีผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง 2) ในภาพรวม อบต. จ. สงขลา ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มีผลประเมินอยู่ในระดับต่ำ 3) ในภาพรวม อบต. จ.สงขลา ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม มีผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ในภาพรวม อบต. จ.สงขลา ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ด้านที่ อบต. จ.สงขลา จะต้องปรับปรุงมากที่สุด คือ ด้านความโปร่งใส

2. ผลความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบ Spearman Rank พบว่า

1) คุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง มีทั้งหมด 3 ค่า ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .615* หลักความสำนึกรับผิดชอบต่อหน่วยงาน กับหลักความสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .205 และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .197 ทั้ง 3 ค่า มีเพียง 1 ค่า คือ .615* ที่มีสหสัมพันธ์สูง แต่ค่าดังกล่าวยังมีสหสัมพันธ์ต่ำกว่า คุณลักษณะต่าง-วิธีการต่าง คือ หลักการมีส่วนร่วมผู้นำ กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .664** ค่าดังกล่าวทั้งหมดไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี ซึ่งตามหลักทฤษฎีกล่าวว่สหสัมพันธ์ระหว่างการวัดของคุณลักษณะเหมือนกันโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน ค่าจะต้องมีความสัมพันธ์กันสูง โดยจะต้องสูงกว่าคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน และสูงกว่าคุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา, 2553)

2) คุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน มีทั้งหมด 7 ค่า มีเพียง 1 ค่า คือ หลักมีส่วนร่วมหน่วยงาน กับหลักนิติธรรมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ 611** ที่เป็นไปตามหลักทฤษฎี กล่าวคือ ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างการวัดคุณลักษณะต่างกันแต่ใช้วิธีการวัดเดียวกัน ค่าจะต้องมีความสหสัมพันธ์ต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง และจะมีสหสัมพันธ์สูงกว่า

คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่าง (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา ๒๕๕๓) ดังนั้น ค่า .611** จะมีสหสัมพันธ์ที่ต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง และมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎี แต่ถ้าหากมองอัตราค่าเฉลี่ยสหสัมพันธ์ทั้งหมดของคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน เท่ากับ .361 จะไม่สอดคล้องไปตามหลักทฤษฎี กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยสหสัมพันธ์ทั้งหมดของคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน มีค่าเท่ากับ .361 ซึ่งมีอัตราค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง มีค่าเท่ากับ .335 จึงไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎี

3) คุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน มีทั้งหมด 11 ค่า มีเพียง 5 ค่าที่เป็นไปตามหลักทฤษฎี คือ หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .265 หลักนิติธรรมหน่วยงาน กับหลักการมีส่วนร่วมผู้นำ สหสัมพันธ์เท่ากับ .233 หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์ เท่ากับ .182 หลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ กับหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .175 และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักสำนึกรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .029 กล่าวคือ ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน ย่อมมีค่าต่ำสุดในเมตริกซ์ โดยทั้ง 5 ค่าดังกล่าวมีค่าต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง และต่ำกว่าคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนา ๒๕๕๓)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยในข้างต้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากข้อค้นพบของการศึกษา ดังนี้

1. ผลจากการประเมินการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ทั้ง 4 ด้านนั้น พบว่าข้อปัญหาที่เกิดขึ้น มีดังนี้

1.1 ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม กล่าวคือ ข้อปัญหาที่พบในด้านนี้ คือ

- อปท. บาง อปท. ไม่มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี แต่บาง อปท. มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือ สอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี ทำให้ผลคะแนน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก อปท. ที่มี คะแนนเต็ม กับกลุ่มที่สอง อปท. ที่มีคะแนนต่ำสุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานของแต่ละ อปท. ที่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะขนาดของ อปท. การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภายใน หน่วยงาน การดำเนินงานของผู้บริหาร รวมถึงปัญหาของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ส่งผล

ให้บาง อปท. ไม่มีการไม่มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี

1.2 ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส กล่าวคือ ข้อปัญหาที่พบในด้านนี้ คือ

- ประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ อปท. ที่มีความคิดเห็นต่างกัน จากการประเมินเอกสารของ อปท. จะได้ข้อมูลว่า อปท. มีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานอย่างครบถ้วน แต่ในขณะที่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของประชาชนจะได้ข้อมูลว่า ประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลใดๆ นอกจากงานสังสรรค์ งานรื่นเริง งานบุญ งานศพเท่านั้น ผลคะแนนที่ออกมาจึงต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อปท. ให้ข้อมูลที่เข้าข้างหน่วยงาน ถึงแม้จะมีเอกสารหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจน แต่ก็ยังเป็นเพียงเอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อจัดทำขึ้นให้ถูกต้องตามหลักการดำเนินงานของราชการ แต่ในทางปฏิบัติอาจจะไม่ได้เป็นตามหลักฐานที่ปรากฏก็ได้ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้มักจะขัดแย้งกับประชาชน

□3 ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ข้อปัญหาที่พบในด้านนี้ คือ

- ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละ อปท. ทุก อปท. ได้คะแนนเต็ม สะท้อนให้เห็นว่า การประเมินจากเอกสารไม่สามารถสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงได้ ฉะนั้นจะต้องดูเนื้อหา และคุณภาพการดำเนินงานของแต่ละ อปท. ดูรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่าประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งผลการประเมินจากแบบประเมิน อปท. จะแตกต่างจากผลการประเมินจากการสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชนเกือบทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะในเรื่องของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำกรจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และเรื่องงบประมาณประจำปี ผู้นำชุมชน บาง อปท. กล่าวว่า ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมจริง แต่บางครั้งก็ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ ปัญหาดังกล่าวมักเชื่อมโยงกับปัญหาการเมืองท้องถิ่น การครอบงำของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินงานมักจะโอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง

1.4 ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักสำนึกรับผิดชอบ กล่าวคือ ข้อปัญหาที่พบในด้านนี้ คือ

- ลักษณะการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งเกือบทุก อปท. ได้คะแนนเต็ม ทำให้สะท้อนถึงการประเมินจากเอกสาร อปท. มักจะได้คะแนนสูง ซึ่งผิดกับผลคะแนนที่มาจากประชาชน ทั้งนี้ อปท. อาจจะปกป้องหน่วยงานของ

ตนเอง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับ อปท. ของตนเอง จึงทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ได้สะท้อนถึงความ เป็นจริงมากนัก

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วเกิดจากสาเหตุปัญหาจากภายในและภายนอกของ อปท. เอง กล่าวคือ ปัญหาจากการภายใน อปท. ก็คือ การจัดทำแผนงานโครงการ ปัญหาด้ว นงบประมาณ ซึ่งการดำเนินงานนี้ จะแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ขาดความโปร่งใส โดยทุกขั้นตอน การดำเนินงานไม่มีการเปิดเผยให้ประชาชนรับทราบ มีการดำเนินงานกันเฉพาะเจ้าหน้าที่ของ อปท. เท่านั้น ไม่มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างแท้จริง บาง อปท. มีการติดสินบน เพื่อให้เห็น ความคิดเห็นที่สอดคล้องกับ อปท. ส่วนปัญหาจากภายนอก อปท. ก็คือ ปัญหาที่เกิดจากกฎหมายและ ระเบียบปฏิบัติในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจและการมอบอำนาจให้ท้องถิ่น และปัญหาดังกล่าวได้ สอดคล้องกับ อนุสรณ์ ลีมณี และคณะ (2547) พบปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบใน อปท. ด้านแผนงานและโครงการ ปัญหาด้านงบประมาณ กระบวนการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปและเงิน อุดหนุนเฉพาะกิจของกรมส่งเสริมฯ โดยปัญหาดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากการที่โครงสร้างเชิงกฎหมาย และระเบียบที่ให้อำนาจแฝงในการวินิจฉัย กับผู้ปฏิบัติงานมากเกินไปวัฒนธรรมองค์กรเชิงระบบ อุปถัมภ์

2. ผลจากความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้

สหสัมพันธ์ แบบ Spearman Rank พบว่า

2.1 ผลของสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง ตามหลักทฤษฎี สหสัมพันธ์ระหว่างการวัดของคุณลักษณะเหมือนกันโดยใช้วิธีการที่แตกต่างกัน ค่าจะต้องมี ความสัมพันธ์กันสูง แต่ค่าที่ได้จากผลของสหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่ม ตัวอย่าง กล่าวคือ หลักความสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับหลักความสำนึกรับผิดชอบประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .205 และหลักโปร่งใสหน่วยงาน กับหลักโปร่งใสประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ สหสัมพันธ์เท่ากับ .197 หน่วยงานกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง คือหน่วยงานกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ โดยหน่วยงานจะให้ข้อมูลตามหลักฐาน เอกสารที่ตรวจสอบได้ ซึ่งบางครั้งแม้ว่าจะมีหลักฐานชัดเจน แต่หน่วยงานก็ไม่ได้เผยแพร่ให้ ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานครบทุกด้าน หน่วยงานอาจจะปกปิด ข้อมูล หรือบางครั้งเอกสารที่ปรากฏเป็นเพียงเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการตรวจสอบเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานกับประชาชนจึงมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน ค่าสหสัมพันธ์ที่ออกมาระหว่าง หน่วยงานกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการมีความสัมพันธ์ต่ำ

2.2 ผลของสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่าง-วิธีการเหมือน ตามหลักทฤษฎี

สหสัมพันธ์ระหว่างการวัดคุณลักษณะต่างกันแต่ใช้วิธีการวัดเดียวกัน ค่าจะต้องมีความสหสัมพันธ์ ต่ำกว่าคุณลักษณะเหมือน-วิธีการต่าง แต่ค่าที่ได้จากผลของสหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสำนึกรับผิดชอบหน่วยงาน กับหลักส่วนร่วมหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ

.205 และหลักสำนักรับผิดชอบหน่วยงาน กับโปร่งใสหน่วยงาน สหสัมพันธ์เท่ากับ .005 แม้จะมีวิธีการเหมือนกัน แต่ความสัมพันธ์ยังต่ำ เนื่องจากหลักความสำนักรับผิดชอบหน่วยงาน เป็นการประเมินเกี่ยวกับความรับผิดชอบของสมาชิกภายในหน่วยงาน หน่วยงานจะต้องให้ข้อมูลที่เข้าข้างตัวเองเพื่อให้หน่วยงานดูดีและเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบของสมาชิก มีผลต่อภาพลักษณ์หน่วยงาน ซึ่งจะแตกต่างกับการประเมินของหลักการมีส่วนร่วมหน่วยงานและหลักโปร่งใสหน่วยงาน ที่เป็นการประเมินตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และเป็นไปตามการประเมินที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นตัวตั้ง หน่วยงานไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปกปิดข้อมูลได้ ค่าสหสัมพันธ์จึงมีความสัมพันธ์ต่ำ

2.3 จากผลของสหสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่างกัน-วิธีการต่างกัน ตามหลักทฤษฎีสหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน ย่อมมีค่าต่ำสุดในเมตริกซ์ แต่มีกลับมีค่าที่สูงที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ เท่ากับ .664** หลักการมีส่วนร่วมผู้นำชุมชน กับหลักสำนักรับผิดชอบประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีค่าสูงกว่าทุกค่า เนื่องจากหลักการมีส่วนร่วมและหลักโปร่งใส มีกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ทุก ๆ ขั้นตอนของหลักความโปร่งใส จะต้องมีหลักการมีส่วนร่วมเข้ามาสร้างความโปร่งใสให้กับหน่วยงาน และการดำเนินงานตามหลักการมีส่วนร่วมจะต้องการดำเนินงานที่เปิดเผยมุ่งเพื่อความโปร่งใสด้วย ทำให้หลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วมไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องเป็นไปแนวทางเดียวกัน จึงทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของหลักการมีส่วนร่วมผู้นำ กับหลักโปร่งใสประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มีความสัมพันธ์สูงกว่าทุกค่า ประกอบกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน กับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ โดยผู้นำชุมชนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงาน และเป็นผู้ประสานงานต่าง ๆ ให้กับประชาชนผู้มาติดต่อราชการเป็นกับหน่วยงานเป็นประจำ จึงทำให้ผู้นำชุมชนมีความใกล้ชิดกับประชาชนผู้มาติดต่อราชการมาก ความเข้าใจระหว่างการสื่อสารจึงมีมาก ลักษณะการแสดงความคิดเห็นและแนวคิดจึงคล้ายกัน ค่าสหสัมพันธ์จึงมีความสัมพันธ์สูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการประเมินครั้งนี้เป็นความพยายามในการกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุม นิยามของการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย หน่วยงานที่ถูกประเมินสามารถทราบได้ว่าตนเองมีจุดแข็ง หรือจุดอ่อนในการดำเนินงานในแง่มุมใด อปท. ที่เข้ารับการประเมินสามารถรับผลการประเมิน ดังกล่าวไปวางแผนในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาหน่วยงานของตนเองให้มีการทำงานที่มีธรรมาภิบาล เพิ่มมากขึ้น

1.2 จากการประเมินการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริต คอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ผู้วิจัยพบปัญหาที่เกิดขึ้นทั้ง 4 ด้าน คือ

1) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม ข้อปัญหาที่พบ คือ อปท. ไม่มีการออกเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน หรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี จากผลคะแนนแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม อปท. แรกมีคะแนน เต็ม กับกลุ่ม อปท. ที่สองมีคะแนนต่ำสุด ทำให้คะแนนที่ออกมา มีการกระจายต่ำ ดังนั้น ควรหาแนวทางการพัฒนาให้ อปท. ตระหนักถึงความต้องการของประชาชนบนพื้นฐานของอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนดด้วย

2) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส ข้อ ปัญหาที่พบ คือ ประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการ ดำเนินการติดตามประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจาก อปท. ยกเว้นเทศบาลตำบลปริก ประชาชนไม่มีการรับรู้ เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม จึงไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลดังกล่าวออกมา ด้วย จากปัญหาดังกล่าว ควรหาแนวทางในการพัฒนาให้หน่วยงานมีการเปิดเผยการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย และต้องมีการติดตามประเมินผลทุกครั้ง เพื่อสร้างความเป็นธรรมและความโปร่งใสให้แก่ อปท. โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง ความโปร่งใส หรือหน่วยงานภาครัฐ อาจสร้างมาตรการให้ อปท. ตระหนักถึงการดำเนินงานตามหลัก ความโปร่งใสที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น

3) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ข้อปัญหาที่พบ คือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละ อปท. ทุก อปท. ได้คะแนน เต็ม และทุก อปท. ได้ทำตามระดับการมีส่วนร่วมดังกล่าวจนครบถ้วน แต่ในเนื้อหาการปฏิบัติจริง ๆ มีความแตกต่างกัน บาง อปท. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีคุณภาพ แต่บาง อปท. จะมีบทบาทของ ประชาชนเป็นเพียงร่างทรง หรือตรายางให้กับผู้บริหาร ดังนั้น ควรหาแนวทางในการพัฒนาให้

หน่วยงานเปลี่ยนแนวความคิด และหาวิธีการให้ประชาชนเข้าใจถึงสภาพปัญหาของตนเอง อย่างเช่น มีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำ เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ส่วนตัวประชาชนเองต้องให้ความร่วมมือกับโครงการดังกล่าว เพื่อเปิดรับแนวความคิดในเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำไปคิดทบทวน แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาของพื้นที่ต่อไป และ อบต. ต้องนำข้อคิดเห็นของประชาชนไปเป็นข้อพิจารณาในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เพื่อให้ได้เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ที่เกิดจากสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

4) ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ ข้อปัญหาที่พบ คือ ลักษณะการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทุก อบต. ได้คะแนนเต็ม ยกเว้น อบต. คูซุด ซึ่งผลการประเมินพบว่า อบต. ทุก อบต. มีโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายจริง แต่ในทางปฏิบัติ อบต. จะสามารถนำโครงการ/กิจกรรมนั้นไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ได้จริงหรือไม่ ดังนั้น ควรพัฒนาวิธีการเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่ 4.1 การดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี ไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงตามหลักฐานอ้างอิง และทางปฏิบัติด้วย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ปัญหาสูงสุดที่พบได้ทุกหน่วยงาน คือ ปัญหาด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส ประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม ประชาชนไม่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล อบต. ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล ของเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ซึ่ง อบต. ที่จะต้องนำไปแก้ไขเกือบทุก อบต. ยกเว้นเทศบาลตำบลปรัก ดังนั้น ทุก อบต. จะต้องรีบแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดย อบต. จะต้องสร้างระบบการดำเนินงานของหน่วยงานให้โปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2544) ได้แก่ มีระบบหน่วยงานโปร่งใส รู้เห็นระบบงานทั้งหมดอย่างชัดเจน มีระบบตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้การทำงาน of หน่วยงาน มีระบบการบริหารเงินที่รัดกุม และมีบุคคลากรใหม่ ๆ ด้วยระบบคุณธรรมและมีความสามารถสูงมากขึ้น แนวทางแก้ไขเหล่านี้จะช่วยให้ทุกหน่วยงานที่นำไปใช้มีระบบการดำเนินงานที่โปร่งใสและมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้สภาพการทุจริตและประพฤติมิชอบใน อบต. ควรแก้ไขปัญหาจากพระราชบัญญัติการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลชุดต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ และเปลี่ยนรูปแบบจากคณะกรรมการ

แบบไตรภาคี ควรเพิ่มตัวแทนจากภาคประชาชนเข้าไปเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการทุก ๆ ชุด โดยให้กรรมการในสัดส่วนของตัวแทนภาคประชาชน และกรรมการในสัดส่วน ผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น มาจากการคัดเลือกสรรของบุคคลหลากหลายสาขาอาชีพในแต่ละภูมิภาค รวมถึงให้เพิ่มอำนาจคณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ในการเห็นชอบพิจารณาอนุมัติหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสนอให้กรมส่งเสริมฯ เป็นเจ้าภาพในการสร้างหลักเกณฑ์กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานมาตรฐานในกรณีการรับโอนข้าราชการท้องถิ่น พนักงานท้องถิ่น ให้ชัดเจนในทางปฏิบัติ และมีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงเร่งการพัฒนากระบวนการข้อมูลกลางบุคลากรส่วนท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบันและโปร่งใส นอกจากนี้กรมส่งเสริมฯ ควรวางแผนการทำงาน หรือกลไกการทำงานเพื่อรองรับการขยายตัวของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ส่วนด้านงบประมาณควรให้อำนาจในการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปบางประเภท (เงินอุดหนุนทั่วไปประเภทที่มีลักษณะแบบเงินก้อน หรือ lump sum) ให้เป็นอำนาจของคณะอนุกรรมการจัดสรรฯ ซึ่งเป็นกรรมการเชิงจตุภาคี อันประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนภาคประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ แทนที่จะให้ข้าราชการในกรมส่งเสริมฯ เป็นผู้จัดสรรแต่เพียงผู้เดียว นอกจากนี้เสนอให้กรมส่งเสริมฯ เปิดเผยแผนงาน โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ได้ส่งเข้ามาขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนต่างๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้ทราบ และเปิดเผยหลักเกณฑ์การพิจารณาเงินอุดหนุนทุกประเภทให้ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีที่ใช้เกณฑ์ที่นอกเหนือจากที่คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ได้กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2. การประเมินผลดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลดออกการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการประเมินที่ครอบคลุมประเด็นและตัวชี้วัดตามหลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ดังนั้นในการศึกษาในครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาที่กำหนดประเด็นและตัวชี้วัดเพิ่มขึ้น เพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมและสมบูรณ์ตามหลักการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายมากขึ้น

2.2 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลดออกการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่าง การประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการปลดออกการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กับการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชันเชิงพฤติกรรม ว่ามีพฤติกรรมการทำงานอย่างไร และมีขั้นตอนการกระทำการทุจริตที่แตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้น

2.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายในหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงยุติธรรม, 2551. บทบาทภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ท. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก <http://www.moj.go.th/th/cms/detail.php?id=1457> [27 ธันวาคม 2552].

การปกครอง, กรม. “การพัฒนาศักยภาพองค์การบริหารส่วนตำบล”, *ท้องถิ่น*. 12 (ธันวาคม 2543), 46-50.

_____. “ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล ตอนที่ 1”, *ข่าวช่าง*. 358 (มีนาคม 2545), 55-57.

_____. “ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล ตอนที่ 2”, *ข่าวช่าง*. 359 (เมษายน 2545), 55-57.

กุลธิดา คำบันศักดิ์. 2536. “การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนในระดับหมู่บ้าน”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

กุลธน ธนาพงศธร. 2520. *หลักการกำหนดนโยบายของรัฐ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โกวิทย์ กังสนันท์ และคณะ. 2546. *การพัฒนาองค์กรและเพิ่มขีดความสามารถของสำนักงาน ป.ป.ช..* กรุงเทพฯ : คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.

โกวิทย์ พวงงาม. 2550. *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

_____. 2550. *การประเมินองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2550*. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก้อปี้.

คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล. 2545. **เกณฑ์การประเมินระดับบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของอบต.** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). 2551. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก <http://www.opdc.go.th/index.php> [26 สิงหาคม 2552].

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2546. **คู่มือประชาชนด้านการทุจริต โครงการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, สำนักป้องกันการทุจริตภาคประชาสังคม. 2550. **คู่มือเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.** กรุงเทพฯ : โครงการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์.

2551. **คู่มือการมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรชุมชนในการป้องกันการทุจริต :** กรุงเทพฯ : โครงการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์.

คณะกรรมการการวิสามัญฯ. 2549. **กระบวนการโกงชาติ.** กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

จักรกฤษณ์ นรนิติผลตุการ. 2522. **นโยบายของรัฐ : อะไร ทำไม และอย่างไร.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ และอุทัยวรรณ สายพัฒนะ. **ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น (Validity and Reliability).** 2553. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : <http://www.watpon.com/Elearning/validity.pdf> [27 ธันวาคม 2553].

ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์, **กระทรวงมหาดไทยกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน** 2551. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : <http://sakonpwo.8k.com/sara/corruption.htm> [26 ธันวาคม 2551].

ชัยอนันต์ สุทรวณิช. 2519. **ผลของการคอร์รัปชันที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการเมือง.** กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นของไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์เนต พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. 2527. การประเมินผลการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ. 2547. “โครงการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารงาน”, กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์และคณะ. 2546. รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนาาระบบและกลไกของการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพาพร พิมพ์สุทธิ. ม.ป.ป. การกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ PA 370 (PS 451). กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธานินท์ กรัยวิเชียร. 2520. “การน้อราชฎรบังหลวง”, หนังสือชุดแผ่นดินไทยเล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เลขธิการคณะรัฐมนตรี.
- นโยบายและแผน. 2549. บทบาทภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ท. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : <http://www.moj.go.th/th/cms/detail.php?id=1457> [27 ธันวาคม 2552]
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2542. การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ. 2543. ยุทธศาสตร์การต่อต้านคอร์รัปชันในประเทศไทย พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- นิตา ชูโต. 2531. การประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มาสเตอร์เพลส.

- นวนน้อย ตริรัตน์ และคณะ. 2547. การตรวจสอบการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. นนทบุรี : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสถาบันพระปกเกล้า.
- นวนน้อย ตริรัตน์ และคณะ. 2546. รายงานการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงานป.ป.ช. และThe United States Agency for International Development.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. 2553. ผลวิจัยพบช่องโหว่ทางกม.ในการเอาผิดทุจริตเชิงนโยบาย. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : <http://www.thaireform.in.th/oldsite/news-political/460-2010-02-01-04-07-49.html> [25 กุมภาพันธ์ 2553].
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2542. “การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance)”, สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ. 2547. รายงานการวิจัย การพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. 2544. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ประชุม รอดประเสริฐ. 2528. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2535. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. 2526. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. “ปัญหาการคอร์รัปชันเชิงนโยบาย/ผลประโยชน์ทับซ้อน”. กรุงเทพฯธุรกิจ. (8 ธันวาคม 2548), 12.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. 2543. “ภาพการวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
คอร์รัปชันในสังคมไทย : วิธีการ ตัวชี้ ผลกระทบ และข้อคิดสู่การแก้ไข”,
การสัมมนาระดมความคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานป.ป.ช.

_____. 2541. การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์
การศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ผุสดี รุมาคม. 2538. “การปรับปรุงการประเมินการปฏิบัติงาน”, วารสาร
บริหารธุรกิจ. 17 (มกราคม-มิถุนายน) : 92-100.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พระนคร : อักษรเจริญทัศน์.

พรพันธ์ บุญยรัตนพันธุ์ และบุญเลิศ เลี้ยวประไพ. 2531. คู่มือการสร้างและการใช้
เครื่องชี้วัดสถานภาพอนามัยในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ
ตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรทิพา สหกลจักร. 2547. “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี
ในเทศบาลนครนนทบุรี : ความพร้อมในการนำมาใช้”, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อความสมบูรณ์แห่งปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐศาสตร์).

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2539. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ องค์ความรู้ด้วยการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ช.).

_____. 2544. ดัชนีชี้วัดคอร์รัปชันไทย : การสร้างและการตรวจสอบความ
เชื่อถือได้. รายงานผลการวิจัยเสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช.

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. 2532. “การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนา
ประชาธิปไตย : กรณีศึกษาสภาตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร”,
วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภรณ์ กীরติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

มณฑิธร เจริญผล. 2550. การตรวจสอบกาดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการควบคุมของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. 2549. รายงานวิจัยเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในระดับท้องถิ่นกรณีศึกษาช่องทางทุจริตในระดับตำบล : ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเชิงโครงสร้างระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

รัตนะ บัวสนธ์. 2547. “คอร์รัปชันในวงการการศึกษาของไทย : กรณีศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วารินทร์ วงศ์หาญเขาวี. “การวิเคราะห์การขัดแย้งกับการศึกษาเรื่องคอร์รัปชัน”, วารสารสังคมศาสตร์. 10 (มกราคม 2516) 44-45.

วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์. 2543. คู่มือทรรราช : เทคนิคในการคอร์รัปชัน ปล้นชาติ ยึดประเทศและทำลายคนดี. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร.

วิชา มหาคุณ. 2550. การทุจริตคอร์รัปชันกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามตามรัฐธรรมนูญใหม่. บทความอยู่ระหว่างตีพิมพ์.

วิจิต หล่อจ๊ะระชุนท์กุล และคณะ. 2549. รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์การพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

วิทยา เชียงกุล. 2549. นโยบายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ : การทับซ้อนของผลประโยชน์ทางธุรกิจ (Conflict of Interest). กรุงเทพฯ : เอ.พี.กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2540. “การประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยวิธี 360 องศา”,
วารสารข้าราชการ. 42 (กรกฎาคม-สิงหาคม) 46-70.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สมพันธ์ เตชะอธิก. 2543. ออบต. ในอุดมคติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันพระปกเกล้า. 2549. ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.
นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.

_____. 2548. คู่มือการจัดทำตัวชี้วัด โครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ. เสนอต่อ สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงาน ก.พ.ร., 2551. อำนาจหน้าที่. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก :
<http://www.nacc.go.th/main.php?filename=index> [26 ธันวาคม 2551].

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2549. สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ
ประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สยามเจริญพาณิชย์.

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. 2551. อำนาจหน้าที่. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก :
<http://www.thailocaladmin.go.th/index.jsp> [26 ธันวาคม 2551].

สาธิต ธรรมประดิษฐ์. 2547. “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม
หลักธรรมาภิบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา”.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- สุรชาติ แสนทวีสุข. 2551. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารไม่โปร่งใส เพราะการควบคุมภายในบกพร่อง. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : <http://202.143.164.123/admin/admin5/article1.doc> [26 ธันวาคม 2551].
- _____. 2548. คู่มือการจัดทำตัวชี้วัด โครงการขยายผลเพื่อนำตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์กรไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุรชาติ แสนทวีสุข. 2547. วัดระดับการบริหารจัดการที่ดี. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- สุโข สารจันทร์. 2549. “ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวิมล ตีรกานันท์. 2548. การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ คอมนันต์. 2553. ผลประโยชน์ทับซ้อนและทุจริตเชิงนโยบาย คืออะไร มารู้จักของจริงที่อิตาลีกันเถอะ. (ออนไลน์). สืบค้นได้จาก : http://www.rd.go.th/fileadmin/images/image_clean/ethics_050153.pdf. [10 มกราคม 2553].
- เสถียร เหลืองอร่าม. 2524. การวางนโยบายและกระบวนการวางแผน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี และคณะหน่วยงานวิจัย วิทยาลัยการเมืองการปกครอง. 2547. โครงการศึกษาวิจัยการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานราชการไทย กรณีศึกษา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

- อรรถัย กักผล. 2546. **Best Practices ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน.** นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร, 2540. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน : แนวความคิดหลักการ วิธีการและกระบวนการ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- อริย์ธัช แก้วเกาะสบ้า. “ธรรมาภิบาลกับหลักสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ”, **รัฐศาสตร์.** 10 (ตุลาคม 2548) : 105-111.
- อัญชนิดา เทียมแพ. 2549. “การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2547”, **ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).** กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาคม ใจแก้ว. 2533. “การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการพัฒนา) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- ..... 2545. **วิธีวิทยาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. โครงการอุดหนุนการแต่งตำรางบประมาณเงินรายได้คณะวิทยาการจัดการ ปี 2539 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1).**
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2540. **การประชุมแบบระดมความคิด.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย หิรัญโต. 2523. **การปกครองท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อุดม รัฐอมฤต. 2544. **รายงานการวิจัย เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการไทย.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

อุทุมพร จามรมาน และคณะ. 2544. รายงานวิจัย เรื่อง ดัชนี เกณฑ์ และวิธีการ
ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษา
ไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Alkin, M.C. 1969. **Evaluation Theory Development**. New York :
Harper & Hall. Best.

Dale S. Beach. 1980. **Personnel The Management of People at Work**.
New York : Macmillan Publishing Co.

David W.Bracken et.,al. 2001. 360 feedback from another angle. Human Resource
Management. 40, 1.

Gibson, Ivancevich and Donnelly. 1997. **Organizational: Behavior,
Structure, Process**. Boston : McGraw-Hill Companies, Inc.

Haris G. Montagu, 1984. **Comparative Local Government**. Great
Britain : Bredon & Son. Robbins, Stephen P.

Harold, D. Lasswell and Kaplan Abraham. 1970. **Power and Society**.
New Haven : Yale University Press.

Holloway, William V. 1951. **State and Local Government in the
United States**. New York : McGraw-Hill.

Johnstone, J. N. 1881. **Indicators of Education systems**. London :
Unesco.

Massie, J. L & Douglas, John. 1981 . **Managing : A contemporary
Introduction 3 ed**. New Jersey : Englewood Cliff, Prentice-Hall.

- Montagu, Harris G. 1984. **Comparative Local Government**. Great Britain : Williard Brendon and Son.
- Myrdal, Gunnar. 1968. **Asian Drama : An Inquiry into the Poverty of Nations**. N.Y. : Pantheon.
- Newcomer, Kathryn E. 1996 . "Evaluating Public Program" in **James L. Perry. Ed. Handbook of Public Administration**. San Francisco : Jossey-Bass.
- PDK. 1977. **National study Committee on Evaluation**. Indiana : Phi Delta kappa Incorporated.
- Steers, R. and Porter, L. 1979. **Motivation and work behavior**. NY : McGraw-Hill.
- Stufflebeam, D. I. 1977. **Education Evaluation Decision Making**. 3 rd ed. Bloomington : Phi Delta Kappa.
- Tyler. 1967. **Perspectives of Curriculum Evaluation**, AERA Monograph : Series on Curriculum Evaluation. Chicago : Rand McNally.
- Van Meter, D.S. and Van Horn, C.E. 1975. "The policy implementation process : A conceptual framework", **Administration and Society**, 6 (March 1975), 445 - 488.
- Worten, B.R. & Sanders. J. R. 1973. **Educational Evaluation : Theory and Practice**. Ohio : Wadworth Publishing Company, Inc.
- William V. Holloway. 1951. **State and Local Government in the United States**. New. York : McGraw Hill Book Company.
- Wit, D. 1967. **A Comparative Survey of Local Govt and Administration**. Bangkok : Kurusapha Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

องค์กรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน
ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

องค์กรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งระดับประเทศ
และระดับท้องถิ่น โดยแบ่งตามภาระหน้าที่ขององค์กร สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 องค์กรราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค	กลุ่ม 2 องค์กรราชการที่กำกับดูแล อปท.□	กลุ่ม 3 องค์กรภาคประชาชน
<p>1. สำนักงาน ปปช.□ มีอำนาจหน้าที่มี 3 ด้าน ได้แก่ --</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการป้องกันการทุจริต - การปราบปรามการทุจริต - การตรวจสอบทรัพย์สิน 	<p>1. กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - รับผิดชอบกำกับดูแลการดำเนินงานของ อปท. โดยดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา 	<p>1. องค์กรภาคประชาชน หมายถึง กลุ่มประชาชน หรือ ประชาชนที่มีสิทธิ หน้าที่จะตรวจสอบการใช้ อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งมี หน้าที่ดูแลรักษาประโยชน์</p>
<p>2. สำนักงาน สตง.□</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งตรวจสอบผลการดำเนินงาน - หากผลการตรวจสอบปรากฏมีพฤติกรรมการนำเชื่อว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินหรือทรัพย์สินของราชการ - ให้คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งเมื่อพนักงานสอบสวนรับเรื่องก็จะส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป 	<p>หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๕๖ กำหนดไว้ในมาตรา 5□ที่กำหนดให้ อปท. ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่ อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี - การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษประจำปีด้วย - จัดทำโครงการประเมินผลและมอบรางวัลให้แก่ อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดีเป็นประจำทุกปี 	<p>สาธารณะโดยประชาชนสามารถที่จะขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๕๐ และมีสิทธิใช้กลไกต่างๆ ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ร้องเรียนผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจกำกับดูแล คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ศาลปกครอง เป็นต้น รวมทั้งใช้สิทธิโดยตรงในการที่จะเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ</p>
<p>3□สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)□</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบราชการด้านโครงสร้างการบริการ ขนาด และเป็นหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่ดูแล 	<p>กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นรางวัลให้แก่ อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี จำนวน 500 ล้านบาท โดยจัดการประกวดตาม</p>	<p>ผู้มีอำนาจกำกับดูแล คณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ศาลปกครอง เป็นต้น รวมทั้งใช้สิทธิโดยตรงในการที่จะเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ</p>

<p>กลุ่ม 1</p> <p>องค์กรราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค</p>	<p>กลุ่ม 2</p> <p>องค์กรราชการที่กำกับดูแลอปท.</p>	<p>กลุ่ม 3</p> <p>องค์กรภาคประชาชน</p>
<p>ตรวจสอบการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงานการปฏิบัติราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และประโยชน์สุขของประชาชน</p>	<p>หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะอนุกรรมการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์ การจัดสรรเงินรางวัลให้แก่อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี โดยมี</p>	<p>ข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้แทนของตนได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย</p>
<p>☐ สำนักกนป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.)</p> <p>- เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกับข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ระดับ 8 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือกระทำทุจริตต่อหน้าที่ราชการเพื่อไม่ให้เกิดการบกพร่องของการตรวจสอบและต่อต้านการคอร์รัปชันไปในตัว โดยหน่วยงานปปท. จะต้องทำงานร่วมกับปป.ช.</p>	<p>หลักการให้คะแนนแบ่งเป็น ☐ ส่วน คือ 1) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน การให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางและการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน มีสัดส่วนคะแนนร้อยละ 55 และ ☐ ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของ อปท. มีสัดส่วนคะแนนร้อยละ ☐ โดยจะจัดสรรจำแนกตามประเภทของ อปท. ได้แก่ อบจ. เทศบาล และ อบต. ซึ่งการประกวด อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดีนี้ เป็นการประเมินหน่วยงานด้วยตนเอง โดยทางกรมส่งเสริมฯ จะส่งแบบประเมิน อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดีมาให้ และจะตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานและเอกสารประกอบการประเมินหน่วยงานด้วยตนเองว่ามีหลักฐานตรงกับข้อมูลหรือไม่</p>	
<p>5 ☐ ผู้ตรวจการแผ่นดิน</p> <p>- เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบ/รับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆ และดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย</p>		

ภาคผนวก 2
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือการประเมิน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือการประเมิน

1. นายเนตร จันทรัมย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทศูนย์การค้าไดอาน่า คอมเพล็กซ์ จำกัด และเป็นคณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดสงขลา
- นายประภาส แก้วพิบูลย์ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5 และเป็นคณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดสงขลา
3. นายมาเล็ก หมัดอะดัม อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้ง เขตที่ 6 สงขลา และเป็นคณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดสงขลา
- นายลักษณ์ หนูประดิษฐ์ คนดีศรีสงขลา ปราชญ์ชาวบ้าน ประธานกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองหะ และเป็น คณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด สงขลา
5. อาจารย์วิทยา รัตนอรุณ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน สพท. สงขลา เขต และเป็น คณะกรรมการประสานงาน ป.ป.ช.ประจำ จังหวัดสงขลา
6. นายชัยรัตน์ เสถียร อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และเป็น คณะกรรมการและเลขานุการประสานงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสงขลา

ภาคผนวก 3

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. รศ.ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
☐ อาจารย์สุพจน์ โกวิทยา	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ดร.ชาติรี ทองสารี	เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตเชี่ยวชาญ สำนักงาน ป.ป.ช.

ภาคผนวก 4

การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแสดงค่าอัตราส่วนความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

1 ร่างแบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้านการปลอดภัยจรรยาบรรณ
เชิงนโยบาย ตามหลักความโปร่งใส และหลักความสำนึกรับผิดชอบ

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 ☐	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3		
1)	อปท. มีการดำเนินงานตามหลักความโปร่งใสในการจัดทำร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ☐ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม และการจัดทำผลการดำเนินการติดตามประเมินผล ดังนี้					
1.	อปท. มีการจัดสถานที่/มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสาร/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ	+1	+1	+1	3	1
☐	เทศบาลและ อบต. มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลโดยเฉพาะ	0	+1	-1	0	0**
3.	เทศบาลและ อบต. มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสาร	+1	+1	+1	3	1
4.	เทศบาลและ อบต. มีการจัดข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบ	+1	+1	+1	3	1
5.	เทศบาลและ อบต. มีการจัดทำดัชนีข้อมูล	0	+1	0	1	0.33**
6.	ผู้บริหารของเทศบาลและ อบต. ให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการประชุมและซักซ้อม	+1	+1	0	2	0.66*

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคน ที่ 2 ☐	ผู้ทรงคุณวุฒิคน ที่ 3		
7.	เทศบาลและ อบต. มีการสรุปผลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล	+1	+1	0	2	0.66*
8.	เทศบาลและ อบต. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. และผลการดำเนินการติดตามประเมินผล	+1	-1	0	0	0**
9	เทศบาลและ อบต. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลโดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การจัดนิทรรศการ ประกาศต่างๆ เป็นต้น	+1	0	+1	2	0.66*
10.	เทศบาลและ อบต. มีการนำข้อมูลประกาศเผยแพร่ บนเว็บไซต์และบอร์ดประกาศของส่วนราชการ	+1	+1	+1	3	1
2) ความพอใจของประชาชนตามพันธะสัญญาที่เทศบาลหรือ อบต. ☐ ให้ไว้ เช่น พันธะสัญญาในโครงการ แผนงาน การหาเสียง หรือ พันธะสัญญาที่ให้ไว้ในการลงพื้นที่ เป็นต้น						
1.	เทศบาลและ อบต. มีการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเอาใจใส่ต่อปัญหาของชุมชน	0	+1	+1	2	0.66*
2.	เทศบาลและ อบต. มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล	+1	+1	+1	3	1
3.	เทศบาลและ อบต. ไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคล	+1	+1	+1	3	1

* ได้แก้ไขข้อบกพร่องของแบบวัดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

** ไม่ได้นำมาใช้

ร่างแบบสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มชุมชน ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ตามหลักความการมีส่วนร่วม

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 ☐	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3		
4.	เทศบาลและ อบต. มีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงต่อพันธะสัญญาที่ได้ให้ไว้	0	+1	+1	2	0.66*
1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี						
1.	ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์	+1	+1	+1	3	1
☐	เทศบาลและ อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยจัดให้มีผู้รับข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น	+1	+1	0	2	0.66*
3.	เทศบาลและ อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยผ่านเวทีประชาคม	+1	+1	0	2	0.66*

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิระดับ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิระดับ 3		
4.	เทศบาลและ อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	+1	+1	0	2	0.66*
5.	ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ หรือแผนพัฒนาสามปี มิใช่ให้ อบต. เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด	0	+1	+1	2	0.66*
6.	ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อบต. เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	+1	+1	+1	3	1
2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำเทศบาลบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ☐ เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมด						
1.	ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำเทศบาลบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป โดยผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์	+1	+1	+1	3	1

* ได้แก้ไขข้อบกพร่องของแบบวัดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

** ไม่ได้นำมาใช้

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
2.	เทศบาลและ อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำเทศบัญญัติข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปโดยจัดให้มีตู้รับข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น	+1	+1	0	2	0.66*
3.	เทศบาลและ อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป โดยผ่านเวทีประชาคม	+1	+1	0	2	0.66*
4.	เทศบาลและอบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป	+1	+1	+1	3	1
5.	ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปมิใช่ให้ อบต. เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด	0	+1	+1	2	0.66*

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	ผู้ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
6.	ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของ อปท. เพื่อที่จะ หาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำเทศ บัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป	+1	+1	+1	3	1
3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำเทศ บัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. ☐ เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณ รายจ่าย -รายจ่ายเพิ่มเติม						
1.	ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำเทศ บัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่อง งบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยผ่าน ช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่น พับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์	+1	+1	+1	3	1
2.	เทศบาลและ อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความ คิดเห็นในเรื่องของการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณ รายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยจัดให้มีตู้รับ ข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่อง จากประชาชน เป็นต้น	+1	+1	0	2	0.66*

ข้อ	เนื้อหา	ผลการประเมิน			ΣR	IOC
		ผู้ทรงคุณวุฒิ 1	☐ ผู้ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ 3		
3.	เทศบาลและ อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยผ่านเวทีประชาคม	+1	+1	0	2	0.66*
4.	เทศบาลและ อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1
5.	ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมมิใช่ให้อปท. เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด	0	+1	0	1	0.33**
6.	ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ อปท. เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	+1	+1	+1	2	0.66*

* ได้แก้ไขข้อบกพร่องของแบบวัดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

** ไม่ได้นำมาใช้

ภาคผนวก 5
เครื่องมือการประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

**แบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริต
คอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา**

คำชี้แจง แบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา
ตอนที่ 2 ประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริต
คอร์รัปชันเชิงนโยบาย : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ทั้งหมด 4 ประเด็น 13
ตัวชี้วัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงาน

ชื่อ ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างส่วนราชการ
และการบริหารของหน่วยงานโดยสังเขป

ข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงาน

ความเป็นมา

วัตถุประสงค์และ/หรือภารกิจหลัก

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

โครงสร้างส่วนราชการและการบริหาร

อื่น ๆ

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชัน
เชิงนโยบาย กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา ทั้งหมด 4 ประเด็น 13 ตัวชี้วัด คือ

ประเด็นที่ 1 การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักนิติธรรม

คะแนนเต็ม	
คะแนนที่ได้	

ตัวชี้วัด 1.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ ในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับ
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ผลการดำเนินงาน

คำนำหน้า	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-59	ร้อยละ 60 ของโครงการ สอดคล้องกับแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ร้อยละ 70 ของโครงการ สอดคล้องกับแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ร้อยละ 80 ของโครงการ สอดคล้องกับแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ผลการประเมินอยู่ในระดับ _
วิธีการประเมิน <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีมี ____ โครงการ 2. ตรวจสอบจำนวนโครงการในแผนพัฒนาสามปีที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามี ____ โครงการ 3. ตรวจสอบชื่อโครงการที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 					
หลักฐานประกอบ					

ตัวชี้วัด 1.2 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

ผลการดำเนินงาน

ค่านำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-59	ร้อยละ 60 ของข้อบัญญัติทั้งหมด เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด	ร้อยละ 70 ของข้อบัญญัติทั้งหมด เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด	ร้อยละ 80 ของข้อบัญญัติทั้งหมด เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด	ผลการประเมินอยู่ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดมี _____ เรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดมี _____ เรื่อง ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย 					
หลักฐานประกอบ					

ตัวชี้วัด 1.3 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของประชาชนหรือสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปี

ผลการดำเนินงาน

ค่านำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-49	ร้อยละ 50 ที่ สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนหรือ แผนพัฒนาสามปี	ร้อยละ 60 ที่ สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน หรือ แผนพัฒนาสามปี	ร้อยละ 70 ที่ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน หรือแผนพัฒนาสามปี	ผลการประเมิน อยู่ ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <p>1. ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดมี ____ เรื่อง</p> <p>☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือแผนพัฒนาสามปี มี ____ เรื่อง</p> <p>3. ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือแผนพัฒนาสามปี</p>					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ประเด็นที่ 2 การปลดทฤษฎีคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส

คะแนนเต็ม	
คะแนนที่ได้	

ตัวชี้วัด 2.1 ร้อยละของจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูล

ผลการดำเนินงาน

คำนำหน้า	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-59	ร้อยละ 60 ของจำนวนร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูล	ร้อยละ 70 ของจำนวนร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูล	ร้อยละ 80 ของจำนวนร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูล	ผลการประเมินอยู่ในระดับ _
<p>คำอธิบายผลการประเมิน</p> <p>1. ตรวจสอบจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. ทั้งหมดมี _____ เรื่อง</p> <p>☐ ตรวจสอบจำนวนร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูลมี _____ เรื่อง</p> <p>3. ตรวจสอบชื่อร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูล</p>					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ตัวชี้วัด 2.2 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มี
การเปิดเผยข้อมูลการ ติดตามประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน			ผลการประเมิน	
	1		2		3
	ร้อยละ 0-49	ร้อยละ 50 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ร้อยละ 60 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ร้อยละ 70 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ผลการประเมิน อยู่ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมด มี ____ เรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผลมี ____ เรื่อง ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล 					
หลักฐานประกอบ					

ตัวชี้วัด 2.3 ร้อยละของจำนวนเทศบาลัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย- รายจ่ายเพิ่มเติมทั้งหมดที่มีการเปิดเผยข้อมูลการ ติดตามประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

ค่านำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-49	ร้อยละ 50 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ร้อยละ 60 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ร้อยละ 70 ของจำนวนข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการติดตามประเมินผล	ผลการประเมิน อยู่ในระดับ __
<p>วิธีการประเมิน</p> <p>1. ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมทั้งหมด มี _____ เรื่อง</p> <p>☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการ ติดตามประเมินผลมี _____ เรื่อง</p> <p>3. ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่มีการเปิดเผยข้อมูลการ ติดตามประเมินผล</p>					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ตัวชี้วัด 2.4 โครงการ กิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น

ผลการดำเนินงาน

ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ไม่มีโครงการ กิจกรรมเลย	โครงการ กิจกรรมที่กำลัง จะทำ	โครงการ กิจกรรม ที่ มีการดำเนินการจริง ตามแผน	โครงการ กิจกรรม ที่มีการประเมินผล โครงการ	ผลการประเมิน อยู่ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบจำนวนโครงการ ที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น มี ___ เรื่อง 2. ตรวจสอบชื่อโครงการ กิจกรรม ของ อปท. ที่ส่งเสริมความโปร่งใสด้านนโยบายในท้องถิ่น 					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ประเด็นที่ 3 การปลดลอคจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

คะแนนเต็ม	
คะแนนที่ได้	

ตัวชี้วัด 3.1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

ผลการดำเนินงาน

ค่านำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน						ผลการประเมิน
	1		2		3	4	
	ระดับการให้ข้อมูล	ระดับเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน	ระดับการปรึกษาหารือ	ระดับการวางแผนร่วมกัน	ระดับการร่วมปฏิบัติ	ระดับการกำกับโดยประชาชน	ผลการประเมิน อยู่ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <p>ตรวจสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน 6 ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบการให้ข้อมูลข่าวสารของ อปท. โดยผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์ เป็นต้น ตรวจสอบการขอความคิดเห็นจากประชาชน โดยผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ การจัดให้มีตู้รับข้อคิดเห็น การจัดให้มีสายด่วน การจัดให้มีตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น ตรวจสอบการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยประชาชนสามารถที่จะเข้าไประบุประเด็นปัญหาต่างๆ โดยผ่านเวทีประชาคม ตรวจสอบการวางแผนร่วมกัน โดย อปท. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมพิจารณาประเด็นที่ยุ่ยกและมีข้อโต้แย้งมา โดยการให้กลุ่มที่ปรึกษาจากประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ตรวจสอบการร่วมปฏิบัติ โดย อปท. เปิดโอกาสให้ประชาชนรับผิดชอบประเด็นปัญหาร่วมกับ อปท. ตรวจสอบการกำกับโดยประชาชน โดย อปท. ให้ประชาชนร่วมกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน <p>หลักฐานประกอบ</p>							

ตัวชี้วัด 3.2 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ผลการดำเนินงาน

ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-39	ร้อยละ 40 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ร้อยละ 50 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ร้อยละ 60 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ผลการ ประเมิน อยู่ ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมดมี _____ เรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มี _____ เรื่อง ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ตัวชี้วัด 3.3 ร้อยละของเทศบาลัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติม ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ผลการดำเนินงาน

คำนำหน้า	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-39	ร้อยละ 40 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ร้อยละ 50 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ร้อยละ 60 ของ ข้อบัญญัติ เปิด โอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม	ผลการประเมิน อยู่ในระดับ __
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งหมดมี ____ เรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบจำนวนเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มี ____ เรื่อง ตรวจสอบชื่อเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย – รายจ่ายเพิ่มเติมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 					
หลักฐานประกอบ					

ตัวชี้วัด 3.4 โครงการหรือกิจกรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบดำเนินการติดตามประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

คำนำหน้า	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ไม่มีโครงการ กิจกรรมเลย	โครงการ กิจกรรม ที่ กำลังจะทำ	โครงการ กิจกรรม ที่มีการดำเนินการ จริงตามแผน	โครงการ กิจกรรม ที่ มีการประเมินผล โครงการ	ผลการประเมิน อยู่ ในระดับ __
<p>วิธีการประเมิน</p> <p>1. ตรวจสอบจำนวนโครงการ ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบมี _____ เรื่อง</p> <p>2. ตรวจสอบชื่อโครงการ กิจกรรม ของ อปท. ที่ส่งเสริมให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจและร่วม ตรวจสอบ</p>					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

ประเด็นที่ 4 การปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความสำนึกรับผิดชอบ

คะแนนเต็ม	
คะแนนที่ได้	

ตัวชี้วัด 4.1 ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปีไปจัดทำ
เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ งบประมาณรายจ่ายประจำปี-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ผลการดำเนินงาน

ค่าน้ำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-59	ร้อยละ 60 ของโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี	ร้อยละ 70 ของโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี	ร้อยละ 80 ของโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาไปจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี	ผลการประเมินอยู่ในระดับ __
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบจำนวนโครงการ/กิจกรรมทั้งหมดในแผนพัฒนาสามปีมี __ โครงการ 2. ตรวจสอบจำนวนโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีที่น่าไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-รายจ่ายเพิ่มเติม มี __ โครงการ 3. ตรวจสอบชื่อโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีที่น่าไปจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี-รายจ่ายเพิ่มเติม 					
หลักฐานประกอบ					

ตัวชี้วัด 4.2 ร้อยละสมาชิกสภา เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับ
งบประมาณรายจ่าย-งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ผลการดำเนินงาน

ค่านำหนัก	เกณฑ์ให้คะแนน				ผลการประเมิน
	1	2	3	4	
	ร้อยละ 0-59	ร้อยละ 60 ของสมาชิกสภา ที่เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	ร้อยละ 70 ของสมาชิกสภา ที่เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	ร้อยละ 80 ของสมาชิกสภา ที่เข้าร่วมประชุมในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	ผลการประเมินอยู่ในระดับ _
<p>วิธีการประเมิน</p> <ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมด มี ____ คน <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบจำนวนสมาชิกสภาที่เข้าร่วมประชุมในการจัดทำ เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมมี ____ คน ตรวจสอบชื่อ เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติมที่สมาชิกสภาเข้าร่วมประชุม 					
<p>หลักฐานประกอบ</p>					

แบบสอบถามประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย กรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา โดยข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามนี้ คณะผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามประชาชนผู้มาติดต่อราชการ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พื้นที่ที่อาศัย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ซึ่งจะประกอบด้วย

ประเด็น คือ

การปลอดการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มี ตัวชี้วัด และหลักความสำนึกรับผิดชอบ

1 ตัวชี้วัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน (✓) หรือกรอกข้อความตามความเป็นจริง

1. ท่านอาศัยอยู่ที่.....

เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

3. อายุ ( ) 0-30 ( ) 31- 0 ( ) 1-50

( ) 51-60 ( ) มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป

สถานภาพ

( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) อื่นๆ

5. ท่านจบการศึกษาระดับ

( ) ต่ำกว่า มัธยมศึกษาปีที่ 3 ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย (ม.3 - ม.6)

( ) ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ

( ) เกษตรกรรม ( ) ค้าขาย-รับจ้างทั่วไป ( ) รับราชการ

( ) รัฐวิสาหกิจ ( ) อื่นๆ

7. รายได้ต่อเดือน (บาท / เดือน)

( ) น้อยกว่า 5,000 ( ) 5,001 - 10,000 ( ) สูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

8. ท่านพักอาศัยในชุมชนของท่านเป็นเวลานานเท่าใด

( ) 1 - 5 ปี ( ) 6 - 10 ปี ( ) มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์มี 2 ประเด็น คือ การปลดการทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักความโปร่งใส มี 2 ตัวชี้วัด และหลักความสำนึกรับผิดชอบมี 1 ตัวชี้วัด
หลักความโปร่งใส

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ไม่เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติเลย
ปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง หมายถึง เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติบ้างแต่ไม่บ่อย
ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง เคยเห็น เทศบาล/อบต. ปฏิบัติเป็นประจำ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		ไม่เคยปฏิบัติ	ปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติเป็นประจำ
	1) ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล เกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติ และข้อบัญญัติ อบต.เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปและเกี่ยวกับงบประมาณ รายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม			
1.	เทศบาล/อบต. มีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ			
[	เทศบาล/อบต. มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสาร			
3.	เทศบาลและอบต. มีการจัดข้อมูลให้ประชาชนตรวจสอบเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่าย			
[	ผู้บริหารของเทศบาล/อบต. ให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการประชุมเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่าย และโดยการถ่ายทอดเสียงและภาพ ในการประชุมสภา			
5.	เทศบาล/อบต. มีการสรุปผลเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานผลการปฏิบัติงาน การใช้จ่าย โดยไม่มีผู้บริหาร/ญาติ/เป็นผู้รับเหมา			
6.	เทศบาล/อบต. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดทำร่างเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่าย			
7.	เทศบาล/อบต. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลโดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การจัดนิทรรศการ ประกาศต่างๆ เป็นต้น			
8.	เทศบาล/อบต. มีการนำข้อมูลประกาศเผยแพร่บนเว็บไซต์และบอร์ดประกาศของส่วนราชการ			

ต่อ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		ไม่เคยปฏิบัติ	ปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติเป็นประจำ
2) ร้อยละของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล				
1.	เทศบาล/อบต. มีการจัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ			
2.	เทศบาล/อบต. มีป้ายแสดงสถานที่ตั้งข้อมูลข่าวสาร			
3.	เทศบาล/อบต. มีการจัดข้อมูลให้ประชาชนตรวจดูเกี่ยวกับผลการดำเนินการติดตามประเมินผล			
4.	ผู้บริหารของเทศบาล/อบต. ให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการประชุมเกี่ยวกับการจัดทำผลการดำเนินการติดตามประเมินผล โดยผ่านการถ่ายทอดเสียงและภาพ ในการประชุมสภา			
5.	เทศบาล/อบต. มีการสรุปผลเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินการติดตามประเมินผล			
6.	เทศบาล/อบต. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดทำผลการดำเนินการติดตามประเมินผล			
7.	เทศบาล/อบต. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลโดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ โปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การจัดนิทรรศการ ประกาศต่างๆ เป็นต้น			
8.	เทศบาลและอบต. มีการนำข้อมูลประกาศเผยแพร่บนเว็บไซต์และบอร์ดประกาศของส่วนราชการ			

หลักความสำนึกรับผิดชอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพอใจของท่านมากที่สุด

ความพอใจน้อย หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต. น้อย

ความพอใจปานกลาง หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต. ปานกลาง

ความพอใจมาก หมายถึง รู้สึกพอใจในการปฏิบัติของเทศบาล/อบต. มาก

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพอใจ		
		น้อย	ปานกลาง	มาก
1.	เทศบาล/อบต. มีความเอาใจใส่ต่อประชาชน			
[.	เทศบาล/อบต. มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล			
3.	เทศบาล/อบต. ไม่เลือกปฏิบัติกับผู้มารับบริการ			
[.	เทศบาล/อบต. มีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำอย่างเป็นธรรมและทำถึงต่อพันธะสัญญาที่ได้ให้ไว้			

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ ณ โอกาส

แบบสัมภาษณ์
กลุ่มผู้นำชุมชน

รหัสแบบสัมภาษณ์ □□□

ชื่อ-สกุล.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลาเริ่มต้น.....เวลาสิ้นสุด.....

สถานที่เก็บข้อมูล.....

<p>สำหรับผู้สัมภาษณ์</p> <p>แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เวลาประมาณ 30 – 60 นาที   (ขึ้นอยู่กับเวลาที่ใช้ในการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกับผู้ให้สัมภาษณ์)   ก่อนการสัมภาษณ์ให้แนะนำชื่อและนามสกุล และสถานที่ทำงาน/สถานที่เรียนของท่าน   ให้บอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์   เลือกสถานที่ที่มีความสงบ ไม่มีเสียงรบกวนดังจนเกินไป</p>

<p>ก่อนสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ชี้แจงผู้ให้สัมภาษณ์ทราบดังนี้</p> <p>วัตถุประสงค์ : การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย กรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.สงขลา</p> <p>ประเด็นที่สัมภาษณ์มี 1 ประเด็น คือ การปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ จะช่วยให้ทราบถึงการดำเนินงานของ อปท. มีการดำเนินงานไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่อย่างไร ในมุมมองของกลุ่มผู้นำชุมชน โดยการ สัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามธรรมาภิบาลหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน</p> <p>การเปิดเผยข้อมูล : ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ คณะผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคล</p>
--

แบบสอบถามชุดนี้ มี 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พื้นที่ที่อาศัย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำ มี 1 ประเด็น คือ ประเด็นการปลอดทุจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชน
----

1. ท่านเป็นผู้นำชุมชน.....

เพศ

1		ชาย
2		หญิง

3. อายุ

1		☐ 0-30 ปี
2		31- ☐ 0 ปี
3		☐ 1-50 ปี
4		51-60 ปี
5		61 ปี ขึ้นไป

สถานภาพ

1		โสด
2		สมรส
3		หม้าย / หย่าร้าง

5. ท่านจบการศึกษาระดับ

1		ต่ำกว่า มัธยมศึกษาปีที่ 3
2		มัธยมศึกษาตอนต้น - ตอนปลาย (ม.3 - ม.6)
3		ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า
4		สูงกว่าปริญญาตรี

6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ

1		เกษตรกรรม
2		ค้าขาย-รับจ้างทั่วไป
3		รับราชการ
4		รัฐวิสาหกิจ
5		อื่นๆ

7. รายได้ต่อเดือน (บาท / เดือน)

1		น้อยกว่า 5,000
2		5,001° 10,000
3		สูงกว่า10,000 บาทขึ้นไป

8. ท่านพักอาศัยในชุมชนเป็นเวลานานเท่าใด

1		1 - 5 ปี
2		6 -10 ปี
3		มากกว่า 10 ปี

ส่วนที่ 2 ประเด็นในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำ มี 1 ประเด็น คือ ประเด็นการปลดทុจริตคอร์รัปชั่นเชิงนโยบายตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ตัวชี้วัด

**** ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงการคัดค้านที่มีตัวเลข 1-6 ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ดูประกอบ ****

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่จริงเลย ←————→ เป็นจริงอย่างยิ่ง
1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ เว็บไซต์	1 2 3 4 5 6 ....
2. เทศบาล/อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยจัดให้มีผู้รับข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น	1 2 3 4 5 6 ....
3. เทศบาล/อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยผ่านเวทีประชาคม	1 2 3 4 5 6 ....
4. เทศบาล/อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	1 2 3 4 5 6 ....
5. ประชาชนมีส่วนรับผิดชอบโครงการ หรือแผนพัฒนาสามปี มิใช่ให้อปท.เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด	1 2 3 4 5 6 ....
6. ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอปท. เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	1 2 3 4 5 6 ....

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทั้งหมด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่จริงเลย ←————→ เป็นจริงอย่างยิ่ง
1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป โดยผ่านช่องทางต่างๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่างๆ ทีวีไซด์	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2. เทศบาล/อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปโดยจัดให้มีตู้รับข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
3. เทศบาล/อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับกรจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป โดยผ่านเวทีประชาคม	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
4. เทศบาล/อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5. ประชาชนมีส่วนรับผิดชอบในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป มิใช่ให้ อบต. เป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งหมด	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
6. ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของ อบต. เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องทั่วไป	<p>1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต.เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย - รายจ่ายเพิ่มเติม

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่จริงเลย ←————→ เป็นจริงอย่างยิ่ง
1. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ อันได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว ประกาศต่าง ๆ เว็บไซต์	<p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
2. เทศบาล/อบต. มีการเชิญชวนให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องของการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยจัดให้มีตู้รับข้อคิดเห็น สายด่วน จัดตั้งตู้ไปรษณีย์รับเรื่องจากประชาชน เป็นต้น	<p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
3. เทศบาล/อบต. เปิดรับความคิดเห็นของประชาชน โดยที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุประเด็นปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม โดยผ่านเวทีประชาคม	<p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
4. เทศบาล/อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	<p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
5. ประชาชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของ อบต. เพื่อที่จะหาข้อดีและข้อเสียจากการดำเนินการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณรายจ่าย-รายจ่ายเพิ่มเติม	<p style="text-align: center;">1 2 3 4 5 6</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

*** ถ้ามีข้อใดที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถให้ค่าคะแนนได้ ให้บันทึก คำแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ แทน เช่น “ไม่ทราบ” “ไม่สามารถให้ความเห็นได้” เป็นต้น (แต่ไม่ควรบอกคำซึ่งอาจเป็นการชี้นำ)

จบการสัมภาษณ์

สำหรับผู้สัมภาษณ์

บันทึกเวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์

กล่าวคำขอบคุณและมอบคำตอบแทนให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวนันท์ตา มาศงามเมือง	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5010520504	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2549
(ประวัติศาสตร์)		